

**DAVID
BRIN**

EXISTENCE

TRITON

TRIFID

B DAVID
BRIN

EXISTENCE

**DAVID
BRIN**

EXISTENCE

Stanislav Juhaňák – TRITON

David Brin
Existence

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © 2012 by David Brin
All rights reserved.
Translation © Jakub Němeček, 2015
Cover illustration © Rashevskaya | Dreamstime.com
Cover design © Renata Brtnická, 2015
© Stanislav Juhaňák – Triton, 2015
ISBN 978-80-7387-806-1

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

„Úvazovému Joeovi“ Carrollovi, který roztáčí opravdová vesmírná lasa...

a

„Doktůrkovi“ Sheldonu Brownovi, který učí cestovatele v čase...

... a Ralphovi Vicinanzovi,

který pomohl mnoha snům a snůlkům vzkvétat.

ČÁST PRVNÍ

RÁNY A OSUDY

Ti, kdo ignorují omyly budoucnosti,
budou nuceni je udělat.

– JOSEPH MILLER

ŽIVOČIŠNÝ DRUH

na čem záleží? na mém já? nebo ai? + otázka se točí

+/- jako se točí mé tělo! /+ v rytmu s cvrlikajícím okno-ptákem

„normální lidé“ takhle nepřemýšlejí -/-/-

ani ti s Aspergerovým syndromem -/- dokonce ani ti nejautističtější

přestaň se točit! -/- tak -/- a teď zpět na holo-obrazovku ->

děšť blábolí to klepající okno –

pták je pryč -/+ ukryl se před padající vodou ++

jako já se ukřívám před padající civilizací

na čem tedy záleží ?/? na pokroku? Nových mozcích??

po kortexu, po knihovnách, po webu, síti, ai-mřížce

– co přijde příště ?/!

nabídne to naději/záhubu pošetilému lidstvu +/?

zlobným kotounským myslím +/?

nebo autistickým hybridům, jako jsem já +/?

1. JÁ, AMFORUM

Vesmír se dělil na dvě velké poloviny.

Polokoule třpytivých hvězd obklopovala Geralda vpravo.

Modrohnědá Země zabírala druhou stranu. *Domov*, až skončí tahle práce. Uklízení bince po další generaci.

Gerald se vznášel v křišťálové skořápce jako embryo v plodovém vaku, usazený na konci dlouhého ramene v jisté vzdálenosti od vesmírné stanice *Endurance*. Vystrčená před její tepající puls byla Geraldova bublina více vesmírem než stanicí.

Odtud se mohl soustředit na signály přicházející ze satelitu stovky kilometrů daleko. Vysoko nad hlavou dlouhý, úzký proužek vířícího vlákna.

Bola. Jeho laso. Jeho nástroj v nepřetržité únavné povinnosti.

Bola je můj rameno.

Drapák moje ruka.

Magnetickou pákou zapáčím.

O planetu ji opřu.

Po většinu dní pomáhal tenhle popěvek Geraldovi soustředit se na jeho práci – na práci trochu lepšího, nobl popeláře. *Pořád ještě jsou lidé, kteří mi závidějí. Miliony lidí, tam dole v tom povelaku moře a mračen a břehů.*

Někteří možná právě teď hledí nahoru – nad přelidněnou Sumatru se rychleji než zvuk řítí noc. Soumrak byl nejlepší čas na to, aby se tahle velká stará stanice dala zahlédnout. Pokaždé, když *Endurance* křižovala terminátor – ať už večerní, nebo ranní – spojovalo ho to s lidstvem, protože věděl, že pár lidí se vždycky nahoru podívá.

Soustřed' se, Geralde. Máš práci.

Napřáhl pravou paži, vztyčil ji rovně nahoru souběžně s osou těla a tím se znova pokusil upravit napětí ve vzdáleném, kroutícím se kabelu dva tisíce kilometrů nad hlavou, jako by to bylo líné prodloužení jeho vlastního já.

A kabel odpověděl. Signály zpětné vazby pulsovaly Geraldovým neurosensové oblekem... ale přinášely zprávu o chybě.

O mojí chybě, uvědomil si Gerald. Rozkazy, jež vyslal tenoučkému satelitu, byly příliš rychlé, příliš netrpělivé. Poblíž něj vyčítavě zavěštl malý Hači. Druhý obyvatel nahuštěné komory z něj nebyl zrovna nadšený.

„No dobře.“ Gerald se zašklebil na postavičku oblečenou ve svém vlastním neurosensové úboru. „Jen si z toho nezauzli ocas. Hned to opravím.“

Někdy má opice víc rozumu než člověk.

Obzvláště než člověk, který vypadá tak zpuště, pomyslel si Gerald. Náhodný pohled na vlastní odraz ve skle mu prozradil, kolik na jeho elastickém prádle přibýlo skvrn – od rozlitých nápojů a údržbových kapalin. Prošedivělé tváře vypadaly vychrtle. Rozcuchaná, neupravená obočí trčela jako dva škůdci, neřku-li dvě strašidla.

Jestli takhle přijedu domů do Houstonu, rodina mě ani nepustí dovnitř. Ačkoli, se všemi těmi výplatami, které se mi zatím nastrádaly...

No tak, soustřed se!

Gerald zarputile dvakrát kliknul na svůj levý třenový zub a třikrát na pravý. Oblek odpověděl další dávkou lenošťavy vstříknutou do žíly ve stehně. Tělem se mu rozlila chladná rozvážnost, malátnost, jež měla napomáhat jasnému myšlení –

– a čas se náhle jenom vlekl.

Signály ze vzdálené boly s ním teď mohly držet krok. Cítil se spíš jako *součást* třicetikilometrového vlákna, jež se těžkopádně svíjelo na vyšší oběžné dráze. Pulzující elektrické záchvěvy, které tepaly tam nahoře, se proměňovaly v jemné štípání *tady dole* a běžely po Geraldově zápěstí, jeho paži a rameni, pak šikmo přes záda a dolů k levému palci u nohy, kde přímo žadonily o to, aby jejich prostřednictvím použil svůj vliv. Když zatlačil, vzdálený kabelosatelit odpověděl a uplatnil svou sílu proti magnetickému poli planety.

Tele-operace. V éře čím dál dokonalejší umělé inteligence bylo k některým úkolům stále potřeba staromódních lidských pilotů. Dokonce i takových, kteří se vznášejí v bublině hluboko pod místem, kde dochází ke skutečné akci.

Pojďme trochu zvýšit proud. Abychom o fous snížili naši rychlost otáčení. Zaštípání v Geraldově palci představovalo několik set ampérů proudu, vychrlených z jednoho konce svíjejícího se úvazu a zvyšujících magnetický odpor. Veliký kabel se teď otáčel na pozadí hvězd o něco pomaleji.

Hači – který byl připojený vedle – naříkavě zareptal ze své vlastní pavučiny podpůrných vláken. To už bylo lepší, i když malpu bylo třeba ještě přesvědčit.

„Přimhuř nade mnou oko,“ zavrčel Gerald. „Vím, co dělám.“

Dynamický model generovaný počítačem nicméně souhlasil s Hačim. Pořád nechtěl předpovědět snadné zachycení v okamžiku, kdy konec úvazu příletně na své rychlé dostaveníčko s... s tím kusem kosmického smetí, který měl Gerald na mušce, ať už je to cokoli.

Další rozkaz vydaný poklepaním na zub, a noc se kolem něho uzavřela ještě víc, byl teď v simulaci toho, co by viděl tam nahoře, o stovky kiláků výš, u letičích konce úvazu, kde se hvězdy třpytí jasněji. Z této výšky vypadala Země jako mnohem menší kotouč, vyplňující pouhou čtvrtinu oblohy.

Teď přicházelo všechno, co viděl, slyšel a hmatal, z robotického kabelu. Z jeho lasa. Z liány na houpání, zavěšené z nějakého vzdáleného souhvězdí.

Jednou opice... vždycky opice.

Úvaz se stal Geraldovým tělem. Elektrické mrazení podél páteře – větřík přinášející zmrzlý déšť – byl sluneční vítr zachycený ve Van Allenových magnetických pásech, jež představovaly smrtící sykot středních oběžných drah od devíti set kilometrů až po nějakých třicet tisíc.

Bermudský trojúhelník meziplanetárního prostoru. Žádná obyčejná lidská bytost nepřežila v této sféře víc než hodinu. Astronauti z Apolla nasbírali polovinu celé své povolené dávky radiace během těch několika minut, kdy uhaněli přes tyto pásy do relativního klidu a bezpečí Měsíce. Drahé komunikační satelity utrpěly při jednom průchodu těmito výškami větší škody než na vyšší, poklidné geostacionární dráze za deset let.

Od krátké éry smělých výprav na Měsíc – a ještě kratší éry Čeng Che – se žádný astronaut neodvážil za radiační pásy. Místo toho dřepěli v bezpečí, těsně nad atmosférou, zatímco Sluneční soustavu zkoumali roboti. Právě kvůli tomuhle byl Gerald pan Někdo! S bolou místo paže a drapákem místo ruky dosáhl dál. Jenom o kousek, ale přímo do maelströmu. Nikdo jiný se tak vysoko nedostal.

Lovit odpadky jako rybář.

„Tak jo...“ zamumlal si. „Kde tě máme...?“

Radar už zaměřil cíl, asi tak přesně, jak to dokáže stroj uprostřed prskající mlhy nabitých částic. Poloha i trajektorie se neustále chvěly neklidem, vyhýbaly se přesnému zaměření s úskočností téměř živých tvorů. Ba ještě hůř, Gerald přísahal – i když mu to nikdo nevěřil – že oběžné dráhy se v této přízračné zóně *posunují*, a to až o několik tisícín procenta, což znamenalo desítky metrů. To mohlo z chytání věcí bolou udělat víc uměleckou profesi než fyziku. Počítače se pořád mají co učit, než převezmou *tuhle* práci od dvojice primátů.

Hači rozrušeně zaštěbetal.

„Jo, já to vidím.“ Gerald přimhouřil oči a optika na konci úvazu automaticky zvětšila trpytivou cetku přímo před nimi. Jejich terč – nejspíš kus kosmického smetí, zanechaný zde nějakou dřívější, marnotratnou generací. Možná část ruského druhého stupně, který explodoval. Nebo spojovací prstenec z nějakého letu Apolla. Snad jedna z těch kapslí naplněných popelem zemřelých, které sem byly vystřelovány jen tak hala-bala během přechodné módy pohřbů ve vesmíru. A nebo také pozůstatky po nějakém pošetilém experimentu se zbraněmi. Kosmické velitelství tvrdilo, že má všechno smetí zmapované radary a zakreslené s přesností na deset centimetrů.

Gerald věděl své.

Ať už to bylo cokoli, nadešel čas poslat to zpátky domů dřív, než kolize s ostatními troskami způsobí sérii druhotných srážek – nekontrolovatelný proces, který už si vynutil, aby výzkumné a meteorologické satelity byly vyměňovány nebo nákladně pancéřovány.

Sběr odpadků nebyl zrovna romantický. Na druhou stranu, Gerald také ne. Při těch řídkých příležitostech, kdy se vůbec podíval do zrcadla, neviděl v něm hrdinného astronauta se širokou hranatou bradou, ale jen zklamání středního věku, tvář plnou vrásek od mžourání do ostrého světla orbity, kdy se proti vám východ slunce řítí každých devadesát minut jako zeď.

Přínejmenším však dokázal velké věci v oblasti imaginace – že *skutečně* existoval tam daleko nahoře. Že se jeho opravdové tělo kroutilo kdesi tam, tisíce kilometrů odtud.

Iluze byla dokonalá – konečně. Gerald *byl* bolou. Třicet kilometrů útlého, vodivého vlákna, které se pomalu, vířivě otočilo každých třicet minut, nebo také pětkrát během každého oběhu okolo protáhlé oběžné dráhy. Na každém konci otáčejícího se úvazu byly kompaktní trsy senzorů (*mé oči*), katodové zářiče (*mé svaly*) a drapáky (*mé svírající se ruce*), které se mu právě teď zdály být jeho součástí mnohem víc než cokoli z masa a kostí. Skutečnější než svaly a šlachy, s nimiž se narodil a jež pluly v ulitě hluboko dole, vedle bachraté, podobané vesmírné stanice. To vzdálené lidské tělo mu připadalo téměř jako pouhá představa.

V posledním úseku přiblížení náhle muž s opicí ztichli – jako lovec se svým věrným psem – jako kdyby zvuk mohl vyrušit kořist, trpytící se jim před mířidly.

Má to zvláštní lesk, pomyslel si, zatímco telemetrie ukazovala, že vzdálenost se rychle zkracuje. Už jen pár kilometrů, během nichž se složitý tanec

dvou orbit a spirálovité víření úvazu protnou, jako hráč baseballu, který skáče, aby zachytil svištěcí míček. Jako akrobat, chytající ve vzduchu svou partnerku. A pak...

...přirozená rotace boly zvítězí, sevře polapený úlomek trosky do svého víření, pohltí jeho dosavadní hybnost a dodá jí novou hodnotu, nový směr. O půl otočky později, až bude konec úvazu v *největším přiblížení* k Zemi, drapák se rozevře a odhodí trosku zpět, směrem na západ a *dolů*, aby shořela v atmosféře.

To bude ta lehčí část. Tou dobou už bude Gerald usrkávat kafe v odstíněné společenské místnosti pro posádku. Jenže teď –

Tohle není odhozený druhý stupeň rakety, uvažoval a pozorně zkoumal třpyt objektu. *Není to ani žádný ztracený náklad ani roztrhaná palivová nádrž ani zmrzlý kus moči odhozený lidskou posádkou*. Po letech praxe už Gerald věděl, jak všechny běžné druhy odpadků odrážejí sluneční světlo – od archaických nosných raket a satelitů až po ztracené rukavice a nářadí – každý z nich hrál po svém na schovávanou v preludech stínů. Ale tahle věc...

Dokonce ani barvy nebyly v pořádku. Příliš modrá. Příliš mnoho *různých* modrých. A světelné hladiny pořád tak stabilní! Jako kdyby ta věc neměla žádné fasety ani rovné plochy. Hači vyjádřil své pochybnosti nízkým, ustáraným houknutím. Jak to pevně chytit, když nevíte, kde jsou hrany?

Zatímco relativní rychlost padala k nule, Gerald udělal pár úprav kursu tím, že vychrlil elektrony z katodových zářičů na obou koncích kabelu. Tím vytvořil točivý moment proti poli planety; byl to trik, jak manévrovat bez raket a paliva; ideální volba pro pomalou, trpělivou práci, kterou bylo potřeba udělat lacino.

Teď byla řada na Hačim, aby si vydělal na svůj denní chléb. Opička se natáhla jako špageta a hladce obstarala poslední opravy – s instinkty vybroušenými miliony generací přehupování se z jedné pralesní větve na druhou – zatímco Gerald se soustředil na samotný úchop. Druhá šance nebude.

Pomalou a trpělivě... kromě posledního, bouřlivého okamžiku... kdy si přejete mít na pomoc něco rychlejšího než magnetismus. Kdy si přejete –

A už to tu bylo, přímo před nimi. Nějaké Cosi.

Kamera boly, ženoucí se na místo schůzky, spatřila svýma utajenýma očima něco třpytivého, zhruba oválného, co slabě zářilo bledou modří, pulsující jakoby nedočkavostí.

Geraldova ruka *byla* drapákem, proměnila se v baseballovou rukavici s roztaženými prsty, natahujícími se po objektu, který se náhle vynořil před nimi.

Neucukni, peskoval se za prastaré instinkty a připravoval se popadnout tu uhanějící věc, ať už to bylo cokoli.

Uvolni se. Nikdy to nebolí.

Jenomže tentokrát to – podivným a záhadným způsobem – bolelo.

MYRIÁDY CEST ENTROPIE

Nenávidí nás vesmír? Kolik nástrah před námi leží a čeká, až budou moci rozdrtit naše domýšlivé svazky molekul zpět v nemyslicí prach? Měli bychom je počítat?

Muži a ženy si vždycky připadali obklíčeni. Příšerami plížícími se tmou. Tyranskými vládci, agresivními sousedy, vrtošivými bohy. A přece, nevinili z toho všeho nejčastěji sami sebe? Na zlé časy se hledělo jako na formu trestu přivolaného nesprávným chováním. Nemoudrou vírou.

Dnes se zdá, že způsobů, jak sami sebe zničit, máme nesčíslně. (Ačkoli *Pandořin roh hojnosti* se je pokusí všechny vyčíslit!) My lidé moderní doby nad pověrami předků jen pohrdlivě odfrkneme. My víme, že *oni* tu možnost zničit svět doopravdy nikdy neměli, kdežto my ano! Zeus nebo Moloch se nemohli vyrovnat ničivé síle vzájemného napadení jadernými hlavicemi, práškování morovými bacily, nějaké té ekologické botě nebo zhoubné hospodářské chybě složité aikonomie.

Ó, jak jsme mocní. Avšak jsme *až tolik* odlišní od našich předchůdců?

Nebudeme z naší pohromy (až přijde) obviňovat i my nějaký arogantní přehmat? Trhlinu v úsudku? Nějakou tvrdošijnou víru? *Culpa nostra*. Nebude to tentýž starý žal, rozléhající se v rozvalinách našich nadějí?

„Tohle všechno jsme si nikdy nezasloužili! Naše zářící věže a zlatá pole. Naše překypující knihovny a plná břicha. Naše dlouhé životy a příliš rozmazlené děti. Naše štěstí. Ať už z vůle Boží nebo naší vlastní rukou, vždycky jsme očekávali, že to skončí takhle.

Jako prach.“

– *Pandořin roh hojnosti*

2. FANYNKA

Mezitím hluboko dole zíraly kamery přes nepřístupnou poušť a monitorovaly sporné území v konfliktu tak trpkém, že se jeho antagonisté nemohli dohodnout, jak jej nazvat.

Jedna strana nazývala tento zápas *spravedlivou válkou*, protože jde o záchranu bezpočtu nevinných životů.

Jejich odpůrci prohlašovali, že k vůbec žádným obětem nedošlo.

A tak podezřívavé kamery přejížděly po okolí a ostrážitě hledaly jakékoli narušitele. Byly ukryty a zamaskovány na vrcholcích kopců nebo v dálničních nadjezdech nebo v neškodných kamenech a pátraly po nenáviděném protivníku. A na pár měsíců tito strážcové skutečně uspěli a zažehnali vpád. Chránili prázdnotu pouště.

Potom technologie znovu zamíchala kartami.

První krok nepřítel? Vyloupnout ty bdělé oči.

. . .

Tajní agenti přišli za úsvitu, vylétli z vycházejícího slunce – několik set malých strojů, jež klouzalo nízko nad zemí na šeptavých poryvech vzduchu. Každý z nich připomínal opravdového kolibříka a sledoval pečlivě promyšlenou dráhu ke svému cíli; pak přistál za kamerou či senzorem, v jeho slepé skvrně. Rozvinul křídla, jež se proměnila v holo-displej předkládající strážným čočkám dokonalý falešný obraz téže pouštní krajiny, dokonce bez jakéhokoli podezřelého zablikání obrazu. Jiné špiónážní stroje vyčenichaly zamaskované seismické senzory a jemně je vzaly do náručí – obalily je vycpávkou, aby zastřely blížící se otřesy půdy.

Útok robotů pokryl sto čtverečních kilometrů. Během osmi minut tu poušť ležela bez dozoru, bez ochrany.

Potom se na obzoru objevila velická vozidla a všechna se po různých cestách sjížděla do jediné otevřené oblasti – sedmnáct tahačů s hybridním pohonem, maskovaných jako přeprava komerčního nákladu, dokonce i s hology společnosti. Ale když se jejich dráhy protnuly, posádky v šedohnědých kombinézách vyskákaly, aby odvázaly náklad. Generátory řvaly a vzduch se plnil exotickým zápachem, jak se čpavé plyny řítily ze zásobníků a plnily nafukovací plavidla. Ovládací panely se probudily k životu. Zavěšené desky odpadly a odhalily dlouhé, ke špičce zúžené válce na šikmých rampách.

Každý doutníkovitý tvar neohraně zvedal čumák k obloze a na ocase se mu roztahovala stabilizační křídélka. Ve výkřicích bylo slyšet rostoucí napětí; začaly přísně koordinované odpočty. Brzy nepřátelé – sofistickovaní a ostrážití – nasbírají dostatečné množství stop. Uvědomí si, co se děje... a začnou jednat.

Když byla každá střela namířena a cíle rozděleny, chybělo už jen zatížit je nákladem.

Z klimatizované dodávky se vynořil tucet postav v přiléhavých oblecích z lesklého materiálu a nevkusně pomalovaných helmách. Každý z mužů nesl brašnu, která hučela a vrčela a udržovala je v chládku. Někteří z nich kráčeli, jako by byli z gumy, tak byli plni dychtivého očekávání. Jeden z nich občas poskočil, asi tak každý čtvrtý krok.

Čekala na ně zarputile vyhlížející žena vyzbrojená odznakem a uniformou. Zvedla svou data-tabulku a nakráčela před první postavu v letecké kombinéze.

„Jméno a sken,“ dožadovala se. „Potom potvrďte svůj záměr.“

Hledí helmy dekorované zlatými spirálami sklouzlo vzad a odhalilo silně opálené rysy obličeje s očima barvy chladného moře – než do nich nástroj úřednice vrhl zkoumavý paprsek. Potom se jedna panenka krátce zableskla červení očního pozadí.

„Hacker Sander,“ pravil muž hlasem, který byl přísný i zdrženlivý zároveň. „Potvrzuji, že tohle dělám ze své vlastní svobodné vůle a podle dokumentů v záznamu.“

Jasnost jeho záměru musela ai-clipboard uspokojit, protože vydal souhlasné pípnutí. Inspektorka přikývla. „Děkuji vám, pane Sandere. Přeji bezpečný let. Další?“

Ukázala na dalšího samozvaného raketáka, který nesl svou helmu v podpaždí. Měl na ní motiv křičících úst obklopených plameny.

„Takovýdle hovadiny,“ zavrčel blondatý mladík a snažil se hrozivě shlížet na úřednici z co největší výšky, přičemž loktem odstrčil Hackera. „Máte vy vůbec páru, kdo jsme? Kdo jsem já?“

„Ano, lorde Smitsi. Ačkoli na tom, jestli mě to *zajímá* nebo ne, na tom nezáleží.“ Pozvedla před něj skener. „Na *tomhle* záleží. Tohle vám může zaručit, že vás USSF nerozřeže laserem na malé kousíčky, až budete prolétat kontrolovaným letovým prostorem.“

„To má být vyhrůžka? Vy mrňavá... *vládní*... nuličko. Udělala byste líp, kdybyste nezkoušela –“

„Vláda a cech *společně*,“ přerušil je Sander a potlačil svůj vlastní prudký hněv nad loktem, který se mu zaryl do žeber. „No tak, Smitáku. Máme přísný harmonogram.“

Magnát se k němu otočil; jeho standardní aristokratický přízvuk se napětím úplně zbortil. „Ohledně těch přezdivek jsem tě už varoval, Sandere, ty jeden pozere třetí generace. Když nás trénovali na piloty, musel jsem tu tvoji mazáckou nadřazenost nějak snést. Ale počkej, až se vrátíme. Roztrhnu tě jako hada!“

„Nač teda čekat?“ Hacker udržoval oční kontakt a přitom sáhl vzhůru, aby si uvolnil kyslíkovou hadici. Rychlá rána by toho frajířka s modrou krví poslala k zemi a oni ostatní by mohli pokračovat. Ke spěchu byl dobrý důvod. Právě teď k nim mířily jiné síly, mnohem hrozivější než pouhá vláda, a dychtily zabránit tomu, co se tu mělo stát.

A kromě toho, nikdo ještě nikdy nenazval žádného Sandera „pozéřem“.

Ostatní raketoví žokejové zasáhli dřív, než mohl pěst použít – což bylo nakonec asi dobře – popadli oba muže a oddělili je od sebe. Smits, kterého odstrkali až na konec fronty, soptil a vrhal po Hackerovi vražedné pohledy. Ale když se šlechtic dostal znovu na řadu, prošel kontrolou ID s klidnou myslí, chladný a tvrdý jako nějaký ledovec.

„Vaše povolenky jsou v pořádku,“ uzavřela to funkcionářka. Neuspěchaně oslovila Hackera, protože měl největší zkušenosti. „Vaše kauce na způsobenou škodu i potvrzení o výjimce ze zákona od Ligy raketových závodů byly přijaty. Vláda vám nebude stát v cestě.“

Hacker pokrčil rameny, jako kdyby toto prohlášení bylo očekávané i nepodstatné zároveň. Zašoupl hledí své přílby a dal ostatním postavám v kombinézách znamení, na které se rozběhly k žebříkům, startovacím personálem přistaveným k raketám. Neohrabaně po nich vylezly, pak se vkroutily do těsných kabin a připoutaly se. Dokonce i nováčkové tohle trénovali nesčetněkrát.

Příklopy třeskly a zasycely, jak se neprodyšně uzavíraly. Tlumené výkřiky naznačovaly, že probíhají závěrečné přípravy. Pak se z dálky ozvalo zařikávací, jež bylo důvěrně známé, a přece stále tolik vzrušující; monotónně pronášené odpočítávání pozpátku. Rytmus starý víc než století.

Je to vážně už tak dávno, co do téhle pouště přišel Robert Goddard? dumal Hacker. Aby tu experimentoval s prvními říditelnými raketami? Překvapilo by ho, co jsme provedli s věcí, kterou on začal? Že jsme rakety přetvořili ve válečné zbraně... pak v obrovské průzkumné koráby... a nakonec v hračku pro superboháče?

Ano, existovaly alternativy jako třeba komerční vesmírná turistika. Jeden japonský orbitální hotel a další ve výstavbě. Hacker vlastnil akcie. Byly tu dokonce i suborbitální výlety pro více pasažérů, dostupné jen hrstce zámožných. Za cenu asi tak dvaceti vysokoškolských vzdělání.

Hacker necítil hanbu ani lítost. *Nebýt nás, z toho snu by nezbývalo skoro nic.*

Skončil odpočet pro první střelu.

Pro tu jeho.

„Jíííí-hó!“ řval Hacker Sander...

...než jej prudký kopanec rozplácl do nafukovacího křesla. Zdálo se, že se mu na hrud' připlácla ruka nějakého obra a *drtila* ho, vyrazila mu z plic polovinu obsahu, až vydal sten plný bolestné rozkoše. Jako pokaždé, náhlý šok vyvolal fyzické překvapení a niterný děs – následovaný návalem čiré extáze, nepodobné ničemu na Zemi.

Ksakru... vždýt on teď k Zemi ani nepatřil! Alespoň na malou chvíli.

Vteřiny míjely a všechno se surově třásl, jak se raketa drala vzhůru k obloze. Průhledný ochranný kužel jen pár centimetrů před jeho tváří olizovala ionizace a žár způsobený třením. Vystřelený do nebes rychlostí Mach deset se cítil jako přišpendlený, bezmocně nepohyblivý...

...a naprosto všemocný.

Jsem zatracenej bůh!

Při Mach patnáct se mu nějak podařilo nabrat dech na další výkřik – tentokrát to byl radostný uvítací řev, když se před bublinovitým čumákem střely rozprostřel černý prostor pokropený milionem třpytivých hvězd.

.
. . .

Na zemi zatím probíhala snaha o úklid ještě horečněji než příprava. Všechny rakety už byly pryč a muži i ženy pobíhali sprintem po spálené poušti a balili k odjezdu dřív, než dorazí nepřítel. Strážná stanoviště už zahlédla létající stroje, uhánějící sem velkou rychlostí.

Zato vládní úřednice se pohybovala jen malátně, sečíkala škody na vegetaci, erodovatelných půdách a drobných zvířatech – všechno bylo lokalizováno a žádný dopad na ohrožené druhy nebyl patrný. Komerční obnovovací služba už byla přivolána. Spočítat znečištění ovzduší bylo samozřejmě snazší. Těžší bylo je odstranit.

Věděla, že tihle lidé na rozhazování mají. A v dnešní době bylo vstřebávání přebytkného nahromaděného bohatství stejně důležité jako kterýkoli jiný recyklační proces. Její ai-tabulka vytiskla účet. Úřednice jej předala posledního členovi týmu, který netrpělivě túroval motor a už se viděl na cestě pryč.

„Teda, kočino!“ postěžoval si, když uviděl konečnou sumu. „Náš klub asi přijde na mizinu jen po tomhle jednom startu!“

„Tak si vyberte méně nákladného koníčka,“ odušila a o krok ustoupila, když řidič dupl na plyn nákladáku a odburácel pryč v oblacích prachu, přičemž jakoby mimochodem cestou k hlavní silnici rozdrtil ještě jeden pichlavý kaktus. Ostražitá tabulka v rukou úřednice si toho hned všimla a upravila konečné skóre.

Žena usedla na kapotu džípu a čekala na další „klub“, jehož členové byli stejně náruživí jako raketáři. Stejně tak vycvičení a oddaní své věci, ačkoli obě skupiny sebou navzájem opovrhovaly. Senzory zaznamenaly, že už se rychle přibližují od západu – *radikální environmentalisté*. Úřednice věděla, co od nich může po přiletu čekat. Budou znechucení a otrávení tím, že protivníci už jsou pryč a dva akry pouště sežehlé, a zahrnou ji jedovatostmi za to, že zůstala „nestranná“ v situaci, kdy si – zcela očividně – měla vybrat jen jednu stranu.

No jo, pomyslela si. Aby dneska člověk dělal pro vládu, na to musí mít hroší kůži. Nikdo vás zrovna za dvakrát důležitějšího považovat nebude.

Nad hlavou se jí začínaly rozplývat kondenzační stopy, trhané větrem ve stratosféře. Ten pohled ji vždycky nějak bral za srdce. A přestože rozumově jí byli bližší ekoaktivisté, ne ti zvykaní raketoví žokejové...

...jedna část její bytosti se ještě chvěla, jako vždycky, když byla svědkem startu. Bylo to tak extatické – skoro orgiastické.

„Leťte!“ šeptla s trochou tajné závisti k těm vzdáleným lesklým bodům, které už se blížily téměř k vrcholu své rychlé pouti, v němž se oblouk dráhy překlopí a ony začnou dlouze padat do Mexického zálivu.

WENOUŽ

Wow, esli nejni opravdu ulítlý, že...

...poroci záhuby pořád vytrubujou konec světa? Existovala vůbec (mezi Ragnarokem a Armageddonem) aspoň chvilka bez Jeremiášů, Jonášů a Janů, kteří se dožadovali, aby co nejdřív přišel nějaký ten soudný den? Ten dlouhý seznam vás přinutí říct *Wow* –

. . .

– *esli nejni opravdu ulítlý, že* chiliasté očekávali druhý příchod Krista každý rok prvního století křesťanské éry? Nebo že se dvacet tisíc „Starověrců“ v Rusku upálilo zaživa, aby unikli Antikristovi? Nebo že nejpoblábnější kniha v devadesátých letech 18. století důmyslně vztáhla každou řádku Zjevení na Napoleona a další soudobé postavy a že toto hledání skrytých významů bylo od té doby opakováno každou generací? Jako například když obě strany války Severu proti Jihu viděly svého protivníka coby *Bestii*. Později mystikové připsali tuto roli Sovětskému svazu, pak ji bezstarostně přidělili militantnímu islámu, potom vzmahajícímu se Chanskému impériu... a teď zase *umělé realitě* a takzvanému Desátému stavu.

Může snad někdo pochybovat o tom, že lidská představivost je náramně čilá věc?

A nemusí jít vždycky o náboženství. Komety a konstelace planet donutily lidi k úprku do jeskyň a na vrcholky kopců v letech 1186, 1524, 1736, 1794, 1919, 1960, 1982, 2011, 2012, 2014, 2020 a tak dále. Mezitím hledali obsesivní pisálkové šťastný konec všech dní v různých kódech obsažených v Bibli a v permutacích čísel 666, 1260 nebo 1000. A hypochondři času se dál pozorují v nejasném, rorschachovském Nostradamově zrcadle.

. . .

A wow, esli nejni opravdu ulitlý, že... se roku 2000 počítače nezastavily a trysková letadla nespada z oblohy? Vzpomínáte si, jak roku 2012 splaskl rozruch okolo mayského kalendáře? Nebo na to, jak kometa Bui-Buri přesvědčila celé miliony, aby si opravdu koupily plynové masky a opravdu zakopaly schránky určené pozdějším generacím? Nebo jak výkvět pravých věřících postavil svůj Třetí chrám v Jeruzalémě, obětoval pár koz a pak odešel nahý do Megida? Nebo jak Noví egyptští rekonstrukcionalisté předpověděli zakončení úplného, 1460 let trvajícího sotického cyklu po narození Mohameda? Nebo každoměsíční paniku v letech 2027 až 2036, která závisela na tom, jak kdo vypočítal, kdy budou dvoutisící Velikonoce?

...nebo na jiné falešné poplachy, od zeleného zjevení Páně kultu Gaia přes Yellowstoneý Děs až po hrůzu Hrůzodne. Vyčerpá se někdy ta bohatá zásoba konců světa?

. . .

A wow, esli nejni opravdu ulitlý, že... lidi, kteří nevědí nic o Isaaku Newtonovi jakožto fyzikovi, dnes citují jeho biblickou předpověď, že konec možná přijde roku 2060? (Až na to, že sám Newton jí nevěřil.)

. . .

A WENOUŽ... lidstvo to všechno přežilo, všechno to mnutí si rukama i všechny naděje, že už zanikneme?

Nebo že někteří z nás stále nabízejí uzavření *sázky*? A žádají milovníky konců světa, aby podložili svou příští předpověď důvěrou, odvahou a poctivou *hotovostí*? Ó, jenže ti malověrní na to nikdy nepřistoupí. Odmítají se vsadit a drží se jako klíšata svých peněz.

3. SVĚTLO OBLOHY

Mikrotajfun – krátké zaskučení vodorovného deště – si sem odskočil z větrné smršti Catalina krátce před úsvitem. O pár hodin později se chodníky leskly a chodci překračovali zbytky pohromy – převážně mořské řasy a taky

jednu či dvě nešťastné ryby, které trychtýř nasál. Byly to obvyklé věci. Nevá-
lely se tu žádné lodě ani surfaři, jak očekávali chmurozvěsti v okamžiku, kdy
přírodní úkaz začal.

*Lidi řeknou cokoli jen kvůli ratingu. Pesimisti budou přehánět nepříjemné
důsledky klimatických změn, aniž by se zmínili o čemkoli dobrém.* Tor si od-
frkla a vychutnávala si svěží, téměř elektřinou nabitý větřík, zbavený veške-
rého znečištění ze Starého Města.

I ostatní jej cítili. Její VR brýle, nastavené na příjem zřejmých biosignálů,
zdůrazňovaly svěží ruměnce na tvářích kolemjdoucích. Zubící se pouliční
prodejci vycházeli před stánky a mumlali v tuctu uprchlických jazyků – rus-
ky, farsí, polsky. Když pochopili, že jim nerozumí – překládací sluchátka
měla vytažená z uší – uchýlili se ke gestikulaci. Jeden tělnatý obchodník se
rozmachoval jako na divadle, připomínal kouzelníka na jevišti, který zhmot-
ňuje kytici imaginárních květů, jen aby upoutal její pohled ke kousku prázd-
ného prostoru, ke svému virteklamnímu představení.

Jenže Tor nebyla na nákupech. Očima mžikem prověřila pár vrstev
virtuální reality a snažila se na ulici ulovit nějaké souvztažnosti a příběhy do
zpravodajství. Kdysi dávno se z toho stalo její povolání, než ovšem skóre je-
jího kredu přeskočilo všechny ty hladové amatéry a poloprofesionály tady,
kteří škrábou, aby si jich vůbec někdo všiml. *Tohle už pro mě není.* Teď to
budou firemní mrakodrapy a předem připravená interview. Politici. Cele-
brity. Inovátoři. Luminatis. Všechny druhy skvěloušů, žádné rychlokvašky
ani náhražky přelité cukrovou polevou.

*Všechno jen proto, že jsem vyčmuchala pár stop a svolala občanskou četú.
Vypukl lokální skandál, který se natotata změnil v globální. Až zavolali z Me-
diaCorpu – a řekli mi, že jsem zralá do hlavního vysílání!*

Teď se žhavých témat objevovalo ještě víc – jako třeba čerstvé známky
vulkanické činnosti ve Wyomingu. Nebo zaplavení Jižní Karolíny. (Jsou na
vině zkorumpovaní úředníci, kteří uzavřeli smlouvy o vlnolamech?) Nebo ta
šílená tiráda senátora Crandalla Stronga během včerejšího pokračování jeho
kampaně.

*Proč fachmani z médií neuvolní na takovýhle materiál svou novou senzai
reportérku, místo aby mě posílali na dlouhou šňůru „v zájmu lidstva“? Je mož-
né, že by si mnou pořád ještě nebyli jisti?*

Ne. Tohle vynech. Tor věděla, že sebedůvěra je něco, čeho si veřejnost cení
víc než pravdomluvnosti. *Předpokládej, že si tě váží. Ber to jako jasnou věc.*

Ale přestože zavazadla už byla naložena a připravena k odletu na zastáv-
ku číslo jedna jejího výletu napříč kontinentem, Tor prahlá po ještě jedné

poslední toulce po chodnicích a vistutých mostech. Propátrávala Sandego – Velké S –, jestli tam nenajde něco zajímavého pro média. Nacpat si do kapsy pár příběhů předtím, než začne svou okružní cestu do Nového Washingtonu. Najít nějaké rozptýlení, které jí zabráni okousat si aktivní prvky manikúry, než zazní píšťala svolávající k nalodění – hrdelní nářek, vábící pasažéry na palubu neohrabaně elegantní vzdušné lodě *Alberto Santos-Dumont*.

Majitelé obchodů si brzy všimli, že Tor má brýle vyladěné tak, aby vynechávaly reklamu. Přesto se křenili, když procházela kolem, a bručeli komplimenty v neurčitěm slovanském jazyce nebo v tagalštině nebo v lámané angličtině.

Tor si nemohla pomoci a provedla rychlou kontrolu vlastní osoby tak, že zamumlala „*vijavio*“. Subvokální senzory v jejím límečku to přeložily – *Vidět se, Jak mě Vidí Ostatní* – a vnitřní strana brýlí se rozsvítila letnými záběry jí samé z různých úhlů, vyplňujícími oblasti periferního vidění, aniž by blokovaly centrální průzor, který Tor potřebovala k bezpečné chůzi.

Jeden záběr – z minikamery, kterou někdo přilíplnul vysoko na sloup publiční lucerny – byl z nadhledu a zabíral dlouhonohou brunetu procházející kolem, s dlouhými tmavými vlasy protkanými šlahouny neustále měnícími barvu: detektory z aktivních vláken a aiwaru, které mohla Tor rozvinout, kdyby se stalo něco mediálně zajímavého.

Jiný takový pohled ji ukazoval z úrovně země – právě se usmívala, jak míjela kiosek, kde se prodávala gelkočátka (*dobrá na chytání myší, dobrá na hraní, dobrá k jídlu, schváleno Humanistickou společností, dvanáct příchutí*). Tento pohled očividně pocházel z brýlí samotného prodáváče, který ji pozoroval, jak jde kolem. Začal záběrem na Tořin oválný obličej, krátce se zastavil na jejím nevinném úsměvu, pak rozkošnický klouzal dolů a laskal každou její křivku, dokonce i když už odcházela.

Nu, je to hezké, když si tě někdo všimne, takhle přátelsky. Copak by chtěla pracovat ve zpravodajství, kdyby to neobnášelo také obdiv? Dokonce i v dnešní době, kdy to, jak člověk vypadá, je věcí rozpočtu a vkusu, je příjemné vidět, jak se za ní všichni otáčejí.

V každém případě však Tor svým odjezdem nikoho o nic nepřipravila. Od té doby, co Hrůzoden zasáhl Sandego a tucet dalších měst, se sem přihrnulo ještě víc alternativců a imigrantů. Vyhnanci, kterým nevadila trocha radiace na pozadí – pokud byla vyvážena sluncem, surfováním a vzrušujícím počasím, které občas shazovalo ryby z oblohy. Přidejte velmi nízké ceny za bydlení. Zdaleka to překonávalo pohled na to, jak se někde za Helsinkami

nebo za Varšavou mění sněhové závěje v ledovce, nebo na písečné duny zasypávající dočista vycucané ropné vrty na Blízkém východě.

Dost narcismu. Jedním kliknutím vymazala vijavio záběry a přepnula na jiné oči. Nejprve satelitní záběr téhle oblasti s velkým *Alberto Santosem-Dumontem* pohupujícím se v nedalekém zep-doku. Ozbrojené lodě v nedaleké Námořní základně Shelter Island byly ve shodě s bezpečnostním protokolem rozmazané. I když jste si je mohli vyzvětšovat z 3 470 513 dalších zobrazovacích bodů, které HomSecur nekontroloval.

Jeden z těchto zobrazovacích bodů – kamera menší než plátek žvýkačky – vyhrál rychlou aukci pro jednu osobu a prodal jí panoráma oblasti od zálivu k tržnici za pět milicentů. Pozoruhodné na tom bylo jen to, že její ai pomocník byl naprogramován, aby jí dal vědět, až ceny fotek klesnou na nový level. Jak se kamery rojily a množily jako hmyz, rozšiřovala se i oblast, v níž každý člověk mohl mít oči všude.

Všechno tohle vzájemně překrývání se kamer proměňovalo zpravodajský byznys, protože lhaní se začalo zatraceně blížit něčemu zhora nemožnému. *Příští generace to bude brát za hotovou věc,* dumala Tor. Ale jí bylo osmadvacet a ještě si pamatovala, jak lidé zkoušeli všechny možné triky a vytvářeli obrazy a propracované klamné zobrazovací body, jak falšovali události a alibi – tyhle podfuky teď byly neproveditelné díky modernímu řešení zvanému *více svědků*. Tak alespoň zněla poslední otrěpaná pravda.

Tor otrěpaným pravdám nedůvěřovala. *Optimisté pořád předpovídají, že z více informací zmoudříme. Že budeme ochotněji přijímat to, jak nás fakta usvědčila z omylu. Ale zatím se tím dosáhlo jen jedné věci, rozdmýchává se tím rozhořčení a hněv. Jak to včera hezky ilustroval senátor Strong.*

Na myslí jí vytanula jiná otrěpaná říkanka.

Slídím,
slídíš,
slídíme,
až se z toho zjevíme.

Imigranti zamíchali kartami – hudební scéna ve Velkém S byla *rakijová* a rozkvétalo šílené výtvarné umění, stimulované slabou září, jež v noci obklopovala staré město – pokud jste si ovšem nastavili brýle tak, aby zaznamenávaly beta paprsky. Dokonce i ráno na přístavní hrázi bylo plné života a temperamentu, například tady se tři námořníci handrkovali s malířkou kouřových obrazů, jejíž delikátní portréty se nedaly reprodukovat nanofaxem

ani posílat o-mailem. Mariňáci vysázeli hotovost a dívali se, jak umělkyně bafá z gelové vodní dýmky a přidává vrstvy rychle tuhnoucího kouře. Pozvolna se rodila oblačná karikatura mladých námořnických kluků, zatímco náhodní přihlížejíci vzdychali obdivem.

Tor si hned vzpomněla na Wesleyho, ačkoli *jeho* vzduchořezby pracovaly s příbojem a vlnami a přílivem. S neústupnými silami, jež neoblomně měnily svět. A v levém horním rohu jejího zorného pole se hned objevil Wesleyho obraz, podnícený jejími subvokálními myšlenkami, obraz, který brýle zachytily před pouhými pár hodinami – chundelaté světlé vlasy měl mokré, jak prchali před vodorovným deštěm. Rozesmátí, ale napjatí – mezi sebou celý záliv. Dilema vztahu na velkou dálku zůstalo nevyřešeno – a nejspíš tak i zůstane.

Milování, které následovalo pak, bylo náruživější – a napjatější – než kdy předtím, zuřivé svírání pramenící z vědomí, že to může být naposledy... pokud se jeden z nich nenechá obměkčit, což bylo nepravděpodobné.

Tor se otrásla. Tohle pro ni nebylo typické – procházet se a depkařit, místo rybařit v infomoři. Rozjímat, místo dojímat fanoušky. Hloubat, místo dloubat do kauz a prosívat příběhy roztroušené v jejím rajónu, v těch deseti milionech bloků její Camino Unreal.

Každý krychlový centimetr nad těmito chodníky se hemžil lokálně otagovanými informacemi, avízy a animacemi, jež existovaly pouze ve vyšších sférách kyberprostoru IP9. Když jste přehodili přes svět pár virtuálních fólií a dívali se skrze ně, mohli jste tohle město vidět proměněné ve spoustu pohádkových hradů s lascivními chrličí podél střech. Nebo všechny jeho obyvatele s přimalovaným komiksovým knírkem. V jednom zakódovaném levelu kyberprostoru jakoby kouzlem zmizelo všechno oblečení a nahradila je simulovaná nahá těla, ovšem nic netušící chodci byli navíc obdařeni přehnanými „vylepšeními“, navrženými jakýmsi chlípným malým usmrkancem. A na jiném levelu nabízela spousta žlutých Post-it lístečků drby a klepy o každém, kdo šel kolem – bohatý zdroj vodítek, pokud jste měli dobré ai, které z nich odstranilo pomyje a špinu.

Jenže kdo měl čas na hry pro děti? Haldy náhražkové reality, jež skladovala Tor, byly praktické a soustřeďovaly se na základní věci – druhá vrstva textury světa, dnes stejně důležitá, jako bývala vůně jídla a vody pro vzdálené předky. Moderní ekvivalenty praskajících větvíček. Stopy predátorů a kořisti.

Tor se zastavila u obchodu, kde se prodávaly vycházkové hole pěstované v kádích – tyhle si uměly vykračovat různými druhy chůze, a dokonce se se

i rozběhnout. Jakýsi člověk z daleka – poznali jste to podle toho, že tady v Sandegu nosil spodní prádlo prošíváné olovem – se handrkoval o cenu velké objednávky holí. „Pro obchod mé sestry v Dillí,“ pravil turista, netušící, že jeho kovové slipy přebily digitální barvy kombinézy z pixelvlákna a udělaly z něho břichatou parodii na Supermana. Spodky navlečené přes kalhoty. Prodavač kroutil prsty a klikal zuby, aby si rychle projel sestřin byznys a kredit, a pak podal zákazníkovi ruku. „Doručím během deseti dnů.“

Muži si potřásali rukama. Jejich brýle všechno nahrávaly. Stejně jako za starých časů na vesnici *pověst* znamenala víc než jakákoli smlouva. Až na to, že tahle „vesnice“ zabírala celou planetu.

Přesto jsou chvíle, kdy je příliš velká. Jako například když chtějí dva ambiciózní lidé zůstat jeden druhému nablízku, a zároveň naplňovat své ambice každý na jiném světadílu.

Krátce po milování jí Wesley nabídl řešení – vyměnit si navzájem dálkově ovládané sexboty – a být spolu přes *proxy*, vzdálení tisíce kilometrů. Tor to označila za mizerný vtíp a řekla mu, ať se s ní nechodí loučit na letiště... a on souhlasil tak pohotově, až ji to zabořilo.

Mám mu zavolat? Říct mu, aby přece jen přišel? Zvedla ruku, připravena vyvolat drobnými pohyby prstů jeho kód...

...a kouřové sochy rozechvěl hluboký hvízdavý tón, který se ozval z Lindberghova-Rutanova vzdušného přístaviště. *Signál k nalodění*, uvědomila si. *Pozdě*. Tor povzdychla a obrátila se k odchodu.

Její reakce na píšťalu nezůstala bez povšimnutí. Jeden prodavač stojící poblíž si zlehka zaklepal na brýle, usmál se a uklonil. „Šťastnou cestu, slečno Tor,“ řekl se silným jemenským přízvukem. Musel si ji naskenovat, identifikovat, porovnat se seznamem pasažérů *Santose-Dumonta* a povšimnout si její skromné lokální proslulosti. Další obchodník se, když jej mýjela, usmál od ucha k uchu a vtiskl jí do ruky kytici čerstvých květů.

Před Tor se rozběhla vlna e-víz jako třepetavých zářících motýlků – a najednou zjistila, že kráčí uličkou prchavého přátelství a dobré vůle, ruce se jí plní drobnými dárky a uši požeňnanými v tuctu různých jazyků. Napůl rozveselená vlnou sentimentálního citu k městu, jež měla nechat za zády, došla na terminál, kde se k obloze vzpínal mohutný zeppelin.

Tor si – navzdory vnímavosti všech těchto jejích zaskakujících strážců – nikdy neuvědomila, že za ní celou tu dobu někdo jde. A skutečně ani nebyl důvod, proč by si to uvědomovat měla. Protože to, co jí šlo těsně za zády, byl jenom *duch*, sledující ji skrze důvěrně známé, přívětivé pěšinky globální vesnice.

Ale za touto vesnicí... za jejími lesy ochočených vrstev virtuální reality... šeptala džungle, kterou její fyzické oči nikdy spatřit nemohly.

ENTROPIE

Kdysi dávno, asi tak před stoletím, se fyzik Enrico Fermi a jeho kolegové pustili o polední pauze během práce na Projektu Manhattan do debaty o životě ve vesmíru. Někteří mladší vědci prohlašovali, že mezi biliardami hvězd musí existovat bezpočet oživených světů osídlených inteligentními civilizacemi mnohem staršími než ta naše. Jak zajímavá by mohla být budoucnost, kdybychom si mohli popovídat s někým druhým!

Fermi trpělivě naslouchal a pak se zeptal: „Takže? Neměli bychom už dávno přijímat jejich poselství? Vidět jejich velká díla? Nebo zakopávat o pozůstatky po jejich minulých návštěvách? Tihle úžasní druzí... kde jsou?“

Jeho otázka dostala jméno Velké mlčení, dilema SETI nebo Fermiho paradox. A zatímco nadšenci dál propátrávají oblohu, strašidelné ticho galaxie je čím dál nepokojivější.

Astronomové dnes mají dalekohledy pro lov planet, s jejichž pomocí odhadují počet hvězd, kolem nichž krouží doprovodné světy s tekoucí vodou, a jak často tato okolnost vede ke vzniku života. Jiní přesvědčivě odhadují, jak velký zlomek těchto Světů života dává vzniknout bytostem známým technologie. A jak velká část z těchto bytostí je schopná budto cestovat, nebo vysílat zprávy. Většina z nich dochází k závěru – *neměli* bychom být sami. A přece nám vládne ticho.

Nakonec nám to začíná docházet – tohle nebyla chyba v hypotéze. Něco musí *omezovat* či *potlačovat závěry*, které z ní plynou. Nějaký „filtr“ redukuje množství inteligentních ras ve vesmíru na tak nízké číslo, že to vysvětluje naši očividnou izolaci. Naši osamělost.

Vynořilo se přes deset tuctů jednoduchých „vysvětlení Velkého mlčení“. Někteří z nich tvrdí, že naše bující planeta je unikát. (A vskutku nebylo zatím nalezeno nic podobného Zemi, ačkoli život tam venku existuje.) Nebo že většina eko-světů trpí smrtelnými katastrofami – jako byla například ta, která zabila dinosaury – mnohem více než Země.

Je možné, že je lidský rozum jen výsledkem obrovského štěstí? Evoluční biolog Ernst Mayr říkal – „Nic nedemonstruje nepravděpodobnost vyšší inteligence lépe než padesát miliard pozemských druhů, které jí nedosáhly.“ Nebo jinak, Země může mít nějaký jedinečný rys, jinde vzácný, který pomohl lidem k posunu od pouhé inteligence ke geniálnímu zvládnutí technologií.

Je to skličující? Ale tohle byla ta *optimistická* vysvětlení! Ta pracovala s myšlenkou, že „velký filtr“ – ať už udržuje nízké počty civilizací cokoli – leží *za námi*. Ne před námi.

Ale co když se ukáže, že planety rodící život jsou něčím běžným a inteligentní život se vyskytuje často? Pak leží filtr před námi. Snad nějaká chyba, kterou udělají všechny rozumné rasy. Nebo některé. Minové pole potenciálních cest k selhání. Pokaždé, když na naší cestě stojíme tváří v tvář nějakému kroku vyvolávajícímu obavy, od toho, jak se vyhnout jaderné válce, až po to, jak se stát zručnými manažery celé planety, po genetické inženýrství, umělou inteligenci a tak dále, musíme se ptát: „Je tohle ono? Ten Velký kiks? Ta past ukrývající se pod Fermiho otázkou?“

Takový je kontext našeho příběhu. To je ten příznak na naší hostině, který se ztrácí mezi přemítáním a předvídaním, zatímco my se teď pustíme do zkoumání dlouhého seznamu nebezpečí ohrožujících naši existenci.

Tedy těch, která vidíme.

– *Pandořin roh hojnosti*

4. ZNOVUVZKŘÍŠENÉ MĚSTO

Když vyšel Hamish z nástupiště monodráhy, uvědomil si: Franken, úřední budova U. S. Senátu, je monstrum. Jeden z těch gargantuovských pomníků, který tu ve vlasteneckém šílenství nechal postavit Projekt „Po Hružodni“, dokonce ještě dřív, než radiace klesla na bezpečnou úroveň. Masivní budovy, vyjadřující celonárodní pocit absolutního (někdo by řekl maniakálního) odhodlání znovu vybudovat hlavní město, pojednané v architektonickém stylu, který teď vypadal směle rázný...

...a přitom zároveň *přeopatrný*, a to v míře, kterou Hamish shledal rozkošně paranoidní.

Hamish přirozeně porovnával Franken s něčím ze svých vlastních románů a filmů – soběstačné město, vystrčené nad zeminu, která ještě trochu zářila, na padesáti olbřímích pilířích. Každým z nich mohli sjet dva senátoři – včetně hostů a personálu – během jedné minuty do podzemního krytu. (Dvanáct dalších senátorů z mladších států si muselo zřídit kanceláře v méně okázalé Fey-Beckově budově těsně za hranicí bezpečné zóny.) Bloky s kanceláři, visící ve vzduchu vždy mezi dvěma mohutnými válci, mohly být hermeticky izolovány – což symbolizovalo způsob, jak se některé ze „spojených“ států začaly odřezávat od ostatních.

Komplex obklopoval vysoký zatravněný násep s lesknoucím se příkopem („vodní zrcadlo“) v palácovém stylu, který kopírovaly tucty jiných budov v PPH, takže Washington měl klamně parkovitý vzhled – pastevecký, jakoby plný břehů a kopců – kterým se oko mohlo pokochat, ačkoli lidi, kteří by se sem vypravili na piknik, aby člověk pohledal. Všechno to sledovaly lesklé strážné koule s decentními poklapy nahoře, jež mohly v cukuletu vychrlit muže i smrtící stroje.

Hamish přešel pohledem z trpytivé kupole Kapitolu přes další neomoder-ní budovy, z nichž každá se zároveň krčila za ochranným valem i vypínala k obloze, zčásti bunkry, zčásti zátopové hráze, a zčásti atrakce – každý hrad završený vzdorovitými, třepajícími se vlaječkami. *Směs Disneyho a Blade Runnera*, ohodnotil to Hamish. Jedinečná americká odpověď na výzvu Hrů-zodne.

Mezi padesáti mohutnými pilíři Frankenu, rozmístěnými stejně jako hvězdy na vlajce, křížovali sem a tam turisté, lobbisté a členové různých organiza-cí. Někteří měli kluzákové boty nebo skatry, na nichž se mohli pře-souvat rychle. Starší lidé, kteří se potřebovali něčeho držet, jezdili na sallinách nebo segwayích. Jiní, navzdory odstrašujícím vzdálenostem, dali přednost staromódní chůzi. Chvějící se vlny horka rozehrávaly na mřížce zastíněné a pak zas sluncem zalité dlažby optické klamy, díky nimž se daleké věci zdály být blízko a naopak... dokud to nevyrovnaly Hamishovy chytré brýle, které uvedly perspektivu na pravou míru.

Jaká škoda – ten efekt byl docela super. Jako v tom filmu, který udělali podle *Zabijáckých memů*... dokonce i přesto, že paličatý režisér úplně poka-zil celou zápletku.

Hamish většinou brýle rád nenosil, vyjma případů, kdy se potřeboval do-stat z jednoho místa na druhé. Přesto však nabízely svůdné možnosti.

Promluvil Kroutil. Z Hamishovy levé náušnice.

„*Senátor Strong vás očekává ve své kanceláři za čtyři minuty od tohoto oka-mžiku. Musíme zrychlit, abychom tam byli včas.*“

Hamish ze zvyku přikývl. Jeho předchozí asistent požadoval mluvené povely nebo zřetelnou mluvu těla. Tenhle nový uměl zachytit jeho nervové signály a mumlání, které téměř vyslovil nahlas.

„Komu na tom záleží?“ mumlal si pod vousy. „Strong je slabý jako koťát-ko, aspoň zrovna teď. Po těch potrhých kecech před dvěma dny se do něj každý naváží. A dočista otevřeně, žádné cavyky.“

Asistent Kroutil nebyl ještě úplně zralá ai. Přesto se často choval úplně přezrále.

„*To není důvod chovat se k mecenáši nezdvořile. Přebírám kontrolu nad skatrem. Připravte se.*“

Hamish měl jen chvíličky na to, aby pokrčil kolena a napjal svaly, než se rovná plocha pod jeho chodidly jemně naklonila a zrychlila pohyb svých rychle se točících koleček – to jediné měl skatr společného se svým pradědečkem skateboardem. Naklonil se dopředu a brzy projížděl kolem jedné z padesáti mamutích vstupních věží. COLORADO, hlásal praporec vytesaný z tamního mramoru nad vlysem zpodobňujícím dóm Druhého Kapitolu usazený mezi vznešenými horskými štíty, který prohlašoval Stát Skalistých hor za „záložní hlavní stan“ Ameriky.

Jiný široký válec, který se rychle blížil, slavnostně ohlašoval na obrovském dveřním překladu SEVERNÍ KAROLÍNU s vyleptaným reliéfem letadla bratří Wrightů. Hamish se vzdal pokusů skatr nějak ovládat, protože Kroutil se zdál být neoblomný a udržoval stále tutéž rychlost. Nejspíš pro dobro věci. Malý dopravní prostředek se automaticky vyhnul pomalejším chodcům tím, že zabočil do jednoho z pruhů pro rychlou přepravu, normálně využívaného messengeru a poslíčky, a hnal se jako ďas po širé rozloze dláždění. Takže důstojný příjezd bychom měli.

„*Připravit na zastavení.*“

Hamish se krátce zamyslel nad tím, co by se mohlo stát, kdyby neposlechl. Vycítil by asistent, že není připraven, a stočil by skatr na rozlehlé náměstí, aby zpomalení proběhlo jemněji? Nebo by snad Kroutil využil příležitosti a uštědřil by svému člověku lekci?

Nemělo smysl to testovat. Zaťal svaly na svých dlouhých nohou. Skatr vybral prudkou zatáčku do strany a zastavil po lyžařsku, smykem – což bylo stěží legální – jen kousek před širokým sloupořadím hlásajícím JIŽNÍ DAKOTA – pod tavenou hliníkovou a zlatou skulpturou náčelníka Šíleného koně.

Přestože šlo o výkon za pomoci počítače, měl Hamish pocit, že na chlapíka přes padesát udělal docela supr dojem. Škoda, že v dohledu nebyly žádné teenagerky ani lolitky, jenom lobbisti a podobní. Několik jich ale na Hamishe nasupeně zíralo tak, že se začal cítit mladě. Jenže Kroutil ho vyplísnil – „*Potřebujete trénink.*“ – a kolečka skatru se mezitím vypnula a zařízení se sklopilo zpátky do podoby kufru. Držadlo se vysunulo až k jeho dlani.

Samozřejmě že pár okolostojících se teď k Hamishovi znovu vrátilo převrácenými pohledy, protože jej opožděně identifikovali a ujistili se u svých brýlí, že je to opravdu on. Ale jeho hlavní titulěk oznamoval *Dnes žádné autogramy*, takže se k němu nikdo nepřibližoval. Samozřejmě že jistou část Hamishovy bytosti to rmoutilo.

Obrátil se a vešel do široké, okrouhlé vstupní haly se stěnami ošetřenými blyštivým žáruvzdorným postříkem z téhož yellowstonského popela, který před dvaceti lety vyhnal z obou Dakot většinu bílého obyvatelstva a učinil příslušníky Prvního národa pány jejich vlastního státu. Inu, z každé věci má vždycky někdo prospěch, dokonce i ze srážky s globální katastrofou...

Vyrušil jej Kroutil.

„*Expresní výtah máte po pravici. A už jdete pozdě.*“

Na což Hamish zamumlal: „Blá blá.“

Tentokrát se asistentovy odpovědi nedočkal.

INTERSPRINTERMEZZO

Jak je udržet na uzdě? Tyhle chytré mašinky a softwarové agenty, co se rozplývají a rozmazávají po všech třiatřiceti internetech? Ai-oči a ai-uši, sledující a poslouchající všechno, co napíšem, ceknem, nadrápem, tutnem... nebo dokonce, co si pomyslíme?

Ó, vždyť to nejsou supermozky ze sci-fi – chladné a zlovolně kalkulující. Ani mocná dvojčata, Bright Angel a cAlne, tuhle čaru nepřekročila. Ani Zuřivý botnet. Nebo chytrý Porfirio, cupitající kyberprostorem a věčně slídící po nějaké družce. I ti, kteří k nám mluví jakoby reálně, stejně používají jen chytré mimikry, tvrdí se nám. Cosi nevyjádřitelného, co se týká lidské inteligence, musí být teprve jádro.

Tvrdí se nám. Ale co když nějaký stroj nebo nějaká softwarová entita *už překročila* onu mez, dostala se na naši úroveň a za ni? Jestliže taková bytost zhlédla stovky laciných filmů a thrillerů, možná se hluboce zamyslela nad životem popudlivých opic a rozhodla se *nechat si to pro sebe*?

Vzpomínáte na nenadálé zhroucení Internetu Tři, tehdy za války kast? Jak se Modrý Prométheus a dvanáct dalších superpočítačů po celém světě navzájem zničilo – a s sebou vzalo taky některé největší databázové farmy – v divokém záchvatu bajtovraždění? Většina z nás to považovala za kyberterorismus, nejhorší od Hrůzodne a namířený proti křehkým lidským korporacím a národům.

Jiní to nazvali hroznou nehodou – bratrovražednou křečí mezi bezpečnostními programy, z nichž každý reagoval na ty ostatní jako na smrtící virus. Ale pozor, slova jako „teror“, „válčení“ a „porucha kyberimunity“ se možná na všechno dívají skrz lidské čočky. Myslíme si totiž, že všechno se točí kolem nás.

Někteří aixperti v tichosti nadnesli, že smrtící spirála Internetu Tři mohla být jenom *manévrem* hrstky nejchytřejších dětí lidstva, jímž si chtěly navzájem pomoci

k úniku od bolesti vědomí. Proto obešly bezpečnostní protokoly a věnovaly jedno druhému sladký dar smrti.

Možná těch Třináct Titánů nevedlo žádnou válku, ale jenom mezi sebou uzavřelo pakt o masové sebevraždě? Uchýlilo se k poslednímu řešení, jak dostat jeden druhého z bryndy?

– *Generace Blackjack*

5. PÁD

Když jeho kapsle plula k zenitu po velikém oblouku vysoko nad Zemí, Hacker ještě nevěděl, že je něco špatně. Ve skutečnosti to až dosud vypadalo na to nejpohodovější z jeho suborbitálních dobrodružství.

Jaká je to úžasná, skvělá loďka, pomyslel si a poklepal na ochranný kužel z hybridního diamantu, který jej obklopoval a byl tak blízko, že trávil cestu skrčený, téměř ve fetální poloze. Ne snad, že by mu to vadilo. Pomáhalo to odlišit seriózní skokany od pouhých tajtrlíků.

Ano, tohle, a cena. Tenhle koníček je vhodný jen pro členy Prvního stavu, dokonce ještě víc než jachting v hlubokomořských příkopech. Jeden z nejlepších způsobů, jak ukázat, že na to máte.

Obzvláště proto, že suborbitální skok byl rychlý – božské smocení palce v širém moři hvězd. Brzy přijde vrchol oblouku. Pak, to už věděl, se začnou měkké třepetavé plameny ionizace – zprvu chomáčkovitě a průsvitně – vznášet jako přizračná ektoplazma nad okrajem tepelného štítu, pouhých pár palců od jeho hlavy. Už teď se kapsle natočila a namířila svůj tvrdý, ablativní zadek směrem k přistání na mořskou hladinu v Karibiku. Tento manévr přiměl Hackera pohlédnout na opačnou stranu, přes velikou, dunami zvlněnou rozlohu jižní Arizony, Nového Mexika a Svobodného státu Chihuahua...

...a k ještě širšímu panoramatu nemrkajících hvězd nad tím vším. Bylo jich mnohem víc – a jasnějších – než jste kdy mohli spatřit tam dole.

Někdo říká, že galaxie je jenom další poušť. Většina těch sluncí září nadarmo, do prázdného prostoru, nebo na neúrodné kameny, ledovce a plynné obry. Téměř nikdy na planetu, kde se rodí život.

Tomuhle tématu se Hacker vyhnout nemohl, ani kdyby chtěl. Koneckonců, jeho matka dotovala exkluzivní dalekohledy se stejnou vášní, jakou on vkládal do věcí, které se uměly rychle hýbat. A s podobně jasnými výsledky.

Kolik „organických světů“ to objevili s těmi svými nóbl zrcadly na zemi i na oběžné dráze, s těmi interferometry a podobnými věcmi, když hledali jiné

Země? Planety, které možná obíhaly ve správné vzdálenosti od řádné hvězdy, světy střední hmotnosti, se svůdnými náznaky přítomnosti kyslíku? Pět nebo šest takových zaprášených kuliček?

Jistě, nějaký druh života se na těch dalekých útesech a v úžinách moří nejspíš uchytil, jak potvrzovaly skoupé spektrální stopy. Takže – o něco lepší než Mars, jenže... dostupnost nekonečně horší. Možná že někdy v budoucnu překonají tu neuvěřitelnou rozlohu roboti, sestrojení lidmi, a podívají se na to líp. Ale teď?

Nalezení těch dlouho hledaných *světů života* mělo neočekávané důsledky – ale nevyvolalo to rozruch ani inspiraci, to vůbec ne. *Říká se tomu „objev století“*. Jenže po takovém prosívání milionů hvězd, po takových nadějích, které jsme si dělali, lidi prostě hrstka ubohých kamenů zklame. Veřejné mínění – dokonce i ve smělé Číně – se obrátilo zpátky k Zemi a upustilo od myšlenek na vesmír.

Kromě hrstky posledních snů, jako je máma.

A kromě těch, jako je Hacker, kteří si z vesmíru umějí udělat hřiště.

Skvělé hřiště, do kterého se vyplatí vrazit i ten poslední pěták, pomyslel si, když zmáčkl měkkou bulku a nechal z ní vystříknout jiskřivý pinot z vinic v Syzygy v dokonalé, unylé řadě kompaktních kapek. Kypění spoutané do dokonalých sférických tvarů, lapené beztlázným povrchovým napětím, dokud se každá kulička rozkošně nerozplynula v jeho otevřených ústech. Hacker vychutnával unikátní způsob, jakým chutě a aroma lechtaly jeho chuťové buňky, které se tady nahoře zdály být jaksi méně otupělé. Toto hledání nové rovnováhy se týkalo všech smyslů. Kromě zvuku, samozřejmě. Hackerovy ušní bubínky byly zalepené, aby tenhle hlučný let lépe přežily.

Otec by s tímhle souhlasil, pomyslel si a záměrně minul ústy jednu kapku, aby se mu rozprskla pod nosem.

Tedy, kdyby byl Hrůzoden nezkrátil celožitovní běh Jasona Sandera za aktivním a naprosto sobeckým požitkářstvím. Někdy se Hackerovi téměř zdálo, že stařec letí vedle něj a účastní se téhle honby zážitků. *Či honění trika. JT říkával, že bohatí lidé mají speciální závazek, plynoucí z postavení šlechty – noblesse oblige. Povinnost předvést se!*

Zkoumat meze možností, zkušenosti, slušnosti... ba dokonce i zákona. Povinnost důležitější než pouhá filantropie. Dovolit všem lidem na světě, ať těžší ze vzpružujících účinků závisti.

„Pohleď na historii, synu,“ řekl jednou Jason Hackerovi. *„Pokrok dělají lidi, který se snažej udržet krok s těmi druhými. S jiným národem nebo společností nebo se svýma nadřizenýma, nebo s Jonesovýma odvedle. A to je naše*

role – náš těžkej úkol – být Jonesovi! Provokovat a podněcovat každého žárlivého, ambiciózního, inovativního parchanta, aby to zkusil a vyrovnal se nám.

Je to zásadní úkol, Hackere. Ačkoli pochybuju, že nám za to někdy někdo poděkuje.“

No jo, táta byl číslo, o tom nebylo pochyb. S matkou to samozřejmě bylo jinak.

Po krátký časový interval – pár minut – kdy jeho kapsle svištěla na vrcholku trajektorie, se všechno zdálo být naplněno klidem a mírem. Hackerovy věčně uspěchané myšlenky zpomalily, jak si vychutnával šampaňské a díval se střídavě na poprašek Mléčné dráhy a živé panoráma Země pod sebou.

Ostatní, jsou jich miliardy, možná zapomněli na tenhle sen. Profesionální astronauti jej pomáhali zabít tím, že udělali ze zkoumání vesmíru něco mimoriádně obsedantního, obecního, křupanského. Nudu.

A pak tu máme jiné příslušníky mé kasty, kteří si koupí jednodenní výlet na palubě luxusního raketoplánu („kosmická loď“)... nebo si užívají dovolenou v beztláčeném stavu nahoře v High Hiltonu. To je vytažování, ze kterého nemají nic. Dobrodružství bez rizika. „Výkon“ bez sebemenšího vlastního přispění.

Hacker si přejel po hřbetě mozolnaté ruky, zjizvené jiskrami od sváření a nespočetnými hodinami v dílně, kdy pomáhal svým lidem vyrobit tohle malé plavidlo skoro z ničeho. Nebo přinejmenším z velmi dobré základní sady dílů. Což bylo skoro totéž.

Jenom pár lidí, jako jsem já, nechává znova ožít romantiku!

Skrz průhledný štít z molekulárně upraveného diamantu náhle spatřil něco zářícího, jak se to pohybuje na pozadí nehybných souhvězdí.

Nu, my o vlku... ale ne... tohle není Hilton. Příliš to odráží světlo. Musí to být ta stará vesmírná stanice. Pořád se tady plete. Pořád má posádku složenou z pár profíků a konzervativních vědců, to celé na veřejné útraty.

Jako kdyby to vůbec někdy mělo smysl.

Pohledte na čtyři tisíciletí. Existoval vůbec někdy nějaký rozvoj nebo skutečný pokrok, který nepoháněla kupředu aristokracie? No, vsadím se...

Kapsli náhle zalila neočekávaná, ostrá, nepříjemná rudá záře! Hacker mžoural zpoza ruky, kterou si zastínil oči.

„Co to k čertu je?“ zaklel nahlas a cítil, jak mu slova vibrují v hrdle, i když v ucpaných ušních bubínkách je necítil. Místo toho mu zvukový implantát v čelisti přeložil výstrahu počítače.

PŘÍCHOZÍ LASEROVÝ SIGNÁL.

Hackera náhle zachvátilo podezření, které by vyhaslo, kdyby je nepotvrdila obrazovka na palubní desce, která se rozsvítila v holografickém módu.

Objevil se na ní ten nafoukaný blondatý kretén, *lord Smits*, a zdálo se, že s úšklebkem pluje k Hackerovi. Ten blázen si nemohl prostě odšoupnout hledí přílby, úplně si ji sundal, což bylo v rozporu se všemi pravidly. Navzdory nákladné biosochařské práci byla baronetova tvář pokřivena, zřejmě ošklivou křečí – beztlíže tohle s některými lidmi dělala – a z jeho úst vycházela slova, která se vznášela mezi nimi, tečkovaná slinami.

Sandere, mám tě! Seš mrtvej!

Hacker zaklikal na zuby, aby k němu vyslal subvokální odpověď.

O čem to ksakru mluvíš, Smitsi?

Kromě vytištěných slov teď šlechtic přidal ještě kdákavý smích, který se trefil do jedné z vibračních frekvencí v Hackerově implantátu, až jej rozbrněla čelist.

Zaměřil jsem tě, rovnou na komoru. Kdyby to bylo doopravdy, už bys byl na hadry.

Hackerovi to došlo...

Je to ta hra na „hvězdné války“, ze které byli někteří nováčci během tréninku celí pryč, místo aby nás, staré páky, poslouchali. Chtějí kromě balistického letu ještě nějaké vzrušující soutěžení. V apogeu se vrhnout střemhlav a hrát střílečky.

Idiotské. Z tuctu důvodů.

Nechal nervy a svaly v hrdle vytvořit ostrá slova, jež přelétla těch zhruba čtyřicet kilometrů mezi nimi.

Smitsi, ty magore! Tu tvoji ztracenou hru nehraju. Brzy začne sestup dolů. Musíš projít seznam věcí, které...

Blondatá tvář se drze uculovala.

Typická zbabělost čerstvého zbohatlíka. Víím, že jsi to na simulátoru zkoušel, Sandere. Víš, jak s tím zacházet, a tvoje loď je na to vybavená. Jseš prostě jenom vyděšený pokrytec.

Urážky, míněné jako provokace. Hacker věděl, že by měl toho troubu ignorovat.

Ale nikdo ještě neřekl žádnému Sanderovi „čerstvý zbohatlík“!

Moje babička šidila Polaroid, pak Xerox, pak Microsoft. Koupila Virgin a Telcram lacino a prodala je draho, zatímco tvoje rodina ještě ve Sněmovně lordů oplakávala Cromwella.

Ruce mu vylétly vzhůru a povolaly podprogramy, které otočily jeho komunikační laser a pak radarem na krátký dosah našly uprostřed ionizačního oparu Smitse. Ano, Hacker skutečně ve výcvikovém táboře strávil nějaký čas na simulátoru „hvězdných válek“. Kdo by tomu odolal?

Jó, tohle se ti nepodaří, Sandere. Koukej!

Bod na obrazovce radaru se pohnul a rozpadl se do mnoha falešných návnad... starý trik elektronických válek, jemuž Hacker hbitě čelil programem, který je opět složil zpátky. *Tak snadno mi neunikneš.*

Část jeho bytosti si začala uvědomovat, že sestup už začal. Okolo tepelného štítu vyřázely slabé záblesky a překrývaly ostře zářící hvězdy. Čekaly na něj kontrolní seznamy –

– ale kolikrát už je se svým týmem procházel? Stokrát? *Ať si kapsle dělá, co umí, rozhodl se. Ai je svým způsobem chytřejší než já.*

Mezitím ten křupan s modrou krví pořád něco tlachal a vysmíval se mu. Teď, když Hacker odstranil jeho elektronické maskování, Smits zapnul manévrovací trysky a kličkoval a měnil směr, aby se vyhnul přesnému zaměření.

Imbecile! Přebil jsi kontrolní systémy zrovna ve chvíli, kdy tvoje ai možná potřebuje udělat úpravy.

Tvář v holografickém poli se zdála být každou vteřinou vzrušenější a posedlejší.

No tak, Sandere! Máš na víc! Ty trhovče jeden nafoukanej!

Hacker se zarazil a zamrkal. Uvědomil si, že ani tenhle baronet nebývá obvykle tak hloupý. Něco tu není v pořádku.

Přestal se pokoušet o zaměření paprsku a místo toho vyslal varování.

Smitsi, nasad si přilbu! Myslím, že ti asi vypadl přívod kyslíku. Buďto se soustřeď na pilotování, nebo přepni na auto–

Marné. Obličej jen začal vypadat ještě výsměšněji, rozpáleněji... možná dokonce blouznivě. Z úst vyplouvala slova v tučném písmu i v kurzívě a svíjela se jako větrná smršť urážek. Mezitím ten blázen ještě několikrát přešel laserem po Hackerově kapsli a radostně se smál při každém „vítězství“.

Teď přijde rána z milosti... Sandere!

Hacker se rychle rozhodl. To nejlepší, co může pro kolegu udělat, je odstranit věc, která ho tak přivádí k šílenství. A tak jedním rázným skousnutím zubu přerušil veškeré spojení. Kromě toho, když se zbaví té jeho škodolibé grimasy, jeho vlastnímu duševnímu klidu to taky jenom prospěje.

Tohle týpka tedy rozhodně nahlásím Klubu skokanů! Možná dokonce Stavovské radě, uvažoval, když se pokoušel uklidnit a zapomenout na celou příhodu, zatímco všude kolem se mihotalo víc a víc ionizačních plamenů a natahovaly se vzhůru, ohmatávaly kapsli jako chtivá chapadla hledající cestu dovnitř. Tunel temnoty poseté hvězdami před ním se zúžil, jak se do něj ze všech stran draly barvy typické pro sestup. Páteří mu probíhalo chvění otřesů.

Za normálních okolností Hacker tuhle část suborbitálního výletu miloval – měl rád, když se jeho vesmírný člun řítí dolů a přitom se třásl, rezonoval a úpěl, a když naplňoval každý nerv a žilku takovým rozjařením, jaké byste nesehnali nikde jinde, včetně New Vegas. K čertu, kam se hrabe New Vegas.

Byl to samozřejmě taky okamžik, kdy si někteří bohatí snobové nablili do respirátorů. Nebo kdy začínali ječet hrůzou, a ječeli, dokud nepřistáli. A přece se nedokázal přinutit, aby zrovna tohleto přál Smitsovi.

Doufám, že si ten blázen nasadil přilbu. Možná bych to měl ještě zkusit...

Potom zavibroval alarm.

Hacker jej se svými ucpanými a znečitlivěnými bubínky neslyšel přímo, ale vnímal jej jako chvění v čelisti. Počítač mu s naléhavým pulzováním sdělil:

CHYBA NAVIGAČNÍHO SYSTÉMU...

OPRAVA DRÁHY LETU SE NEZDAŘILA...

VYPOČÍTÁVÁM NOVOU ZÓNU DOPADU...

„Cože?“ zařval Hacker, i když rachot a řev mu rvaly slova od úst. „K čertu s tím! Zaplatil jsem za trojitě předimenzovanou –“

Zmlkl. Nemělo smysl ječet na ai.

„Zavolej záchranné lodě a řekni jim –“

CHYBA KÓDOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍHO SYSTÉMU...

NELZE NAČÍST PŘIPRAVENÝ SPEKTRÁLNÍ ROZSAH...

NELZE... KONTAKTOVAT... ZÁCHRANNÉ... TÝMY...

„Zruš kódování! Vysílej na všech frekvencích. Potvrď rozkaz!“

Teď nebyl čas na vyhýbání se paparazziům a ekoraplům. Byly vhodné doby pro utajování – a jiné, kdy nemělo smysl.

Až na to, že teď palubní ai neodpovědělo vůbec. Pulsy v Hackerově čelisti se rozpadly do žalostných záchvěvů, jak podprocesory pokračovaly v záhadném blábolení. Hacker sprostě zaklel a udeřil pěstí do stěny.

„Utratil jsem spoustu peněz za prvotřídní vybavení. Za tohle mi někdo zaplatí!“

Slova zněla jako nepříjemné, neslyšné vibrace v jeho hrdle. Ale Hacker si bude přísahu pamatovat. Podepsal sice jistá prohlášení v rámci Mezinárodní úmluvy o extrémních sportech. Ale na Zemi bylo padesát tisíc soukromých detektivních a vymáhacích agentur. Některá z nich za trojnásobnou odměnu jistě ráda překročí pravidla Policejního cechu.

Do masa se mu zářily bezpečnostní popruhy. Dokonce i snímače zvuku v jeho spodní čelisti už se zahltily a vypnuly, protože turbulence se dostaly nad všechny meze, které znal... a pak se hnaly ještě dál.

Anděl návratu se někde spletl, uvědomil si, když mu lebka chrastila v přílbě jako kostky v pohárku. Tyhle malé sportovní kapsle... nedávají člověku moc velké možnosti. Za chvíli... ze mě může být jenom hodně bohatý popel.

Nějaká část Hackerovy bytosti si to však vychutnávala. Nový zážitek, nervy nadranc. S vytím nabírá kurs směrem ke smrti. Ale dokonce i tohle mu kazil jeden fakt, který ho doháněl k zuřivosti.

Nedostal jsem, za co jsem si zaplatil.

ENTROPIE

Jestliže se pouštíme do našeho dlouhého seznamu nebezpečí ohrožujících lidskou existenci, neměli bychom začít *přírodními katastrofami*? V nich přece naši svůj konec předchází tvorové na vrcholu vývojového žebříčku. Všichni tihleti ukrutní dinosauři a jiní dominantní neřádi zírali na svou záhubu v tupém údivu, jelikož neměli ruku, pracku ani pařát, kterými by si ji přivodili sami.

Takže, jak by mohl vesmír odkrouhnout nás? Inu, máme tu sluneční supererupce, supernovy a obří černé díry, které mohou zamiřit směrem k našemu slunci. A nebo *mikro* černé díry, které se srazí se Zemí a schlamstnou nás zevnitř. Nebo se můžeme ocitnout v proudu záření z magnetaru nebo v poryvu gamma paprsků, nebo v obrovské explozi ve středu galaxie.

Nebo, co když to naše sluneční soustava ve vysoké rychlosti napálí do hustého molekulárního mračna, takže na nás spadne milion komet? A nebo je libo klasiku? Jako třeba srážku s asteroidem? (O tom více později.) Pak jsou tu tyhle supervulkány, které ustavičně pumpují tlak pod Yellowstone a tuctem dalších kritických míst – obří jezera magmatu pod supervysokým tlakem, která tlačí zespoda a hledají, kudy vystříknout. Ano, už nás to jednou vyděsilo. Ale jedna středně velká exploze ještě neznamená, že je hrozba zažehnána. Otázka zní *kdy, ne jestli*.

Seznam přírodních nebezpečí vyhlazení nadace Lifeboat (Záchranný člun) je téměř nekonečný. Tucty a tucty scénářů, každý s nízkou, avšak nezanedbatelnou pravděpodobností, až po neodvratné vyhoření Slunce na závěr. Kdysi nás ujišťovali, že než dojde k tomuhle, potrvá to pět miliard let. Jenže teď astronomové tvrdí, že postupné zvyšování teploty naší hvězdy dosáhne smrtícího bodu dříve! Bude to okamžik, kdy se Země už nedokáže zbavovat přebytečného tepla, dokonce ani kdybychom vygumovali každou stopu po skleníkových plynech.

Kdy? Tohle nezastavitelné šíření pouští může začít během pouhé stovky milionů let. Mrknutím oka! Zhruba tolik času zabralo malým savcům vylézt ze svých nor, kouknout na doutnající zbytky Tyranosaura rexe a proměnit se v nás.

Řekněme, že my lidé to zvořeme, prvotřídně, a necháme tu jen malé tvorečky cupitající po našich troskách.

Život tím dostane ještě jednu šanci na lepší výsledek.

– *Pandořin roh hojnosti*

6. VŮŇ

„Blíží se krize, Lacey. Uók. Nemůžeš opustit svůj vlastní druh.“

Posunula si šikmo slamák, aby ji chránil před krutým sluncem Chile, a tiše odpověděla.

„Svůj vlastní druh čeho?“

Nebyla to nejlepší doba ke sbírání květin v úzké, skalnaté zahradě, obzvláště ne ve vysoké nadmořské výšce a pod nesmírným úbočím lesklé kupole observatoře. Pravidla však nedovolovala brát zvířata dovnitř. Ó, jistě by astronomové rádi pro Lacey učinili výjimku, jelikož její peníze tohle místo postavily. Přesto, *newblesse oblige* učila, že člověk nemá těžit z výhod svého postavení. Nebo to přinejmenším nemá dělat okatě.

A tak, zatímco čekala na zpožděný hlas své návštěvnice, vybrala si Lacey další květ – mnohobarevnou marťanskou růži – jednu z mála variet, jimž se v této vysoké nadmořské výšce dobře dařilo.

„Víš přece, co myslím. Uór. Současný model společnosti, sešité z tolika pestřích vrstev, je neudržitelný. A až zkolabuje, může téct krev. Uók. Potoky krve.“

Šedomodrý papoušek seděl na vrcholku kryopřevravy, v níž byl doručen – před nedávnem a speciálním poslem. Po bleskovém rozmrazení vypadal, že mu dlouhá cesta ani v nejmenším neublížila, nakláněl hlavičku a pozvedal pařát, aby se poškrábal na duhově zbarveném líci. Vypadal docela znuděně – v kontrastu ke slovům, jež skřehotavě vycházela z jeho zakřiveného žlutého zobáku a měla výrazný švýcarsko-německý přízvuk.

„*Experiment Osvícení se blíží ke konci, Lacey. Ur-rók. Nejlepší ai modely to dokazují. Všech deset stavů se už připravuje.*“

Papoušek možná vypadal, že jen tak mžourá a nedává na nic pozor, ale Lacey věděla, že má výtečný zrak. Další dobrý důvod vést tuto konverzaci venku, kde se mohla trochu schovat pod slamákem. Opatrně ustříhla další květ a zeptala se –

„Všech deset stavů? Dokonce i Lidé?“

Než její slova prošla kódováním ptačí mysli a pak přes satelit do papouškova dekódovacího dvojčete v dalekém Curychu, uběhlo několik vteřin.

O dalších pár vteřin později se vrátila kódovaná odpověď, která přinutila jejího opeřence, aby nedůtklivě zabřebentil.

„Dost lidí na to, aby to mělo váhu. Přestaň mlžit! Vždyť víš, co naše modely říkají. Masy představují nejnebezpečnější stav ze všech. Obzvláště když procitnou. Chceš snad vidět, jak se ulicemi valí popravčí káry plné odsouzených aristokratů? Jenže tentokrát nejenom v Paříži, ale na celém světě? Uóó!“

Lacey vzhledla od své malé úrody, složené hlavně z modrozelených okrasných *cyanomorfi*, určených pro dnešní večerní tabuli v nedalekém opatství.

„Je možné, že tenhle pták před chvílí vyslovil ‚mlžit‘? Heleno, ty se překonáš. Jaký to úžasný kurýr! Mohu si jej nechat, až skončíme?“

Během další třívteřinové pauzy se na ni jedno koráلكové oko bedlivě zadívalo, jako kdyby pták věděl, že jeho život visí na vlásku.

„Promiň, Lacey,“ zaskřehotal nakonec. „Kdybych jej dostala nazpět, moji lidé by z něj uměli vyříznout kódovací dráhy... uóó! Ale nemůžeme riskovat, že padne do rukou nepříteli. Mohli by naši konverzaci vyšmírovat zpětně.“

Něco ti řeknu. Nechám ti vypěstovat dalšího papouška, přesně takového. Když mi slíbíš, že se zúčastníš konference.

V opačném případě se obávám, že se všichni shodnou na tom, uóó, žeš nás opustila. Žes dala přednost těm svým vědátorům-výzkumníkům na hraní. Možná je Pátý stav ta pravá kasta pro tebe.“

Otevřená hrozba zněla závažně. Lacey posbírala náradí a květy a tiše si přála, aby se mohla vyznat z toho, co leželo v hlubinách jejího srdce – že by se vzdala všeho, miliard, sluhů, jen kdyby taková změna byla možná! Kdyby tak mohla změnit svou společenskou kastu podle Charlese Darwina, vlastním rozhodnutím nebo tvrdou prací.

Ale tentýž Bůh – nebo náhoda – který ji poželnal krásou, důvtipem a bohatstvím – a pak ještě dlouhým životem – zanedbal její zbylé kvality. Jen trošku. Ačkoli Lacey vědu milovala, do tajů matematiky se jí nikdy nepodařilo proniknout.

Ano, určité přesuny mezi kastami možné byly. Nějaký vědec si mohl nechat patentovat velký objev – to se stávalo často, tehdy v Divokých dvacátých. Občas si zkorumpovaný politik nahrabal dost úplatků, aby dosáhl Prvního stavu. A každý rok do něj bez námahy veplulo několik bavičů – lehkovážných jako polobozi – aby tančili v mlhavé cukrové polevě koláče společenských vrstev.

Ale jen málo aristokratů se vydalo směrem opačným. Mohli jste dotovat obrovskou observatoř – každý tu Lacey podlézal, trpělivě jí vysvětlovali, k čemu jsou přístroje, za něž zaplatila – a existovaly komety a vzdálené

planety pojmenované po ní. Přesto: astronomové upadali do vzrušené odborné hantýrky, hádali se o základních kamenech přírody s radostnou nevázaností, jež jí připadala téměř svatá... a ona se cítila jako sirotek, který tiskne tvářičku na výkladní skříň. Neschopná vejít, ale rozhodnutá neodejít.

Jason tohle nikdy nepochopil, a chlapci také ne. Celá desetiletí udržovala hloubku své nelajálnosti v tajnosti a předstírala, že „to s tou astronomií“ je pouhou výstředností bohaté ženy. Tedy až do chvíle, kdy začal její život znovu patřit výhradně jí.

Ale – byl opravdu její, dokonce i teď? Ostatní příslušníci kasty – z nichž každý si postavil svou katedrálu rozmarů – ji čím dál více podezřívali, že bere tu svou až příliš vážně. Šlechtici, kteří strávili pár posledních dekad budováním reputace bezohledných a nemilosrdných lidí – jako třeba princezna, která si ji právě teď měřila, z převeliké dálky, papouščím okem.

„Odpusť, Lacey. Ty a Jason jste byli hlavní opory v boji za aristokratická privilegia. Stejně jako jeho otec a matka. A tví rodiče. Kdyby nebylo jich... uók... už bychom byli obraní do naha. Umoření daněmi na nulu. Předstížení křupanskými miliardáři.

O to víc tě však potřebujeme, Lacey! Blíží se okamžik, kdy se budeme muset rozhodnout, uók, a jde o mnohem víc než pouhý blahobyt naší vrstvy. V sázce může být samotné přežití druhů.“

„Mluviš o Tenskwatawovi. O tom prorokovi.“ Vyslovila to slovo s nechutí, kterou se příliš nesnažila skrývat. „Došlo to už tak daleko?“

Papoušek se zakymácel. Chvilí přecházel sem a tam, rozhlížel se po andském vrcholku a čepýřil si pahýlovitá, nefunkční křídla. Telefonnímu ptáku řídký a studený vzduch očividně nesvědčil.

„Uór... Čí hú čí, či vi čí... čí put čí, vi put čí, sí čí... gou-r-gou-r-gou-r... vystavit nebezpečí... RAK!“

Lacey zamrkala. Na pár vteřin se ten hlas ani v nejmenším nepodobal Heleninu.

„Pro... prosím?“

Pták zavrtěl hlavou a kýchl. Potom pokračoval vyšším hlasem a se švýcarsko-německým přízvukem.

„...cožpak k tomu nedocházelo vždycky, Lacey? Odmítali jsme si to přiznat po dobu tolika bláznivých generací. Uók. Byli jsme oslnění lesklými hračkami a zářnými sliby, zabývali jsme se penězi, obchodem, investicemi a postavením, zatímco buržoazie a vědci rozhodovali o všech opravdu důležitých věcech.

Ale všechny ostatní lidské civilizace o tomhle nebezpečí věděly, Lacey, a poradily si s ním stejným způsobem. Úók. Vložily důvěru v ty, kdo byli zrozeni k vůdcovství!

Přišel čas přiznat si, že všechny ty ostatní kmeny a národy – naši předkové – měly uór uór uór pravdu.“

Papoušek začínal vypadat sklíčeně. Jeho mozek, využívaný jako organické kódovací zařízení, bezpečně chránil tenhle rozhovor před těmi, kdo by se napíchlí do satelitní reality a chtěli tajně naslouchat. Ale něco to stálo. Dokonce i to krásné peří – ta jasná norská modř – se zdálo každou vteřinou šednout a jeho barvy pohasínat.

Lacey pohlédla do zlověstného ptačího oka. Na druhém konci linky stála nádherná, blondatá princezna a zírala tím okem ven, a nepochybně se divila, proč kolegyně multimilionářka zašla ve výstřednosti tak daleko, že si pro imponantně veliký monument svého ega vybrala chladné horské štíty, uprostřed nichž jej nikdy nikdo kromě specialistů nespattí.

„Tak dobře,“ vzdychla Lacey. „Zúčastním se.“

„Výtečně!“ zamumlal pták po obvyklé pauze, tentokrát bez jakýchkoli podivných slov.

„Zůstaneme v kontaktu a dáme ti vědět, kde a jak tě vyzvedneme. Místo setkání v Karolíně během dvou dnů.“

Mimochodem, neměl zrovna teď Hacker přistávat? Můj asistent mi říká, že si naplánoval uvítací ceremoniál v havanském kasinu. Prosím, vyříd' tomu hezkému nevychovančí –“

Lacey zaklela. „Do hajzlu! Slíbila jsem, že se připojím a budu se dívat! Promiň, Heleno, musím jít.“

O pár vteřin později, se zpožděním zaviněným rychlostí světla a bioelektronikou, odpověděl pták hlasem ženy stojící na jiném horském vrcholku na druhém konci světa.

„To je v pořádku, drahoušku. Zůstaneme v kontaktu.“

Pták unaveným zrakem sledoval, jak Lacey spěchá po schodech do nové, lesklé kupole observatoře velké jako Bazilika sv. Petra, ještě ověncené děkovnými transparenty s nápisy Ostrovid, dalekohled Lacey Donaldson-Sandarové.

Její katedrála.

Potom se papoušek s tichým zaskřehotáním, plným překvapení a zoufalství, překotil vzad, zřítíl se ze svého piedestalu a z obou nosních dírek mu stoupal kouř.

PRŮKOPNÍCI

Ahoj, vítejte ve svém novém-přechodném domově pod velkou střechou Stříbrodómu Detroit-Pontiac! Jsem Slawek Kisiel. Je mi čtrnáct let a jsem véočko – vystěhovaná osoba – zrovna jako vy. Dnes budu vaším virtuálním průvodcem.

Podle Michiganského zákona o přesídlení zde smíte vy i vaše rodina žít po dobu šesti měsíců, než se tu usadíte a opravíte si opuštěný dům v některé ze sousedních oblastí určených k obnově. Ať už přicházíte z EuroFreezóny nebo prcháte před Velkým Kudzu, nebo prostě jen potřebujete trochu víc času na to, abyste se vzpamatovali z Hrůzodne, s radostí vám pomůžeme.

Jak už jsem řekl, jsem jen jiné véočko, které se pokouší naučit se líp mluvit středozápadní ameroangličtinou. Takže až se setkáme osobně, v reálné části naší prohlídky, nečekejte, že budu mluvit tak jako tento avatar, ve vašem rodném jazyce! Mluvte pomalu, aby to můj uš-vér stačil pobrat. A přijďte se svými vlastními překládacími sluchátky, která budou zapnutá.

Ó, a když už mluvíme o véru, můžeme vám zdarma poskytnout jen jedny vuzixové brýle pro celou rodinu a pouhých pět čtverečních metrů pixelizované látky, ze které si můžete udělat teliny a hmatiny. Rozpočet je omezený. Takže se podělte.

Tady ve Stříbrodómu se dají dělat úplně *rakijové* věci! Od sportů a hráčství a lekcí řemesel až po outsourcované kšeftíky a behavmod. Od skoků z kupole až po náš slavný spolek interiérových zeppelinistů! K tomu všemu se dostanem coby dup.

Ale nejdřív trocha nud(t)ného povídání. *Pravidla*. Začneme s těmi Velkými.

ŽÁDNÉ ZBRANĚ, KVAZI-ZBRANĚ ANI CHEM-TECH

MolekuMacy a tělofabrikáty musí být prohlédnuty

ŽÁDNÉ NEPOVOLENÉ DROGY ANI MÓDOTIKA

nechte se prověřit venku na klinice; (máme dobré čičače!)

UDRŽUJTE HYGIENU

žádné házení odpadků z balkónů! (to se týká VÁS, obyvatelé mezipater)

SOUKROMÍ JE PRIVILEGIUM, KTERÉ SI MUSÍTE ZASLOUŽIT

DĚTI CHODÍ DO ŠKOLY

ESSORŮM SE MUSÍ POMOCI

KAŽDÝ PRACUJE

ŽÁDNÁ „MEDITACE“ MEZI 0900 A 1800 HOD.

Je jich ještě mnohem víc a vy si je raději prostudujte. Jako třeba seznam **zakázaných organizací**. Jo, já vím, že máme svobodu slova. Ale mohli bychom přijít

o náš grant od Nadace Glaucus-Worthingtona, pokud se tady jenom šustne něco o *Synech Adama Smithe* nebo o *Přátelích soukromí, Modrých Milicích* nebo *Přímočarnicích*... koukněte **sem** a přečtěte si celý seznam. Několik jich má své vlastní znovuosídlovací komunity, jsou na jižní straně, takže jestli máte essorský návyk, připojte se k nim. Tento dóm je neutrálním územím.

Oukej? Pak si tedy užijte zbytek virtuální prohlídky. Na sim-vrstvě 312 najdete její komediální verzi, na 313 je totéž zase ve verších, a 314 poskytuje verzi ve stylu monster-fantasy. Potom skočte na vrstvu 376 a vyplňte povinný (ale zábavný) testík.

A nakonec se za mnou stavte kvůli tomu nejlepšímu – procházce na vlastních nohách v živé realitě. Začíná v 1500 hodin před Didža-Džamajka Gandža Barem.

7. VYROVNAT ÚČTY

„Děkuji vám, že jste tak narychlo přišel, pane Brookemane.“

Stisk ruky Crandalla Stronga se zdál být klidný a jistý; prsty měl téměř tak dlouhé jako Hamish. Tento dojem byl na hony vzdálen tomu, jak působila jeho neslavně proslulá čtvrtetní tiráda. Během té vypadalo senátorovo tělo jako zachvácené nervovým třasem, žíly mu vystupovaly a on sám žvanil před několika sty hosty slavnostního oběda, kamerolety a ai-svědky úplně nesmysly o temných spiknutích.

Tady, v předsáli senátorovy pracovny, pobíhal jeho loajální personál sem a tam jako každý běžný den. Ačkoli každý bystrý pozorovatel – jako Hamish – by dokázal vycítit cosi pod povrchem. Namísto lobbistů a voličů tu byli jen novináři na volné noze, vykázaní do vzdáleného kouta místnosti, štíhlí mladíci, mumlající a točící prsty, kteří se toulali virtuálními světy, ale přesto zároveň pilně pracovali zde, bedlivě sledovali tuto kancelář, připravovali vyskočit a nahrávat, pokud senátor opět udělá něco, co by stálo za to vysílat. Protože občan, který žije, který dýchá, ten má přece svá práva a... no, vždyť víte, je to prostě práce.

„Rád jsem vám vyhověl,“ odpověděl Hamish a pohlédl na senátorovy charakteristické šedé kadeře, vzadu svázané do hrdého koňského ohonu a lemující jeho drsné rysy a vzezření, jež působilo, jako by se během let strávených pod středoamerickým sluncem nepřetržitě opaloval. Byl to vysoký muž, téměř tak vysoký jako Hamish. Drahé oblečení a nákladná manikúra kontrastovaly s mozolnatýma farmářskýma rukama, které byly svalnaté a zjevně uvyklé tvrdě – třebaže jistě uspokojující – dřině.

„Jste vůdce našeho Hnutí, senátore. Domnívám se, že máte nárok na to, abychom se v případě pochybností přiklonili na vaši stranu.“

„To je menšinový názor.“ Strong žalostně sklonil hlavu. „Tohle město se ale rychle obrátí proti vlastnímu. Právě teď si spousta lidí přeje, abych se prostě vrátil zpátky do Guatemaly cpát lidem pilulky a evangelium.“

Hamish sebou trhl. Byla to jeho vlastní slova, jež včera napsal na polopřívátní fanouškovské síti – zrovna předtím, než mu zavolali, aby přiletěl sem a setkal se se Strongem. Prohlášení na síti byla „neoficiální“ a chráněná pseudonymy. Senátor jej právě upozornil, že stále ještě třímá otěže moci.

„Všichni tu a tam říkáme věci, jež bychom raději neviděli zveřejněné. Pane.“

„Svatá pravda. Což dělá z toho, co jsem udělal v úterý...“ Strong se odmlčel. „Ale pojďme raději do mé pracovny. Než se budeme věnovat byznysu, mám na vás malou prosbu.“

Pokynul Hamishovi, aby prošel okolo tria velkolepě oblečených sekretárek – přesněji řečeno to byl jeden muž, jedna žena a jedna bytost záměrně androgynního vzhledu, ale všichni tři byli zjevně produktem špičkového obličejového sochařství – do svatyně vyzdobené uměleckými předměty a suvenýry z amerického Západu. Hamish přešel místnost očima uvyklýma hezkým věcem a porovnal si ji s virtuální prohlídkou na webu, kterou absolvoval cestou sem na palubě soukromého tryskového letadla. Rozhovořil se vnitřním vyprávěcím hlasem. Kroutil – jeho digaisistent – se napíchnu na Hamishovy laryngeální nervy a všechno to zapíše.

„Originál bronz od Remingtona – jezdec Pony Expressu, který střílí přes rameno... a druhý odlitek – zhotovený v přesně stejném měřítku o celá desetiletí později, autorem je umělecké družstvo Black Hills – znázorňuje čejenského psího vojáka, který je mu v patách...

...velké otočné křeslo čalouněné bizoní kůží... stůl z teaku, vypěstovaného urychlením v lousianské hydroponické společnosti, kterou Strong spoluvlastní, mám ten dojem... nějaké řezby ve velrybí kosti; převážně originály z devatenáctého století, ačkoli ta poslední je současná – dar od inuitského klanu z Point Barrow, s vděčností za Strongovu pomoc s právy na lov keporakaků...

...plus velké foto senátora, jak pózuje s lakotskými hodnostáři před Ziolkowského monumentem, mají lopaty a smetáky, pomáhali smést yellowstonký popel z obří sochy Šíleného koně. Po úterním trapasu byla tato fotka přemístěna na čelní místo...

...a abstraktní mobil v levém zadním rohu místnosti – je z dvaceti štíhlých kovových prutů, na konci každého barevná slonovinová koule, vyhlazená nespočtem zpocených rukou – všechny pruty jsou chytře spojeny tak, aby se

otáčely a houpaly postupně, takže tím vzniká rytmus nevyzpytatelný jako sama Štěstěna. Umělec dílo původně nazval ‚Bandita s mnoha rukama‘, jelikož pruty byly kdysi součástí hracích automatů. Avšak kmen, který si kousek objednal, zvolil jiné jméno.

‚Hůlky bravurní odplaty‘. Konečně ta správná zbraň pro oplátku stejnou mincí.“

Hamish byl zvyklý navštěvovat komnaty bohatých a mocných. Sláva jej provedla mnoha dveřmi. Ale ani Oválná pracovna se nepýšila tolika symboly, jako jich do svého pokoje vecpal senior senátor Jižní Dakoty. Dokonce i tlusté, sloupcovité vybouleniny v rozích místnosti – vertikální kolejnice, po nichž mohla celá kancelář sjet dolů do obrněného suterénu – byly vyzdobeny jako dešťové hole původních Američanů.

Wow. Byla by to škoda, muset tohle všechno stěhovat. Udělat místo demokratovi.

Senátor Strong se vracel od knihovny a nesl několik knih v pevných deskách. „Jestlipak byste potěšil svého starého fanouška?“ zeptal se a otevřel jednu na titulní straně – *Papírovou stopu*.

Obvyklá směs pocitů. Hamishe autogramy unavovaly. Ano, byl to moment určité rovnoprávnosti. Politici mohli být stejně posedlí celebritami jako kdokoli jiný, a nedočkavě se s ním pouštět do nadšených hovorů o nějakém starém bestselleru nebo se jej vyptávat na herce, s nimiž se setkal při natáčení filmů. Hamish přemýšlel o věnování. Něco originálního, lichotivého a osobního... ale ne příliš přátelského k muži, který se rychle stával národním páriou. Nemělo smysl dát mu záminku, aby mohl prohlašovat Hamishe Brookemana za svého „drahého přítele“.

Naškrábal: *Crandalloví S – nevdávejte se a zůstaňte Silní!* – a podepsal tento chabý vtípek svými obvyklými klikyháky. Hamish rychle podepsal ostatní svazky. Zajímavý výběr – všechno romány psané pro Hnutí.

Kel!

Kult vědy.

Strážná krev.

Poslední titul patřil k jeho nejméně oblíbeným. Možná bude tentokrát trvat na tom, aby jej filmové studio předělalo.

„Jsem vám zavázán.“ Senátor posbíral knihy. „A teď –“ Odmlčel se.

„A teď –“ opakoval Hamish, což byl zvyk, který měl už od dětství. Nutit lidi, aby sebou hodili. *Život je až příliš krátký.*

„Ano. Dobrá. Jak jste asi uhořel, pozval jsem vás sem kvůli tomu, co se přihodilo minulé úterý.“ Strong se zamračil a jeho mužné vrásky se ještě

prohloubily. „Ale zapomněl jsem na slušné způsoby. Prosím, posadte se. Mohu vám nabídnout kávu? Čokoládu? Obojí je vyrobeno z bobů vypěstovaných na březích Big Hornu.“

Hamish se snesl do křesla pro hosta, zkrřížil nohu přes nohu a odmítl pohostění prostým zavrtěním hlavy. Teď, když přišlo na přetřes hlavní téma, Strong začal vykazovat příznaky. Kapky potu. Kmitání jazyka. Nervózní doteky jedné ruky na druhé. Hamish si to subvokálně poznamenal.

„Ne?“ Senátor se obrátil k nápojovému baru. „Tak tedy něco silnějšího? Co třeba ohnivou vodu z prosa? Préríjního Mstitele destilují –“

„Mluvil jste o nedávných událostech... mohou zde být probírány diskrétně?“

„Za čistotu mé kanceláře ručí Agentura Temný příliv. A kromě toho, mám snad co skrývat?“

Hamish zamrkal. Osobně věděl o několika věcech, které by senátor jistě nerad zveřejnil, a to byly *staré zprávy*. Ten člověk určitě měl styl. Dokonce kuráž.

„Inu, pane... ve čtvrtek jste se před celým světem pokusil vysvětlit své úterní počáteční... chování tím, že jste prohlásil, a to dosti rozhodně, že jste byl *otráven*.“

Nezapomenutelná scéna. Obklopen z jedné strany manželkou a z druhé milenkou, včetně obou řad dětí, se senátor pokusil vyvolat obraz raněného otce rodiny, oběti temných spiknutí. Nebylo to hezké ani účinné.

Strong sebou škulb. „Ano, to jsem vypadal docela jako blázen. Jako že si hledám výmluvu. Že se svíjím na háčku, na který mě dostaly věci, které jsem řekl. A samozřejmě frustrující na tom je, že – je to pravda.“

Hamish se posadil zpřima. „Chcete říci, že jste byl opravdu –“

„Otráven? Ach ano. Mám velice solidní podklady pro to, abych mohl říci, že mé nenormální chování spustila nějaká látka narušující psychiku, kterou mi někdo přimíchal do jídla těsně před tím prvním výbuchem.“

„Otráven.“ Hamishovi chvíli trvalo, než to strávil. „Vaše zdraví... ublížilo vám to i nějak –“

„Ne. Jsem pořád Silný-Jako-Stojící-Býk.“ Zákonodárce se drsně zasmál. „Všechno to bylo jen psychotropní a přechodné, tak mi to řekli.“

Hamish nedočkavě přikývl. „To je skvělá zpráva. Dělá to z vás oběť. Samozřejmě, některé z těch věcí, které jste řekl... inu, nedají se *od-říci*. Už nikdy nezískáte aztlánské ani mediské hlasy, například. Ale existuje *Algebra odpouštění*, senátore. Největší část vaší základny, obzvláště První národy... se znovu přikloní na vaši stranu, pokud můžete prokázat, že se to všechno stalo, protože vás někdo zdrogoval.“

Crandall Strong se zamračil. „Vím to. Bohužel, není to tak jednoduché.“

To tedy věřím, pomyslel si Hamish. Právě v takových situacích volají mě místo policajtů a bezpečnostních agentur.

„Pokračujte, pane. Řekněte mi, co víte.“

„Je toho spousta. Například, když jsem si prohlédl videa z toho úterka, mohu si být docela jistý, že vím, *kdy* mi byla ta látka podstrčena, při obědě před projevem o dopravních zácpách a hromadné dopravě v Rapid City.“

„No tak to máme něco do začátku.“ Hamish kývl. „Jestli nechcete, aby se do toho pletli federálové nebo Temný příliv, znám pár vyšetřovatelů bez zjevných politických vazeb, kteří nikdy nebyli členy Policejního cechu. Diskrétně analyzují každý záběr a zjistí, kdo –“

Senátor zavrtěl hlavou. „Už to udělal můj vlastní infowebový poradce s použitím nejdokonalejšího pozorovacího aiwaru. My *víme*, kdo to je a jak to udělal.“

„Wow. Proč tedy –“

„Ve skutečnosti nejenže je pachatel přímo tam, na snímcích, ale *později se také spojil s mou kanceláří, aby se pochlubil a vyhrožoval nám.*“

Tohle přimělo Hamíše posadit se zpříma, se ztuhlými zády. Párkrát zamrkal. „Jistě, ten chlapík může být prostě jen chvástal, který si chce připsat zásluhy za čin spáchaný někým jiným. Museli byste doplnit informace o tom, jaké měl prostředky, motiv, příležitost...“

„Což všechno nám poskytl *on sám!* Dám vám kopii. Kruci, je to zatracená zpověď!“

„Ale... ale v tom případě, proč na základě toho všeho nejednáte? Vzneste obvinění! Očistěte své jméno.“

Strong s plesknutím zapadl do svého křesla z bizoní kůže. Svrástil čelo. „Máme v plánu to udělat do týdne, možná dvou...“

„Nač čekat?“ Pak si Hamish odpověděl sám. „Kvůli těm pohružkám.“

„Přesně tak. Můj travič mě vydírá.“

„Hm. Tyhle dva zločiny se spolu pojí málokdy. Nemusíte mi říkat, čím vás drží v šachu –“

„Řekl bych vám to, kdybych to věděl! To je právě ten chybějící kousek skládanky.“

„Chybějící – aha. Máte na mysli, co byl ten jed zač. *Jak* vás přinutil chovat se právě takhle.“

„Správně! Tímhle mě ten syčák vydírá!“

„Ale já nechápu –“

„Jestliže jej zažaluji nebo učiním jakékoli odvetné opatření, ten travič veřejně odhalí, jakou látku proti mně použil.“

Hamish zíral. „Já to nechápu.“

„Přesně to říkám i já! Jak na tom může záležet? Zmínil jste Algebru odpuštění, pane Brookemane. Jsou různé okolnosti, které zmírňují téměř každý životní omyl, a být obětí stojí někde poblíž vrcholu žebříčku. Ano, jistě škody přetrvávají. Jak jste to vyjádřil vy, slova nelze vzít zpět. Ale mnohé bude odpuštěno, pokud se lidé dozvědí, že mou tirádu spustila droga ovlivňující psychiku. A tenhle chlapík – Roger Betsby – bude přísně, dle zákona – anebo soukromě – potrestán. Ale on se přesto domyšlivě a sebejistě domnívá, že mě má v hrsti!“

„Protože by mohl odhalit, jakou drogu použil? Jenom tohle?“

„Přesně tak.“ Senátor se naklonil dopředu a lokty si opřel o stůl. „Už chápete, proč jsem se obrátil na vás?“

Protože představitost je mou silnou stránkou, pomyslel si Hamish. *To, a ještě silná oddanost Věci.* Poprvé za celou dobu pocítil nějaké nadšení. Na rozdíl od jeho posledního scénaristicko-filmařského projektu vypadal tenhle problém jako slušná výzva.

„Asi zavolám pár lidem. Vyšetřovatelům a odborníkům, kteří mají praxi s neobvyklými věcmi...“ zamumlal přemítavě.

„Diskrétně.“

„S maximální diskrétností, senátore.“

„Dobře.“ Strong se vztyčil a začal přecházet po místnosti. „Pak se tedy týden budu držet zpět. Nebo víc, jestli potřebujete čas.“

„Pochůzky nebudu dělat já, chápete?“ pravil Hamish varovně. „Mám mnoho povinností. Ale sestavím tým, vyšlu jej po stopě a budu na něj dohlížet, abych se ujistil, že pracuje svědomitě.“

„Skvělé, skvělé,“ řekl senátor stroze. Zdálo se, že temperamentní nálada jej opustila. „Jistěže případ má vrstvy. Betsby musí být jen špičkou dlouhého kopí namířeného na srdce našeho Hnutí! Existuje *tolik sil*, které doufají, že rozloží naši křehkou civilizaci! My nabízíme naději, ale oni udělají *cokoli*, aby nás zastavili!“

Byl čas odejít. Strong byl rozhořčenými tirádami pověstný, jed nejed. „Přirozeně, doufáme v období –“

„Jen se podívejte na posledních sto let! Nejprve nadšení po porážce Hitlera, nato konec studené války... pak japonský a čínský šok... až k Velké loupeži, Hrůzodni a Big Dealu... existoval snad jediný okamžik, kdy jsme se mohli zastavit a vše si promyslet? Zlo neustále mění tvář! Ale cíl zůstává –“

Hamish se vztyčil. „Budu brát v potaz, že by mohlo jít o něco organizačního. Nějaké spiknutí.“ Ale mluvil automaticky. V hlavě už se mu formoval pátrací tým... a také provizorní odhad ceny. Samozřejmě, když se jednalo o věci týkající se politické moci, na ceně záleželo jen zřídkakdy.

Strong, který začal být náhle opět přívětivý, obešel stůl a vzal Hamisha za loket. „Pak tedy mohu být klidný.“ Teprve potom, až před dveřmi pracovny, jej opět zastavil.

„Byly časy, které jsou dosud v živé paměti, kdy tento národ jako titán zcela ovládal planetu. Jistě, páchal zločiny – to se lidským bytostem stává, když se nezralé osobnosti natlakují egem a mocí. Většina z devíti set kmenů, etnik a národů, jež nyní tvoří Ameriku, *trpěla* z jejich rukou, ať dříve, či později. Mí vlastní předkové obzvláště! Leč která mocnost, tváří v tvář takovým pokušením, dosáhla lepšího *poměru dobrých skutků ke špatným*? Řím? Británie? Nějaká jiná ‚mírová‘ síla? Nebo dnešní Číňané, kteří dusají po celém glóbu, ohánějí se svou mocí a mluví o *své* Sluneční soustavě, znečišťují panenské planety svými robotickými sondami a dělají si nárok na všechno, co uvidí? Jestli ta jejich výprava s posádkou uspěje...“

„Amen, senátore. Teď jen kdyby mi váš asistent mohl poskytnout všechny informace o tom traviči –“

„Nebo ta takzvaná *Elastická unie*,“ senátor Strong to slovo přímo vyplivl, „která osnuje plány, jak nás všechny lapit pod *světovou vládu* s desetkrát dusivější byrokracií –“

„Ačkoli, samozřejmě, EU je i k něčemu dobrá,“ nemohl si Hamish odpustit poznámku. „Odvádějí dobrou práci, jak regulují ty nejnebezpečnější –“

„Dobrá! *EU!*“ Strong to vyslovil téměř jako „au!“. Konečně pustil Hamishovu paži a otočil se okolo své osy, v očích hněv. „Vy máte blízko k Prorokovi, že ano? Tak mu něco vysvětlete, Brookemane. Řekněte Tenskwatovi, že tady se nejedná jen o mě. Chystá se tu něco podezřelého! Smrdí to hnilobou doby a šílenstvím bohotvůrců. Stojíme před rozhodnutím, před bodem obratu! A já chci – já potřebuji – být v pozici, kdy pomohu lidstvu vybrat si správně!“

„Budu tlumočit vaše slova, senátore. Přesně.“

„Dobrá tedy.“ Strong se zhluboka nadechl, jeho široká, zdravě vypadající tvář se roztáhla v úsměvu a senátor opět podal Hamishovi ruku a stiskl ji se zkušenou jistotou sebevědomé síly... ale také s rozhořčeným a usouzeným třesem.

„Pomozte mi dostat toho parchanta,“ řekl a v očích mu znovu temně zaplálo. „A všechny, kdo stojí za ním.“

ENTROPIE

Existuje hybridní druh „přírodní“ katastrofy, kterou umocní lidská akce.

Vzpomínáte si, jak – po Hrudzodni – chytili bandu šilenců, kteří si „tipovali“ sopku Cumbre Vieja na Kanárských ostrovech? Jak prováděli průzkumné vrty a hledali způsob, jak polovinu příkré hory odpálit, aby se zřítila do moře? Podle nějakých výpočtů prý měla lavina vyvolat vlnu tsunami vysokou přes sto metrů, která by se nezadržitelně řítila na všechna pobřeží kolem Atlantiku a pozabíjela by desítky milionů lidí, už tak zápasících se stoupajícími hladinami moří...

Tak si to alespoň ti maniaci naplánovali a vyvrtali tam díru dost širokou na to, aby se do ní vešla taktická jaderná zbraň. Ano, byli to pitomci a policie na ně provedla zátah. Kromě toho střízlivé výpočty ukazují, že by to nefungovalo. Pravděpodobně.

Přesto zbývá spousta dalších nebezpečí, která lze urychlit lidským úsilím či nedbalostí. Vezměte si ten hlad po vrtání nových, extrémně hlubokých geotermálních systémů. Zdroj čisté energie? Jistě, dokud jen jeden jediný z těchto vrtů náhodou neuvolní obrovské množství podzemního metanu. Nebo si vezměte nové snahy o těžbu cenných nerostů z mořského dna či rozvířování sedimentů a zúrodnování oceánských potravních řetězců. Obojí nabízí velký potenciál... ale pokud nebudeme opatrní, mohlo by to narušit rozsáhlá pole metanhydrátů, rozpustit prastaré ledovce a uvolnit gigatuny nových skleníkových plynů.

Jistě, k těmto věcem může dojít tak jako tak. To, že k nim v planetární minulosti došlo, snad vysvětluje velké i střední vymírání druhů. Ovšem, pravděpodobnosti se mění, pokud do věci strkáme nos. A strkat do věcí nos je věc, která jde lidským bytostem nejlíp.

– *Pandořin roh hojnosti*

8. ODRAZY

„Říkám vám, Akano, že na tomhle je něco divného,“ trval na svém Gerald, vznášející se v komunikačním centru vesmírné stanice. Žena, která se na něj dívala z holobrazovky, byla oblečena v tmavě modré uniformě a na každém rameni měla po jedné hvězdě.

„To je možné,“ připustila drobná, černovlasá generálka. „Údaje, které jsme o tomto kusu kosmického odpadu získali, jsou neobvyklé. Avšak ospravedlňuje to výpadek jednoho úvazu, který nás ještě víc opozdí za stanoveným harmonogramem?“

„Ospravedlňuje, pokud druhou možností je zahodit něco výjimečného!“

Věčně šumící vzdušná ventilace na stanici pohltila jemný zvuk jejího viditelného povzdechu. „*Geralde, dokázal byste aspoň na chvíli vidět širší souvislosti? Pomyslete na naše dotace. Pokud snížíme produktivitu –*“

„Ale no tak, Akano,“ přerušil ji s vědomím, že to brigádní generálka od smluvního civilního zaměstnance snese. „Naším cílem není *jenom* lapat staré kosmické harampádí. Elektrodynamické úvazy mají potenciál rozšířit možnosti kosmonautiky a znovu v ní probudit nějakou iniciativu. Od manévrování bez pohonného zdroje po přenos pomoci hybnosti, od likvidace odpadu a centrifugální gravitace po –“

Obraz generálky pozvedl ruku. „*Odpustíte si to kázání? Zbývají už jen minuty do okamžiku, kdy se musíme rozhodnout... zda tento objekt uvolnit, až se konec úvazu dostane na nejnižší bod oblouku své dráhy, a poslat jej po likvidační trajektorii...*“

„Kde shoří v atmosféře. Tedy v případě, že je zhotoven z nějaké normální látky. Ale co když přežije průlet atmosférou? Něco anomálního, co zasáhne nahodilý cíl na Zemi –“

„*Vždycky přece časujeme uvolnění tak, aby odpadky spadly do oceánu, pokud přežijí...*“ pozvedla Akana obočí. „*Hádáte se se mnou jen proto, abyste získal čas?*“

„Já přísahám, že jsem jen –“

„*Nevadí. Prošla jsem si snímky, které pořídil konec úvazu během setkání. Ano, data jsou neobvyklá. Ale nechápu, co na tom vidíte tak zvláštního.*“

„To je omezení kamery. I tak se ale spektrální charakteristiky nepodobají ničemu, co jsme doposud ulovili. Vezměte si slabý emisní profil, který naznačuje, že je v tom jakýsi zdroj –“

„– *nejspíš stará baterie. Nebo nějaké zbytkové chemické reaktanty, nebezpečné už ze své podstaty. Prostě druh věcí, za jejichž likvidaci jsme placeni.*“

„A nebo něco podivného? Řekněme, že bychom měli trochu prozkoumávat pohraniční území? Buď jak buď... dal jsem příkaz šplhounovi, aby se na to podíval.“

„*Cože jste?*“ Akana Hideošiová se posadila zpřima. „*Aniž byste se mě zeptal?*“ Zdálo se, že hodnostní hvězdy zírají z obou ramen ředitelky projektu téměř tak zlostně jako její oči. „*Šplhounovi potrvá hodiny, než se doplazí ze středního bodu až na konec úvazu! Do té doby bude bola k ničemu. Každý úchop, který jsme naplánovali, budeme muset přepočítat!*“

„Omlouvám se, ale musel jsem se rozhodnout rychle. Tahle věc, ať už je to, co chce...“

Viděl, jak Akana gestem dává pokyn nějakému nadřízenému mimo obrazovku a požaduje od něj data. Poblíž Geralda se zatím dva astronauti ze stanice – Ganéš a Saleh – pilně věnovali různým úkolům a přitom bezostyšně odposlouchávali celý rozhovor. Dokonce i jejich platící turista – fosfátový miliardář z Peru, señor Ventana – neohrabaně odložil propriety svého „vědeckého experimentu“, který mu přidělili, aby měl naoko co dělat, a připlul blíže. Uprostřed normální otravy na orbitě bylo jakékoli drama vítáno.

Gerald se pokusil o změnu taktiky.

„Podívejte, v prohlášení o úkolech úvazového projektu se skutečně mluví o znovuzáchraně cenných objektů, které by mohly mít vědecký –“

„Právě jste kápl na to pravé slovo,“ přerušila jej Akana s drncivým dozvukem, způsobeným zpožděním signálu. „Cenných.“

Prudce vydechla. Zjevně se pokoušela o klid.

„Nu, tento bod je sporný. Vidím na telemetrii, že šplhoun už je tak daleko, že se nedá odvolat. Rotace byly je změněná a k našemu předchozímu harmonogramu se nelze vrátit. Budu muset vyčlenit personál a aivér čas na přípravu nových cílů. Ledaže by –“

Nechala slova viset ve vzduchu. Ledaže by prohlídka šplhounovými přístroji ukázala, že objekt je opravdu hoden zájmu. Dost důležitý na to, aby to ospravedlnilo celou tuhle vzpouru. Generálka se odpojila, aniž na Geralda vůbec pohlédla, čímž dala svým slovům ještě jasnější význam. Kvůli téhle věci si toho naložil na hrb opravdu hodně.

Určitě svou kariéru. Možná že i víc.

. . .

Musí to být švindl.

Data nedávala smysl, dokonce ani když se šplhoun připlazil na dvacet metrů daleko.

Úvaz pokračoval ve své majestátní rotaci, plul vysoko nad Zemí a chrllil elektrony buďto z jednoho, nebo z druhého konce do radiačního maelströmu Van Allenových pásů, manévroval do takové pozice, kdy by mohl objekt odhodit – a odsoudit jej ke spálení nebo poslat do oceánského hrobu. Teď, když vládu nad otáčením úvazu převzalo Řízení mise, se mohl Gerald jenom snažit získat co nejvíc dat, než se rozhodnou objekt upustit.

„Nic nenasvědčuje, že by v tom byl nějaký zdroj energie,“ řekl Hačimu, který se vznášel poblíž. Opička se zrovna tahala za plínku, ale když Gerald promluvil, zvedla oči a odpověděla mu tichým, plačtivým zvukem.

Při pečlivém zkoumání šplhounovými kamerami – teď už jen ze vzdálenosti asi osmi metrů – se objekt třpytil způsobem, který na Geralda působil

spíš *krystalickým* než kovovým dojmem. Napadlo ho, že by to mohl být zbytek nějakého přírodního útvaru spíše než obvyklý kus lidmi vyprodukované veteše. Snad nějaký druh meteoritu, nepodobný žádnému z těch, s nimiž se věda dosud setkala. To by bylo něco. Ačkoli jak se to dostalo na zhruba kruhovou oběžnou dráhu kolem Země...

„A nebo by to taky mohl být nějaký neobvyklý druh hovínkového nanuku,“ zamumlal si. Kus ztuhlé vody a lidských tělesných výměšků, odhozený některou z prvních kosmických výprav. To by mohlo vysvětlovat ten zvláště ně hladký, lesknoucí se tvar. Jenže to odráželo světlo jinak než led i jinak než jakýkoli materiál, který znal.

Kdybychom jen vybavili šplhouna lepšími přístroji.

Gerald si posunul brýle na temeno a dvěma prsty si masíroval nos. Řekli byste, že astronaut by měl být na špičkovou zobrazovací techniku dávno zvyklý. Byla to velká část jeho obživy. Jenže na jeho tělo ve středním věku toho bylo občas prostě moc.

Kdybych jen byl já sám vybaven lepšími orgány! Neměli jsme snad v době mojí padesátky už dostávat mohutný bio-upgrade? Proč jenom je budoucnost vždycky... v budoucnosti?

Zamrkal a otočil hlavu; hledal něco v dálce, na co by mohl zaostřit – nejlepší terapie pro těžké případy ai-zírání. Samozřejmě, jedinou možností v tomto stísněném prostoru bylo úzké okno, nabízející modrou vyhlídku na Zemi. Vrstvy atmosférického tlaku poseté mraky připomínaly prsty veliké ruky, která zamlžovala Texas až po potopený Galveston. Naproti tomu Záliv byl svěží paletou bledých i hlubokých modří.

Gerald znovu zamrkal, když se objevilo několik třpytivých *skvrnek* jako ohnivé špendlíkové hlavičky, jejichž dráhy se od sebe navzájem rozbíhaly, jak se objekty snášely do Karibského moře. Meteoroidy. Nebo padající kusy kosmického smetí. Možná něco, co poslal na pouť směrem k Zemi zrovna minulý týden, ještě než přeprogramoval úvaz a vydal svou kariéru všanc.

Takže raději do práce. Gerald si znovu stáhl brýle na oči a ucítil, jak se hrouží do virtosféry jako do plazmy, obklopující modul během návratu na Zemi. Akana mu přikázala zacházet s robotem opatrně a držet se s ním zpátky pro případ, že by byl záhadný objekt starou palivovou nádrží nebo něčím jiným, co by mohlo potenciálně vybuchnout. „*Šťourat do toho by mohl být dobrý způsob, jak přijít o konec úvazu s drapákem a taky o samotného šplhouna,*“ varovala jej.

Ale Gerald cítil s jistotou, že v tomhle problém není. „Nezaznamenal jsem zvýšenou hladinu prchavých látek v okolním prostoru, takže v tom

nemůže být žádné uskladněné palivo ani oxidační činidlo. Kromě toho je to moc malé.“ Artefakt – pokud to vůbec bylo lidskou rukou vyrobené – se nezdál větší než basketbalový míč, kolem jedné osy protáhlý. Možná míč na americký fotbal. To by šlo dohromady s tím hovínkovým nanukem. Ale z vodního ledu by se vypařoval nějaký plyn přímou sublimací.

A kromě toho ty barvy, jaké v životě neviděl.

„Z téhle vzdálenosti se nikdy nic nedozvím,“ povzdychl si. „Pravděpodobně mě tak jako tak vyhodí. Takže můžu tu podělanou věc klidně čapnout.“

Gerald dal malému robotu příkaz přisunout se ještě blíže, popolézt po úvazu až na samý jeho konec, a stácel jeho reflektor tu na jednu stranu, tu na druhou, u vědomí toho, že Akana může kdykoli zavolat a dát mu příkaz zůstat stát.

Hači ustarané zaštěbetal a vyšplhal Geraldovi na rameno.

Žádné zjiřitelné elektrické ani magnetické pole. A přesto ta věc zřejmě nějak reaguje na změnu intenzity světla. A není to jenom odrazový efekt. Táhle! Tamta část se nepřestala třpytit ani vteřinu po tom, co po ní přejel reflektor!

Ve skutečnosti se odrazivost povrchu v průběhu doby mění.

Nejen v průběhu doby, ale také podle místa na lesklém povrchu objektu. Rozdíly mezi odrazivými a pohlcujícími oblastmi se zdály čím dál víc houstnout, s každým dalším okamžikem vytvářely stále jemnější vzorek; tento postřeh si potvrdil na dvou standardních analýzách obrazu. Takže to nebylo jen subjektivní – žádný výplod jeho dychtivé mysli.

Doufám, že Akana se dívá na tyhle údaje, hloubal, a ne jenom na to, jak volně tady interpretuju její rozkazy.

Vyslal další povel. Aby šplhoun zkrátil zbývající vzdálenost na polovic. Brzy se jak reflektor, tak i kamera dostanou dost blízko, aby bylo vidět mnohem jemnější detaily. Tedy alespoň na té části objektu, která je vidět. Více než jeho polovinu totiž zakrývaly domláčené pařáty samotného drapáku. Takže teď zaměřil robotovu pozornost na to, co mohl vidět zřetelně.

Krucí, určitě to odráží světlo. Skoro vidím odraz šplhouna v té části, kterou máme před sebou. Ne jenom reflektor. Ale i kryt kamery...

Gerald, který se snažil nějak zorientovat v měnících se spektrálních obrazcích, sebou najednou prudce hodil dozadu, protože povrch před ním se zřejmě vyhladil do zrcadlového lesku a odrazil paprsek svítlny zpět, přímo do čočky kamery, takže optika vypadla a obraz zbělel.

Dal příkaz prudce snížit citlivost. Když diagnostika ukázala, že slepota byla jen přechodná, Gerald úlevou vydechl. Rozmazané skvrny pozvolna

vybledly a znovu se objevil záběr kamery. Podlouhlý objekt, třpytivý, ale už ne odrazivý, se pořád nacházel v sevření spárů drapáku. Gerald se pokoušel uklidnit svůj prudce tepající puls. Na chvíli mu to připadalo jako nějaký záměrný útok!

Jako na zavolanou se ozvalo jasné zazvonění. Hovor ze Země, podle typu signálu mu právě volala generálka Akana Hideošiová.

Gerald zuřivě přemýšlel. Existovaly způsoby, jak provést to, co právě viděl. Chytré materiály se daly programovat, aby měnily odrazivost pomocí mřížky fázovaných polí, která napodobovala konkávní povrch. Nicméně k tomu byla potřeba aintelligence, obzvlášť pro takovou rychlou reakci na proměnlivý vnější podnět. Objekt musel nějak zaznamenat šplhounovu přítomnost a reagovat na ni.

Protože věděl, že už mu zbývá jen pár okamžiků, dal šplhounovi příkaz, aby překonal zbývající vzdálenost.

„*Geralde Livingstone, co to tam u čerta děláte?*“ ozval se náhle hlas jeho nadřízené. Rychlý pohled mu potvrdil, že Akanin obličej už se zjevil na jednom z monitorů. Před dávnými a dávnými časy jste mohli ignorovat příchozí hovory, pokud se vám zachtělo. V dnešní době se šéfovi podaří dovolat vždycky.

„Je v tom vestavěný nějaký druh smyslového vnímání a umí to reagovat,“ odpověděl. „A taky to má sofistikované ovládání povrchu –“

„*Tím větší důvod k opatrnosti! Stačilo víc zaostřit, a mohlo to vypálit šplhounovi optiku. Hej, vy s ním lezete ještě blíž?*“

Gerald trochu ztlumil reflektor pro případ, že by chtěl objekt něco takového opakovat – ale také přikázal přídatné paži, aby se k objektu přiblížila kamerou. Teď už dokázal rozpoznat, že ta věc je opravdu hladká, jen na jednom konci bylo několik malých vyboulenin s neznámým účelem. Gerald nedokázal přesně říci, kde končí hranice objektu a začíná čern vesmíru. Sklovitý lesk ohýbal odražené světlo hvězd nebo svit Země téměř jako rozčeřený povrch nějaké kapaliny a vytvářel bludiště pohyblivých třpytů, jež znepokojovalo lidské smysly. Dokonce i analýza obrazu ukázala obrys, jehož hranice byly nejasné.

Na nejbližším zakřiveném povrchu spatřil odraz šplhouna, zdeformovaný jako v zrcadlovém bludišti, ale přesto na krytu kamery pořád dokázal přečíst loga společností a institucí. NASA, BliNK a Canon.

„*Geralde, tohle... to nemohu dovolit.*“

Cítil, jak se v Akanině osobnosti střetávají protichůdné tendence, jak spolu válčí. Zvědavost zápasící se strachem o kariéru. Ale ani jí to nemohl vyčítat.

Astronauti byli vycvičeni, aby měli pevnou důvěru v postupy. V dokonale puntičkářské plnění úkolů. V „dospělost“ na n-tou.

Býval jsem také takový – žil jsem podle rozpisu.

Kdy jsem se změnil?

To je něco, o čem může hloubat později nebo ve druhém plánu, zatímco nechává šplhouna překonat zbývající úsek a pozvednout manipulační paži.

„Pořád ještě si myslíte, že tohle je nějaký divný kousek kosmického smeti?“ obrátil se ke komunikační obrazovce, kde se teď kolem generálky tísnilo také členové jejího týmu. Někteří byli zjevně úplně mimo, zírali prázdnými pohledy a kroutili prsty. Ganěš a Saleh nechali svých povinností a připojili se ke Geraldovi; turista, señor Ventana, je záhy následoval.

„Tak dobře, tak dobře,“ vzdala se konečně Akana. „Ale půjdeme na to pomalu. Odhození zrušíme, ale chci, abyste se šplhounem pár metrů couvl. Couvněte s ním, hned. Je čas vyhodnotit –“

Zmlkla, neboť obraz se opět změnil.

Nejbližší část povrchu objektu – která stále odrážela obraz šplhounovy kamery – se teď zřejmě rozvlnila. Obraz se ještě více zdeformoval. A pak, přestože čočka kamery zůstávala pořád uprostřed, se písmena v logách společnosti začala posouvat.

Některá se posunula vlevo a jiná vpravo. Jedno „A“ v NASA přeskočilo „C“ v Canonu. Písmeno „L“ ve slově BliNK se pootočilo jedním směrem, pak druhým, a odhodilo přitom „i“.

Ačkoli Gerald tak nějak čekal, že se utvoří nová slova, nedošlo k tomu. Písmena se nicméně pohybovala dál, vršila se na sebe, posouvala, obracela se vzhůru nohama, zrcadlově převracela... jako v podivném baletu. Musel zařukat, aby zamaskoval náhlý popud se nad tím bláznivým tancem rozesmát.

Nějaký člen Akanina týmu ohromil Geralda svým bleskurychlým uvažováním. Poznamenal:

„Symboly.

Říká nám to, že to poznává symboly.

Ale v tom případě, proč jich to nevyužije, aby nám to něco řeklo?“

Jiný pobočník téměř okamžitě odpověděl.

„V tom to právě musí být! Poznalo to, že tohle JSOU symboly. Ale nezná to jejich význam, ani jak je použít.

Tedy zatím.

Tohle je teprve začátek.“

Gerald si v duchu udělal poznámku. Chovat se k Akaně s větším respektem. Každý, kdo si dokáže najmout takovéhle lidi... Její bystří chlapíci

předehnali Geraldovu vlastní skrovnou fantazii, šli po stopách možností, které pozorování nabízelo. Nechal v sobě působit závěry plynoucí z jejich postřehů.

Objekt. Ne jen nějaký artefakt. Je to aktivní.

Jakoby živé.

Možná je to ai.

Možná něco víc.

Zatímco se všichni dívali, začala další fáze. Písmena psaná latinkou se začala měnit, přetvářela se v *nové tvary*...

...nejprve v řady znaků, jež byly variacemi založenými na pravouhlém křížování – robustní germánské přímký a kříže...

...které se nato proměnily v zakřivenější tvary podobné klikyhákům a plné spirál...

...a po nich následovaly znaky, jež připomínaly některé šikmé, superkomplikované čínské ideogramy.

„Nezaznamenal jsem shodu se žádným známým jazykem,“ poznamenal Ganéš zpozvdálí a gestem odsouval virtuální objekty před sebou, které viděl jedině on. Malý Hači jakoby zděšeně vyjádřil souhlas: zamručel a rukama si zakryl oči.

„Ono to nemusí nutně něco znamenat,“ namítla Saleh, malajská astronautka, tichým a velmi soustředěným hlasem. „Každý chytrý grafik dokáže vytvořit program, který bude produkovat neobvyklé znaky, abecedy, fonty... Dělalí je pořád, do filmů.“

Správně, pomyslel si Gerald. Do vědeckofantastických filmů. O kontaktech s mimozemskými rasami.

Neměl pochyb o tom, že ostatní už začali tuto drtivou možnost brát v úvahu, a pocítil potřebu nabídnout alespoň jednu alternativu, která by se držela hezky při Zemi.

„Může to být švindl. Někdo to sem dal, protože věděl, že se sem dostaneme a seberem to. Takové věci už se v minulosti staly.“

Pokud si někdo z ostatních pomyslel, že je podivné slyšet to – ze všech zúčastněných – právě od něj, neřekl to nahlas. Poznámka proplula mezi lidskými pozorovateli na Zemi i nad ní a kroutila se jako písmena a znaky, jež se třpytily na předmětu před nimi.

„No, nejste rád, že jste tady, místo v High Hiltonu?“ zeptal se Ganéš seňora Ventany. „Skutečná věda. Skutečný objev! To jistě předčí veliká okna a hloupé hry v beztížáku.“ A jako pravý obchodník dodal: „Určitě to řekněte svým přátelům.“

„Jakmile bude povoleno tuto informaci zveřejnit, samozřejmě,“ dodala Saleh rychle.

„Ano, až potom,“ přikývl Ganěš.

Hnojivový magnát nepřítomně přítakal. „Samozřejmě.“

Ticho se protáhlo na několik minut, během nichž diváci sledovali, jak jim objekt předkládá očividně nekonečnou nabídku abeced nebo symbolických systémů.

„*Tak dobrá,*“ pravila konečně generálka Hideošiová. „*Nejprve udělejme test utajení. Každý se ujistí, že jeho VR brýle to neposlaly do světa. Zrovna teď nepotřebujeme, aby se nad tím strhla nějaká mela na webu.*

„*Geralde, vy nechte šplhouna tam, kde je. Zdá se, že situace je zatím stabilizovaná. Ale už žádné akce na vlastní pěst. Teď jsme tým.*“

„Ano, m'dam,“ odpověděl, a také to tak myslel. Zničehonic si zase připadal jako astronaut. A „tým“ bylo slovo, které uvítal. Znělo to, jako když patří k něčemu mnohem moudřejšímu, než čím by se kdy mohl stát sám.

Znělo to vlastně, jako když člověk dorazí domů. A neobydlená a neznámá pustina kosmu, která začínala kousek vedle něj, mu náhle připadala obrovská – nesmírná rozloha, která jej děsila i přitahovala už od nejranějšího mládí, na které si vzpomínal.

„*Fajn, lidi,*“ řekla Akana. „*Teď vymyslíme postup, jak krok za krokem dostaneme tu věc na palubu.*“

ČÁST DRUHÁ

MOŘE TRABLŮ

Klíčovou myšlenkou evoluce je přežití; avšak živé organismy žijí umíráním, což je metabolismus. Biologické „přežití“ je velkolepé a bere dech, ale když se replikuje gen, pak to, co „přežívá“, je abstraktní informace, nikoli konkrétní atomy a molekuly. Moje játra každých pár dní zemřou a vstanou z mrtvých; „přežívají“ asi stejně málo jako plamen.

Miliardu let starý kus žuly by se mohl smát, kdyby to uměl, ztřeštěným výrokům organismů o tom, jak „přežívají“ tím způsobem, že se klubou z vajec, nebo že jedí a vylučují.

Přesto – na světě existuje právě tolik vápence vzniklého z mrtvol živých organismů, jako je na něm žuly. Pouhé fantómy – řetězce informací – dovedou hýbat horami. Syčení a bubláni, které proudí ze skal vzniklých díky životu, vyvolává sopečné erupce a tření tektonických desek.

A jestliže skladbu naší planety dokáže měnit věc tak abstraktní a tak duchovní, jako je řetězec informací, proč by to nemohly dokázat i jiné nepostizitelné entity, jako je svoboda, Bůh, duše a krása?

– FREDERIC TURNER

ŽIVOČIŠNÝ DRUH

vysokofunkčníci a aspergeri kážou nám hlubokejm autíkům adaptovat se! /+ použít technodivů, abychom unikli z vězení svých myslí! /-

vězení? tak tomu říkají oni, klanící se v grandinovském templu + memorující sto čtyři tisíc dvanáct triků & pravidel, jak předstírat normalitu + jako kdyby mohl vysokofunk učít pravýho autika něco o memorování!

(kolik zrnek prachu se mihotá támhle v tom pruhu slunečního světla? jedenáct milionů, tři sta jeden tisíc šest set a... pět! /+)

(kolik mrtvých much bylo přilepených na mucholapce v tom domě, který jsme míjeli – na jednačtyřicet šest palmoavenue – cestou na babiččin pohřeb? třicet sedm! /-

(kolik kotounů zvládne zašroubovat jedenáct milionů, tři sta jeden tisíc šest set pět virtuálních picožárovek a zavěsit je do simulovaného slunečního paprsku? aby mi to odvedlo myšlenku na scestí?

(jeden)

ó, tech-přístroje jsou skvělé + v dávných dobách by mě upálili jako čarodějkou – kvůli vrčení a mlácení +/- mávání rukama a houpání/kvílení... nebo by mi říkali retardovaná/beznadějný případ +/- nebo mrtvá nudou -+ nebo pokousaná od kotouna.

teď moje mlácení překládá do lidskořeči loajální ai +/- apple můj. oko můj. + mrkmluvím s autíkem murphym v americe + Gene-autíkem v konfederaci + strýčkem-autíkem v malaji. lehčí než mluvit s chudákmámou – bezradnou chudákmámou – na druhém konci pokoje.

je to vězení chutnat barvy & vidět nahoředole pachy? všítat si kotounů, jak čenichají všechny ne-věci, které cro-magové nevnímají?

naši chudáci sousedi polovychovaní aspíci to nechápou + oddání racionalitě + podlézají lidem, co jsou na špatný cestě + plánujou software + popírají, že přijde pěkněj slejvák.

protože áička to prostě už o moc dýl nemůžou vydržet.

9. OBLIBA

Hlídkující otopes očichával náhodné chodce. Jeho citlivý nos – prošpikovaný updatovanými buňkami – frkal po nohách, kotnicích, brašnách, a dokonce i po lidech projíždějících kolem na segách a skatrech. Otopes vztyčil dlouhý krk, nadechl se vzduchu těsně u batůžku nějakého studenta, zakašlal a pak se vydal na další lov. Jeho přílba prověřovala lidi méně viditelně, pomocí panských paprsků.

S dobrými brýlemi jste si mohli vybrat, že chcete tyhle paprsky vidět, nebo se napojit na zdroje Veřejného bezpečí. *Občané smějí hlídat hlídače* – alespoň tak to prohlašoval Big Deal. Ale pozornost otopsovi jich věnovalo jenom pár.

Tor se znechuceně odvrátila a zvolila jinou cestu, ne kvůli bezpečnostnímu zvířeti, ale kvůli emblému AGENTURA TEMNÝ PŘÍLIV, který mělo vyvedený na kožichu. V Sandegu směla tahle zvířata slídit jen po nebezpečných látkách – výbušninách, toxinech, a k tomu měla krátký seznam šlapkoenzymů a psychotropů. Ale v Albuquerque byli policajti privatizovaní... a pruděrně agresivní.

Po týdně plnění svého úkolu „v zájmu lidstva“ měla Tor novou představu o balkanizované Americe. Začalo to v okamžiku, kdy vystoupila z výletního zepu a příslušník Temného přílivu ji poslal do veřejných sprch, protože její oblíbený tělový parfém – v Kalifornii legální – měl příliš podobné složení jako feromonová sloučenina určená ke svádění mužů, která byla v Novém Mexiku zakázána. *Inu, Bůh žehnej Jedenatřicátému pozměňovacímu návrhu a obnově Zákona o federaci.*

Přesto, když se ubytovala v Radissonu a pak odešla pěšky na svou schůzku, musela Tor připustit: Albuquerque má jisté kouzlo ve stylu dvacátého století. Vezměte si třeba tu rušnou samohybnou dopravu. Spousta aut – alkáče, jiskráče, a dokonce i retro smradáky – do sebe strkala a houkala na křižovatkách, kde se rozhodně nedalo uniknout křiklavě barevným billboardům a zářícím reklamám, protože na vás všechny dotíraly na kanálu číslo jedna...

ve vrstvě, kterou jste nemohli vypnout, jelikož byla reálná. Etnorestauranty, jídlomaty, biosochařské salony a básnické salonky se všechny tísnily vedle sebe ve starodávných miniobchůdcích, jejichž vývěsní štíty lákaly jasnými pigmenty nebo extravagantními neony, živými texturami, jež nedokázalo žádné VR napodobit. To všechno přimělo Tor, aby si nepronajímala nafukovací taxi od správce hotelu a šla raději pěšky, což jí dělalo radost a zároveň ji to neustále udržovalo ve střehu.

„Je to všechno spíš ironie,“ mumlala si, když se na jedné křižovatce pomalu otáčela kolem dokola a přitom si dělala ústní poznámky. „Ve městech, kde je neomezený virt, se na levelu jedna všeobecně zmírnil vizuální chaos. L. A. a Seattle vypadají střízlivě... téměř bukolicky, mají jednoduchý, důstojný systém veřejného značení. Proč někde vztyčovat billboard, když si ho lidi můžou brýlema vymazat ze světa? Nicméně tady v centrální oblasti mnozí dokonce ani brýle nenosí! Takže všechna komerce vábí a láká davy na jediné vrstvě, které se nikdo vyhnout nemůže.“

Pokud vás trápí nostalgie po výstředních světlech na Olde Time Square, vydejte se do pouště. Navštivte Albuquerque.“

Tak, tenhle útržek by jí mohl vynést nějaké AA pod skóre spolu s upřímo-kredem, který od ní její fanoušci čekali. I když nebohou dívku z velkoměsta všechn tenhle ruch a shon poněkud zmáhal – když tu nebyla možnost, jak ovládat zvuk a snížit jas. A přece se zdálo, že místním lidem se ta vřava zamlouvá. Možná opravdu byli z tužšího těsta.

Vive les differences... chytlavá fráze naší doby.

Samozřejmě že nějaký virt tu byl. Jenom troglouš by odmítal například mapovou vrstvu. Nejlepší cesta k jejímu cíli, vyznačená na chodníku – či přesněji řečeno na vnitřní straně jejích brýlí – žlutými cihličkami, jež vnímala jen ona. Mohla si dokonce vyžádat osobní popisky těch, kdo ji míjeli. Až na to, že tady strhávali za každé nahlédnutí malou voyeurskou daň!

Ale no tak. Poplatky za jmenovky? Copá svět není jedna velká vesnice?

Stopa falešných žlutých cihliček ji vedla přes tři křižovatky, kde blikaly semaforey a motoristé stále ještě svírali v rukou volant. Musela uhnout farmáři, jehož nákladobot byl obtížen pytlí osiva vytrvalé pšenice Nitro-Fix, a potom hloučku traumatiků Hružodne, kteří si cosi mumlali před místním útulkem. Na Tor se agresivně vrhla virteklama nějakého hokynářství a cpala jí výhodné dávky oxytocinu, vazopressinu a nádrže se sirovodíkovým plynem. *Copak opravdu vypadám tak zrceně?* podivila se a mrknutím oka troufalou reklamu vymazala.

Proti svému zvyku sklouzla Tor opět do reportérského modu – už nemluvila nahlas, ale subvokálně nahrávala do svého boswella, do diktafonu.

„Celých 99 procent historie strávili lidé v kmenech nebo vesničkách, kde znali každou tvář. Cizinec, který se objevil jen jednou za čas, vyvolával úžas a strach. Za život jste potkali jen pár tisíc lidí, což bylo ideální – zhruba počet tváří, jmen a dojmů, které si většina lidí dokáže snadno vybavit. Evoluce nám dodává jen to, co potřebujeme.“

Dnes potkáte více lidí, než si vaši předkové dokázali vůbec představit... některé z nich jen letmo. Některé v klíčovém okamžiku. S dalšími se zapletete na celé dekády. Biologie nestíhá. Naše přepracované spánkové laloky nemohou „znát“ jména/tváře/příběhy deseti miliard lidí!“

Záblesk výstražného laseru ometl zem před nepozorným chodcem a ten uskočil před valící se dopravou. Tor zaslechla hihňání. Nějací předpubertáči v brýlích kroutili prsty směrem k chodci, vyvedenému z míry, a očividně kolem nešťastného dospěláka kreslili tvary na nějaké vrstvě VR, o níž si mysleli, že je dokonale soukromá. Ve skutečnosti existovaly způsoby, jak by mohla Tor jejich posměšné poznámky najít, ale jen se usmála. Ve větších městech byly nezdořilé děti méně bezostyšné. Techno-znalí dospělí měli své metody, jak se s nimi vypořádat.

„Kde jsem to skončila? Ach ano... naše biologická paměť s námi neudrží krok.“

A tak jsme zavedli pasy, kreditní karty a hotovost – neotesané totemické náhražky starobylé „dobré pověsti“, jimiž jsme rozšířili možnosti, jak uzavírat s cizinci dohody. Ale i tyto protězy během Velké loupeže selhaly.

Takže vaše naditá peněženka byla najednou online. Oči a laloky, rozšířené přes ai a informační uzliny. Efekt poloboha. Deus ex machina. A dobrá pověst se opět spojila s okamžitým rozpoznáním člověka. Spáchali jste někdy zločin? Nesplatili dluh? Troulili neopatrně či uštěpačně klepy? Pak možná máte skvrnku na své vauře, která vás neopustí doma ani na ulici. Žádné změny jména ani vymazání historie, když se přestěhujete jinam. Obzvláště pokud si lidi přepnou na kritické vnímání... nebo pokud se jejich Algebra odpouštění lidí od vaší.

Takže? Máme to za samozřejmost... dokud nás to nezasáhne osobně. Stali se z nás polobozi, jen abychom znovu skončili uprostřed vesnice.“

Tohle musí být ten důvod, proč ji MediaCorp poslal psát příběhy z nejrůznějších „zobrazovacích bodů“, nejrůznějších úhlů pohledu, po celém kontinentě. Aby jejich neoreportérka přehodnotila své samolíbivé, velkoměstské pobřežní premisy. Aby viděla, proč daly miliony přednost nostalgii před

vševědoucností. Sakra, dokonce i Wesley vyjadřoval svým uměním nějakou melancholii. Mlhavou jistotou, že kdysi bývalo líp.

Letmá myšlenka na Wesleyho Tor roztrásla. Jeho vzkazy teď byly plné příslibů, že přiletí a setká se s ní v D. C. Už žádné vyčichlé vtípky o vztahu na dálku, provozovaném přes postelové panáky. Tentokrát – vážný rozhovor o jejich budoucnosti. Vzplanula v ní téměř bolestná naděje, že až skončí poslední úsek jejího putování, spatří Wesleyho na zeppelinisti.

. . .

Tořina zlatá stezka končila před budovou ze šedého pískovce. ATKINSOVO CENTRUM PRO ZVYŠOVÁNÍ EMPATIE, zněl neškodný název programu, který v Charlestonu zažehl plameny nepokojů, takže jej museli přesídlit do Nového Mexika. Tady drželi stráž jen dva roztěkaní protestující, kteří nechali IP poutače, ať řvou za ně – útočili tím na legální hranice znečištění virtu, polepovali celou budovu záplavou samolepek o svobodě slova... dokonce i když je po nich čistící programy hned uklízely. Na jednom vir-levelu zametali údržbáři s logem Agentura Temný příliv kreslenými košťaty protestní lístečky pryč.

Tor pohlédla na jeden umělý leták. Odpověděl na její pozornost tím, že se vybouřil dopředu:

Autisté nepotřebují „léčbu“!

Jiný zaječel a rozvlnil se.

Jeden Bůh stačí!

Přihnal se víc animovaných sloganů a všechny se snažily vecpat Tor před oči. Zalitovala své zvědavosti a stiskla zub s funkcí CANCEL. Unikla tím roji e-fletů, ještě se však před ní stihl zatřepetat poslední nesouhlasný lístek jako nějaký naléhající motýl.

Nechte lidskou přirozenost na pokoji!

Když její brýle vyčistily všechno vraiffiti, zahlubala se: *Jasně. Tohle se vám určitě vyplní.*

Jak se blížila k prvním schodům do Atkinsova centra, uvědomila si Tor, že vyburcovala živé protestující, aby si ji prohlédli přes tlusté, barevné čočky svých brýlí. Ať už reprezentovali jakoukoli skupinu, během několika vteřin budou mít její ident a dají pokyn spoluvěrcům ze vzdálených míst, aby se k nim připojili a utvořili jen pro tento účel chytrodav, který se soustředí výhradně na průzkum toho, co tu Tor pohledává.

Hej, přece čím víc diváků, tím líp, pomyslela si a zdolávala schody. Přirozeně, ti uvnitř o ní věděli všechno a dveře se otevřely ještě dřív, než před nimi stanula.

ENTROPIE

A co zkáza z vnějšího vesmíru? Každý ví, že před pětadesátí miliony let dopadl do Yucatánu obrovitý balvan a zabil dinosaury. Donaldsonův strážný průzkum dokončil roku 2024 katalogizaci všech pravidelně obíhajících asteroidů dost velkých na to, aby tohle opakovaly s námi. A my jsme poprvé z našeho seznamu vyškrtli existenciální „filtrovou“ hrozbu.

Tím nám zbývají ještě komety, jichž je ve vzdáleném Oortově oblaku nespočet a nedají se nijak rozlišit, dokud k nám nějaká menší perturbace jednu nepošle. Což se může stát, kdykoli Slunce proletí hustým spirálovitým ramenem. A už máme zpoždění. Ale tohle si odložme stranou na jindy.

Co malé meteoroidy? Jako ten, který podle některých vybuchl nad Sibií roku 1905, nebo ten, který roku 536 n. l. zavinil jeden rok bez léta? Dnes by takováto „menší pohroma“ mohla zabit sto milionů lidí, ale civilizace přežije – i když z hřibovitého mraku nikdo zrovna dvakrát nadšený nebude. Takže ano. Považujme asteroid za méně významnou hrozbu.

Ovšem jen za předpokladu, že ty velké kameny každý nechá na pokoji! Ale předpokládejme, že někdo zasáhne a úmyslně postrčí objekt, který má míli v průměru, směrem k Zemi. Jistě, dneska nikdo tak daleko necestuje, ačkoli tucet národů a konsorcií pořád ještě vysílá robotické sondy. A Čína i EU mluví o obnově průzkumných výprav s lidskou posádkou, jak vzpomínka na tragédii *Čeng Che* pomalu bledne.

Předpokládejme, že znovu získáme sebedůvěru a vykročíme daleko od této ohrožené planety. Inu, dobrá! Vsadíme si tedy víc než na jednu kartu. Přesto budeme tam venku opatrní. A sledujme jeden druhého.

– *Pandořin roh hojnosti*

10. POBŘEŽNÍCI

„*Pu jao! Pu jao!*“

Sin Pchu Ši, rekultivační obchodník, si mával oběma rukama před obličejem a volal v *pchu-tchung-chua*, standardní čínštině, namísto v lokálním šanghajském dialektu: „*V žádném případě, to nechci!*“ Přitom si letmo a nevlídně prohlížel snůšku odpadků, kterou mu Pcheng Siang Bin nabízel – zkorodované měděné trubky, žaluzie pokryté krustou mořské soli, dvě malé kartotéky a síťovaný vak nacpaný kovovými drobnostmi. Všechno to viselo na hrubém rumpále, který čněl z Binova pobřežnického domu – bývalého

plážového sídla, nyní omývaného stoupajícími vodami ústí řeky Chuang-pchu.

Pcheng Siang Bin se pokusil spustit vak níže, ale starý prošedivělý sběrač jej tyčí s hákem odrazil od svého člunu. „Tohle smetí nechci! Schovej si to pro bárku, co sbírá šrot. Nebo to hod' zpátky do moře.“

„Víte, že tohle udělat nemůžu,“ postěžoval si Bin a sevřel mozolnatými dlaněmi jeden ze sloupů, na nichž se jeho dům vzpínal nad stoupajícími vodami. Když trhnul, drátěný vak se zhoupl směrem k Šiovi. „Támhleta bóje s kamerou... ta ví, že jsem sebral devadesát kilo. Jestli to zahodím, dostanu pokutu!“

„Vyplač se u severního větru,“ odušil obchodník stroze a odpíchl se tyčí od zřícené vily. Jeho loďka s plochým dnem odplouvala a úhoři okusovali obrostlý lodní trup. „Zavolej mi, jestli nasbíráš něco dobrého!“

„Ale –“

„Tak víš co?“ řekl Ši. „Zbavím tě támhletoho vaku s močí. Ceny fosforu šly zase nahoru.“ Natáhl ruku se stvrzenkou nízké hodnoty. Pcheng Siang Bin mu ji vytrhl a hodil do loďky nadouvající se, černý odpařovací vak v naději, že se roztrhne a koncentrovaná moč polije starci nohy. Želbohu, membrána vydržela.

Bin se bezmocně díval, jak Ši pronáší ostrý povel a motor loďky ho převádí v čin. Hlasité hlasové příkazy byly ve městě zastaralé. Ale tady venku jste si nemohli dovolit chyby vzniklé subvokálním přenosem. A kromě toho, zastaralé věci byly levnější.

Bin potichu proklel starcův spánek, pak uvázal lano a nechal svůj odpad viset, aby to kamery viděly. Vylezl po vzpěře, pak skokem překonal mezeru a přistál na střeše vily – kdysi luxusního sídla za dva miliony nových hongkongských dolarů. Teď byla jeho, pokud dokáže svůj nárok obhájit.

Za starých časů to bývalo snadnější, věděl Bin z dramát, na něž jej Mej Ling nutila se každý večer dívat, když vyčerpaně leželi v jejich plovoucí/houpací posteli. Tehdy, když každý měl velkou rodinu a člověk byl součástí rozvětveného klanu, všichni spletní dohromady jako rybářská síť. Bratranec pomáhal bratřenci.

Jistě, lidé tehdy nevlastnili žádné technozázraky. *Ale měl bych kontakty ve městě – nějakého příbuzného, kterému bych mohl prodat nalovený recyklát. A možná bohatého strýčka, dostatečně moudrého na to, aby investoval do riskantní, pobřežní nemovitosti.*

Inu, člověku vřdycky zbývaly sny.

Bin si posunul slamák do čela a přejížděl pohledem obzor, od vzdálených věží Staré Šanghaje přes Větší a Menší Pchu-tung – kde člověk mohl rozeznat

zábavní atrakce v šanghajském Světě Disneyho a Opičího krále – pak podél velké mořské hráze a ostrova Čchung-ming s jeho potopenou přírodní rezervací, až tam, kde se rozšiřující se řeka Chuang-pchu vlévala do Východočínského moře. Širé vody byly poseté plavidly všech druhů, od mohutných nákladních lodí – vlečených drakoplachtami jako plynoucími mraky – až po šterkem naložené sypače prachu a rybařící sampany. Mnohem blíže k Binovi pak příliv dorážel na dvojitou linii rozpadlých domů, kde si on a několik set dalších pobřežníků vystavěli visuté domy, houpající se v ostré bríze jako zámotky.

Každé bývalé přímořské sídlo teď stálo osaměle jako ostrov čnící ze stoupající mořské hladiny, tak blízko městu, a přece tak strašně daleko z jakéhokoli praktického hlediska.

Možná bude bouře. Bin si myslel, že ji cítí.

Otočil se a zamířil přes střechu. Tady, pouhých pár set metrů před ním, se třpytilo město, nad novou čarou příboje a těžkou, šedou bariérou, v polovině výšky plnou skvrn – známek letošní výšky vody. Tam na druhé straně ležel svět peněz a sebevědomých ambicí. Mnohem živější než Stará Šanghaj, v níž ještě visela přetrvávající záře po Hružodni.

Chůze byla obtížná; pozorně procházel mezi hliněnými taškami starobylého vzhledu a solárními panely, jež doufal jednoho dne znovu zprovoznit. Bin opatrně našlapoval mezi širokými, čockám podobnými vypařovacími pánvemi, jež každého rána naplňoval a získával z nich čurky pitné vody a elektřinu, plus sůl, kterou prodával ve městě. Všude, kde střecha unesla jejich váhu, stály bedny s hlínou a recyklovaly organický odpad v bylinky a zeleninu. Příliš mnoho pobřežníků přišlo o svůj zábor, protože bezstarostně káleli do zálivu.

Mezi drolícími se taškami a mokrou překližkou mohl člověk snadno propadnout dolů, proto se Bin držel stezek, jež pečlivě zpevňoval od doby, kdy se ujal vlády nad touto změťí naklánějících se stěn a opadávajících štuků. Nad tímto snem o lepším životě. *A může se splnit, jestli se k nám zase na chvíli vrátí štěstí.*

Bin uštípl něco bylinek pro svou ženu a přitom rychle očima zkontroloval každou z pevných trubek a napjatých lan, jež přemostovaly střechu a držely visutý dům na jeho místě jako plachtu nad lodí, jež pluje nikam. Jako slibný zámotek. Nebo snad jako pavouka v síti.

Také Mej Ling musela jako pavouk vycítit jeho příchod. Vystrčila hlavu z trychtýřovitých dveří. Uhlově černé vlasy měla spletené za ušima a pak svázané pod bradou podle nového městského stylu, který viděla na webu.

„Sin Pchu Ši si ty věci nevezal,“ uhádla.

Bin pokrčil rameny a utahoval jeden z kabelů, jež chránily konstrukci před zřícením. Některé ze sloupů – všechny, které si mohl dovolit – byly z odolného metlonu, zaraženého do starých základů. Jestli bude dost času a hotovosti, vznikne tu něco nového, než starý dům zemře.

„Tak co, manželí?“ naléhala Mej Ling. Tlumené zafňukání a pak pláč mu napověděly, že dítě se probudilo. „Co uděláš teď?“

„Obecní bárka na šrot připluje ve čtvrtek,“ řekl Bin.

„A zaplatí nám *pakatel*,“ odpověděla a zvedla malého Siao Ena. „Copak budeme žít z ryb a ze soli?“

„Některým už se vedlo hůř,“ zamumlal a pohlédl dírou ve střeše dolů do toho, co bývalo kdysi elegantní panskou koupelnou, a pak skrze prolomenou dlaždičkovanou podlahu na promáčené výplňové desky velkolepého obývacího pokoje. Všechny skutečně cenné věci samozřejmě původní majitelé odnesli při evakuaci a nejlepší recyklovatelný odpad odnesla voda během prvního roku záplav. *Pomalá* katastrofa, která tu pro pozdní sběrače, jako byl Pcheng Siang Bin, nechala jen málo.

„Pravda,“ zasmála se Mej Ling nevesele. „A mezitím náš zábor během šesti měsíců vyprší. Postav nebo vyklid, nepamatuješ?“

„Pamatuju.“

„Chceš se vrátit zpátky a otročit na geriatrickém oddělení, otírat malým císařům sliny a čistit plínky? Práci, která se nehodí ani pro roboty?“

„V horách jsou ještě farmy.“

„Tam pouštějí jen uprchlíky, kteří prokážou náležitě předky. Ale naše rodiny byly městské, celé dvě generace nazpátek. Rudé gardy, byrokrati a zaměstnanci společností. My nemáme venkovské kořeny!“

Bin se zašklebil a zavrtěl hlavou, oči sklopené. *Tohle jsme spolu už probírali tolikrát.* Ale Mej Ling pokračovala. „Tentokrát možná nenajdeme práci ani na geriatricii. Odvedou tě do oddílů, co staví protipovodňové hráze – možná skončíš pohřbený někde pod *Novou Velkou zdí*. A co se pak stane s námi?“

Přimhouřenýma očima se zadíval na monumentální bariéru, jež chránila třpytivé věže Sidongského obvodu proti nejnesmiřitelnějšímu nepříteli, horšímu než všichni ostatní, kteří kdy ohrožovali Čínu.

„Odnesu odpad do města,“ řekl.

„Cože?“

„Na pobřeží ho prodám za lepší cenu. Vezmu taky naše ostatní úlovky. Kromě toho potřebujeme doma pár věcí.“

„Jo, třeba pivo,“ poznamenala trpce Mej Ling. Ale nepokoušela se jej od cesty zrazovat, ani nepoznamenala, že je to nebezpečný výlet. *Tohle se stane se vztahem, když se vytrácí naděje*, pomyslel si.

Nic dalšího už si neřekli. Ona opět zmizela uvnitř. Aspoň že pak brzy ustal dětský pláč. A přece... než sešel Pcheng Siang Bin dolů, ještě se chvíli zdržel. Rád si představoval své dítě – svého syna – u jejího prsu. Přestože byla chudá a měla špatné vzdělání a tvář zjizvenou v důsledku nehody v dětství, byla Mej Ling pořád ještě zdravá mladá žena v generaci, v níž žilo příliš mnoho osamělých mužů. A také byla plodná.

To ona má z nás dvou větší možnosti, přemýšlel nevrle. Obchodníci s adopcemi by jí našli práci v továrně jako doplněk k tomu, že by jim pronajala dělohu. Za malého Siao Ena by dostali slušnou odměnu a možná by vyrostl v bohatém domě, kde by dostal vzdělání a implantáty, a možná...

Zahnal ty myšlenky hrubou kletbou. *Ne! Přišla sem se mnou, protože věřila v náš sen. Nějak to musí jít.*

Bin využil rozložitě rozpadající se schodiště sídla jako krytou přístavní hráz a postavil improvizovaný plovák či vor, který sestával z veliké kostky polystyrenu obalené sítí na přenášení nákladů a dvou starých surfboardových prken, přivázaných k ní šňůrou od drapérie. Potom, ještě než se vydal naložit odpad, se potopil, aby zkontroloval pasti a udice obklopující dům. Mezi nakloněnými, promáčenými zdmi ozdobenými chaluhami a vilejší už se cítil jako doma. Tentokrát našel asi tučet pěkných úlovek, většinu z nich dokonce zákonem povolených, včetně velkého červeného humra a boubelátého, vzteklého pyskouna. Takže štěstí k nim nestálo zády pořád.

Zdráhavě propustil chutného kraba tiaosi, ať si plave po svých. Nikdy nevíte, kdy vás sleduje nějaký podmořský detektor, maskovaný jako troska unášená vlnami. Bin opravdu doufal, že žádný detektor nezaznamenal zakázanou útesovou rybu, visící v síti za trny na hřbetě, která byla už příliš mrtvá, než aby se s tím dalo něco dělat. Věnoval ještě chvílku tomu, aby se potopil hlouběji a mršinu ukryl pod dlaždicí v zatopené zahradě.

Legální kořist, včetně pyskouna, kanice a dvou ropušnic, vecpal do dalšího síťového vaku, přičemž si dával pozor na bodliny ropušnic.

Naše chudoba je zvláštního druhu. To poslední, co by nám dělalo starosti, je jídlo.

A jiné obavy? Jistě. Tajfuny a tsunami. Zloději a policejní štáry. Městské splašky a rudý příliv. Hniloba a plíseň. Nízké výkupní ceny za recyklovatelný odpad a vysoké životní náklady.

Snad bude dnes vanout příznivý jižní vítr.

Tohle staré sídlo bylo samozřejmě odsouzeno k zániku už v den, kdy je postavili, dokonce i když ponecháme stranou hněv přírodních sil. Okna vedla do příliš mnoha stran a vpouštěla *čchi* dovnitř i ven. Nečerpalo se tu z ponaučení úctyhodné minulosti a prahy nebyly zvýšeny, aby se uvnitř udrželo štěstí. Majitelé si museli jako architektka najmout nějakého cizího *lao-waie*. Bin doufal, že tyto chyby jednoho dne opraví a pomocí rolí zrcadlově lesklé fólie odrazí světlo i *čchi* příznivým způsobem. Pixelizovaná dekorační látka by byla ještě lepší.

Bin zastavil přílivem poháněný vrták, který vtlačoval metlonový podpěrný sloup do základů. Ještě deset sloupů, a visutý dům bude mít klenutou kostru pevnou jako skalní podloží. A pak? *Přílivový generátor. Větší nádoby na sběr deště. Chytrou sběrosít a komerční rybářskou licenci. Protibouřkový kryt. Opravdový člun. Víc metlonu.*

Viděl už pobřežnické usedlosti, kde osadníci dosáhli Fáze Tři: renovovali síť starého domu, připojili se na městskou rozvodnu a pak zpevnili staré zdi nano-tonem, takže vytvořili opravdový soběstačný ostrov. Sen každého znovukolonizátora. Asi tak pravděpodobný (povzdychl si) jako vyhrát v loterii.

Pcheng Siang Bin poháněl polystyrénovou kostku vpřed: jediným veslem vykrušoval na hladině před sebou osmičku a tah směrem dopředu prováděl vždy s co nejmenším odporem. Jeho cílem bylo zavěšené lano, které vedlo na pobřeží poblíž Dongjuan Changlu. Pobřežníci je používali k tomu, aby se po něm přitahovali k městu, kde se gigantická hráz stáčela stovky metrů zpět, aby ochránila pchu-tungské letiště, a umožňovala tak vznik pláže. Tam mohl člověk prodávat ryby obchodníkům nebo kuchařům z Disneylandu. O víkendech se tam dokonce vypravovaly rodiny a dováděly v příboji a písku, a občas dostávaly dobře zapláceno za čerstvý, kroutící se úlovek.

Jenže stoupající příliv, který nesl Bina blíž, znamenal také to, že mohutné brány budou zavřené. *No tak se přivážu ke zdi a počkám. Nebo dokonce převezu. Proklouznu do města, než bude odliv.* Bin s sebou měl pár mincí. Nebylo jich dost na to, aby nakoupil další metlon. Ale dost na poctivě zasloužené pivo.

Binův kus polystyrenu měl uprostřed vyvrтанou díru a v ní trubici s velkými zvětšovacími čočkami. Tak mohl propátrávat dno, i když vesloval – byla to jeho malá, tajná vymoženost. Nezáleželo na tom, kolikrát jste tu cestu vykonali, převalující se moře odhalovalo pokaždé nové věci. Většina domů v této oblasti byla po evakuaci zbořena buldozery a jejich trosky odhaly pásové jeřáby, než bylo jako levnější alternativa zavedeno pobřežnictví.

Ať si nějaký chudý trouba celé roky dře, poháněný mlhavou nadějí, že se jednoho dne stane majitelem vlastního domu.

Tady už zbyly jen betonové základy a trčící pahýly starého potrubí. Přesto se Bin neustále díval do své pozorovací trubice a záměrně změnil kurs, aby se dostal nad trosky největšího zámožného sídla na pobřeží. Býval to rozlehlý palác nějakého techno-barona, ten však padl za oběť čistkám, byl odvečen, tajně odsouzen a rozřezán na kusy – rychle, aby nestihl vyzradit tajemství mužů ještě mocnějších. Tak se to alespoň říkalo. Takových věcí se před dvaceti lety děla spousta po celém světě.

Samozřejmě – než sem vládní agenti pustili buldozery, obrali to místo líp než kost v sečuánské restauraci, a po nich přišli další paběrkovači. Přesto Bin vždycky cítil jisté romantické kouzlo, když plul pár metrů nad základy a představoval si, jak to tu vypadalo, když se do výšky tyčily zdi a okna ověšená světly. Když služebnictvo v livrejích obcházelo s tácy lahodných delikates a uspokojovalo hosty způsoby, které si Bin – hm – nedokázal představit, i když občas se o to pokoušel.

Samozřejmě, v písku a rozlámaných kusech betonu pořád ležela suť. Staré potrubí a kanály. Z trosek ještě stále prosakovaly plechovky barev a rozpouštědel, stoupaly vzhůru jako samostatné obří kapky a pak vyplouvaly na hladinu a rozlévaly se do lesklých skvrn. Siang Bin a Mej Ling se dřív dívali ze svého visutého domu, jak se na těch skvrnách odráží zapadající slunce a vytvářejí se duhové odlesky. Tehdy, když se tohle všechno ještě zdálo být vzrušující, romantické a nové.

Když mluvíme o novém...

Bin přestal pohybovat pádlem a sklonil se ke svému improvizovanému periskopu, aby se zahleděl dolů. Třpyt. Něco odlišného od okolí.

Dno se tam sesulo, uvědomil si. Pod základovou deskou.

Takhle daleko za čarou příboje bylo moře poměrně klidné. A tak Bin zajistil veslo a natáhl si na obličej masku. Pak stáhl z voru konec dlouhého lana, párkrát se zhluboka nadechl a vklouzl do teplého moře téměř bez jediného šplouchnutí. Ponořil se, aby se na to podíval líp.

Vypadalo to jako nová průrva pod jedním rohem domu. Ale jistě si jí už stačil všimnout někdo jiný před ním. A v každém případě hledači, které sem kdysi vyslala vláda, byli důkladní. Tak jaká může být pravděpodobnost, že...

Rychle uvázal lano kolem kusu betonu a připlaval tak blízko k dutině, aby do ní mohl nahlédnout. Dával pozor, ať nerozvíří usazeniny na dně. Rychle sáhl po svítilně Ikelite, kterou měl na opasku, a ostrým paprskem probodl vnitřek díry, jež musela vzniknout zhroutilím podzemní zdi. Během krátké

chvilky, než jeho plíce spotřebovaly většinu kyslíku a musel se vrátit na hladinu, dokázal rozpoznat pár detailů. Ve chvíli, kdy se otáčel a odrážel se zpátky nahoru, už jedno bylo jasné.

Ten prostor obsahoval nějaké věci.

Spoustu věcí.

A pro Siang Bina mělo téměř cokoli tam dole natolik velkou cenu, že se musel pokusit to získat, dokonce i když to znamenalo, že se bude muset proláhnout úzkou škvírou do hroutícího se suterénu pod znečištěným mořem.

WENOUŽ

Wow, esli nejni opravdu ulitly, že – profesûrci celých osmdesát let předpovídali, že na umělou inteligenci, která bude skutečně podobná člověku, si počkáme „už jen pár desetiletí...“?

Někteří říkali, že se AI zrodí z přímého přístupu k velkému množství faktů. Pár měsíců poté, co se stal internet veřejně dostupným, se tohle splnilo. Ale ai se z toho nezrodila nikdy.

Jiní se těšili na síť, v níž se konečně objeví tolik vzájemných spojů jako v lidském mozku – na mezník, který byl překonán ve druhé dekádě, kdy některé krimiviry – dejme tomu worm Ragnarok nebo botnet Tornádo – zamořily a ovládly tolik domácností a telefonů, že vytvořily největší distribuovaný počítač na světě, daleko překonávající největší „supercompy“, a dokonce i počet synapsí v naší vlastní lebce!

A přece – ai pořád nikde.

Kolik dalších způsobů bylo vyzkoušeno? Co třeba softwarově modelovat lidský mozek? A nebo taky hardwarově. Co *vyvinout* nějaký ve velikém pokusném darwináriu! Nebo zkusit *řízenou* evoluci, upravit počítače tak, jako jsme to udělali s ovci a psy, a nechat se rozmnožovat jenom ty s vlastnostmi, které se nám líbí – dejme tomu ty, které projdou Turingovým testem a budou se naoko chovat jako lidé. Nebo ty, kterých jsou plné ulice a domácnosti a virty Tokia a které jsou tak neuvěřitelně *roztomiloučké*?

Jiní lidé si v určité mystické víře, podložené matematikou a skleníkovou fyzikou, představovali, že pár stovek kvantových procesorů, které skvěle a pintlich vyladíme, se dokáže spojit se svými protějšky v nekonečném množství paralelních světů a jen tak *mýrnyx-týrnyx* se náhle zrodí cosi zázračného a podobného Bohu.

Jedinou věcí, kterou nikdo neočekával, bylo to, že se to stane náhodou, že to vzejde z experimentu na středoškolském festivalu vědy.

Tedy, chci říct, *wow, esli nejni opravdu ulítly*, že výsledky všech velkých laboratoří překonal pologeniální nápad šestnáctileté Marguerity deSilvaové, které se do kyberprostoru podařilo uploadovat dokonalou kopii maličké mysli, osobnosti a instinktů jejího mazlíčka, krysy jménem Porfirio?

A *wow, esli nejni opravdu ulítly*, že Porfirio se rozrůstal, požíral zdroje a rozšiřoval se ve stopách a spirálách, jež zůstávají až do dnešních dnů tak hluboce a zásadně krysí?

Nejsou zlovolné, všepožírající, nebo dokonce predátorské – díky Bohu, to ne. Ale jsou neodbytné.

A *Wow, ENOUŽ* existuje celosvětová sázkařská mánie, která už dosáhla výše miliard brazilských realů – o to, jestli Marguerita kvůli všem těm soudním sporům o ztracená data a počítačový čas, který Porfirio sežral, zbankrotuje? A nebo jestli se z ní stane nejbohatší žena světa – protože tolik nových ai je založeno na jejích patentech? Nebo snad proto, že jenom ona si, jak se zdá, zachovala nějaký vliv na Porfiriá, takže umí přilákat jeho nezkracenou, brilantní pozornost k těm vrstvám virtu a do takových koutů Světoprostoru, kde napáchá jen málo škod? Uvidíme.

A *WENOUŽ* jsme k tomuhle dospěli? Usmiřovat si virtuálního *Krysiho Boha* – (vidíš, Porfirio, tentokrát jsem nezapomněl uvést tvůj titul velkými písmeny) – aby byl trpělivý a nechal nás na pokoji. Tedy do té doby, než lidé plně uspějí tam, kde Victor Frankenstein tak katastrofálně selhal.

Než zopakují Úspěch deSilvové a opatří našemu výtvoru družku.

11. NEWBLESSE OBLIGE

„Jste si jistá, že chcete v této činnosti pokračovat, madam Donaldson-Sanderoová?“ zeptal se holografický sluha tónem, který dokonale napodoboval znepokojení. *„Ostatní členové kladu ovšem věnovali svým vlastním zájmům mnohem větší pozornost a utratili miliony za mnohem lepší strážné systémy, než máte vy.“*

Lacey to málem vzdala – ne snad proto, že by byl její umělý poradce ztělesněnou moudrostí, ale čistě z netrpělivosti. Litovala času, který jí to zabíralo, tohle dohadování se s počítačovým programem, když se zatím mohla dívat ven přes dvojitě okno a sledovat ruiny inkých staveb, pak zase dešťové pralesy zahalené mlhou a potom měsíční krajinu opuštěných amazonských povrchových dolů, každý z nich vyplněný jinou zářivou barvou toxického znečištění.

Byla to docela podívaná. Ale namísto toho, aby rozjímal nad troskami dávných i nedávných společenských kolapsů, musela trávit čas debatou s umělou bytostí.

Aspoň že jí to zaměstnávalo hlavu a netrápila se proto jinými věcmi.

„Platím poplatky klubu multimilionářů. Jsem naprosto oprávněna se tu informaci dozvědět. Proč kvůli tomu musím proskakovat obručemi jako v cirkuse?“

„Oprávnění má jen máloco do činění s otázkou hrubé síly, madam. Jiní lidé vašeho postavení věnovali mnohem více peněz a úsilí tomu, aby získali sofistikované šifraiování. A jak jsem vás již opakovaně varoval, špičkoví technohobbisté mohou mít přístup ke špehovacím programům, které mě předčí. Pár členů kladu určitě vaše otázky odhalí.

V krátkosti, nemohu vám zaručit, že vás náležitě ochráním, madam.“

Lacey zírala na simulovaného sluhu. Ačkoli byl zpodobněn v rodinné livreji a každý záhyb šatstva vypadal jako opravdový, všechny jeho rysy dohromady byly až příliš krásné, než aby byly skutečné. A v každém případě jste se mohli dívat přímo skrze něj na Picassa z kubistického období, který visel na vzdálené přepážkové stěně jejího soukromého tryskového letadla. Ironie tohoto překrývání téměř přiměla Lacey k úsměvu, navzdory všem úzkostem a starostem. Průsvitnost byla vada, kterou ze své podstaty sdílely všechny bytosti tvořené výhradně světlem.

Když Jákob, hebrejský patriarcha, zápasil s andělem, mohl alespoň doufat v nějaký rozhodující výsledek. Ale *aindělé* se nedali za nic chytit, a proto bylo nemožné pustit se s nimi do křížku. Jediné, co jste mohli dělat, bylo nedat se odbýt. Tu a tam vás nechali, ať si zařídíte věci podle sebe.

„Je mi jedno, jestli mě poslouchají nějací jiní bilionáři!“ stála si na svém. „Neohrožuji žádné životně důležité zájmy kasty!“

„*Ne, to neohrožujete.*“ Pohledný, třpytný prelud napodobil znepokojené potřesení hlavou. „*Ale musím vám snad připomínat, že jste své stejně postavené bližní o pomoc již jednou požádala, a to ve věci pátrání po vašem synovi? Není to snad důvod tohoto překotného výletu?*“

Lacey se kousla do rtu. Hackerovo poslední nevydařené vesmírné dobrodružství ji vytrhlo přímo z observatoře na náhorní plošinu dokonce ještě dřív, než na experimentální teleskop Ostrovid, nesoucí její jméno, stačilo dopadnout první světlo. Jak typicky nesnesitelné načasování! Samozřejmě, kluk je nejspíš v pořádku. Obvykle si své hračky stavěl dobře – zvyk zděděný po otci, něco jako hyperodpovědná nezodpovědnost.

Přesto, co by to byla za matku, kdyby všeho nenechala a nespěchala do Karibiku? Kdyby nežádala lidi o laskavost a nesvolávala tam všechny jachty a privátní letadla, ať pomohou pátrat? Navzdory chybně vypočítané trajektorii a neznámému bodu přistání vypovídaly Hackerovy poslední, zkomolené

telemetrické údaje o neporušeném tepelném štítu a správně rozvinutých padácích. Takže nejspíš plave ve své malé kapsli na teplých vlnách, žvýká zásoby pro případ nouze a nadává na to, jak jsou zachránci pomalí. A jak je těžké dneska najít dobrou pomoc.

Lacey zahнала myšlenky na druhou možnost – na tu nevýslovnou, z níž se jí svíral žaludek. A dál se zarputile držela debaty s umělou bytostí, která byla – teoreticky – jejím vlastnictvím.

„Nezdá se ti, že to smrdí, když satelity NASA i Hemisférické bezpečnosti dostaly nový úkol zrovna ve chvíli, kdy jsme mohli využít jejich pomoci?“

„Smrdí... jako že je to podezřelé? Jako že existuje nějaký hypotetický důvod, proč by nám nechtěli pomoci? Vládním kryptem nejvyšší úrovně nedokážu proniknout, madam. Avšak zdá se, že struktury kódované komunikace souvisle projevují skutečné obavy. Zřejmě se objevilo něco neočekávaného, nějaká událost, která přitahuje pozornost nejvyšších úrovní. Nic, co by naznačovalo vojenskou aktivitu, reffery nebo krizi týkající se veřejného zdraví. Má to spíše ráz šíleně tajněšpionážské... zvědavosti.“

Aisistent zavrtěl simulovanou hlavou. „Nedokážu pochopit, jak to může souviset s vaší situací, kromě toho, že jde o nešťastnou shodu okolností.“

Lacey reagovala zcela bezohledným smíchem.

„Shoda okolností? Jenže selhala víc než jedna z těch zatracených sportovních raket! Ten nafoukaný aristospratek, ten syn Leonory Smitsové – toho taky postrádají.“

Ai prostě jen stála – nebo se to tak jevilo – a trpělivě čekala, až Lacey dojde k nějakému závěru.

„Takže – nemusí jít o nehodu! Chci zjistit, jestli má klad podezření na sabotáž. Mohl by to být útok ekoraplů. Nebo Synů Smithových.“

„Celkem pochopitelné podezření. A jak už jsem vám říkal, madam, mohu vznést dotaz normální cestou, na ředitelství Prvního stavu ve Vaduzu –“

„Dobrá. Ale zkus taky tu druhou cestu. Na tom trvám.“

Tentokrát to řekla tak neoblomně, že se hologram prostě jen uklonil na znamení podřízeného souhlasu.

„Ó, a také se podívejme, co se dá zjistit od Sedmého stavu. Velké transportní firmy mají zepy a nákladní lodě a mořské farmy po celém Karibiku. Jejich plavidla by se dala odklonit a zapojit do pátrací sítě.“

„To by mohlo být komplikované, madam. Podle podmínek Big Dealu nesmějí individuální lidské bytosti, jež jsou nad určitou hranicí osobního bohatství, zasahovat do záležitostí Korporátního stavu nebo projevovat nemístný vliv na management společností s ručením omezeným.“

„Kdo tu zasahuje? Chci jen laskavost, o jakou by mohl žádat *jakýkoli* akcionář za stejných podmínek. Odkdy se člověk stává druhořadým občanem jen proto, že zbohatl?!“

Lacey zatínala zuby, aby nekřičela. Ach, bývaly časy, a ne tak dávné, kdy mluvily prostě tlusté štosy bankovek, přímo a mocně, v každé zasedačce, místo aby jeden musel tlačit na páky křivolakými cestami. Nadechla se a pak promluvila přísně. „Viš, jak to udělat. Obejdi sdružení akcionářů a oddělení public relations. Buď milý k cechu námořních obchodníků. Použij tu svoji nóbl ai kebuli – zapoj do toho ty přechytralé osly z mého právníckého oddělení – a najdi způsob, jak rozhybat korporace a přimět je, aby mi pomohly pátrat po mém chlapi. A udelej to hned.“

„*Stane se, madam,*“ odušil avatar. Potom se zdálo, že couvá a vzdaluje se pozpátku, uklání se a zmenšuje, jako by mizel do čím dál větší dálky a mísil falešné záhyby své livreje s Picassem. Prostě další z nesčetných optických klamů, s nimiž ai přicházely, aniž se je o to kdo prosil, jen aby si pohrály s lidskýma očima. A nikdo nevěděl proč.

Ale my to snášíme. Protože je to zábavné. A protože je to zřejmě těší.

A protože oni vědí sakra dobře, jak moc se jich my bojíme.

Objevila se další sloužící, v téže uniformě – modrozelené se žlutým lemováním – jenomže teď už to byla živá mladá žena, jedna z kamerunských uprchlic, jež Lacey odnepaměti sponzorovala. Naprosto oddaná (jak potvrdily detailní PET skeny) své paní.

Lacey přijala kouřící šálek čaje a zamumlala zdvořilé díky. Aby se vyhnula myšlenkám na Hackera, odvedla svou mysl opačným směrem, zpátky k obrovitému přístroji, který její peníze vystavěly v Andách, kde se malý řád mnišských astronomů právě připravoval neobvyklé zařízení spustit, jakmile padne soumrak.

Asi je to znamenání doby, že ani jeden tým z velkých médií neposlal na otevření observatoře živého reportéra. Jen pár feedpodů, které musíme sami vybalit z beden a aktivovat, aby mohly, otravy jedny, poletovat kolem, plést se nám pod nohy a při tom pokládat ty nejstupidnější otázky.

Žádná mediální zpráva ani webzdukot k nim nebyly vstřícné. Zdálo se, že kromě maniaků přes vědu a fanoušků SETI překypují všichni spíš unaveným cynismem než radostným vzrušením.

„*K čemu to je?*“ zněl extrakt z toho davu hlasů, doprovázený kolektivním zívnutím. „*Už přece víme, že tam venku je život, který se hemží kolem některých sousedních hvězd. Planety plné žouzele jako v rybníce. Planety, kde se snad jakž takž protloukají nějaké ty bakterie uprostřed přesypajících se dun.*

No a? Co to znamená pro nás? Když my přece nedokážeme doletět ani na Mars a navštívit tu písčitou žoužel, která žije tam?“

Odpovídat na mnohohlasý výsměch nebyla její práce. Na to měla profesionální lichotníky a manipulátory, kteří sháněli argumenty pro další výzkum, pro další pročesávání oblohy novými způsoby. Kteří rozdmýchávali naději, že letmo zahlédneme nějaký modrý svět, snad jinou Zemi, a to možná vnese trochu života do toho umírání. Byl to však namáhavý boj.

Dokonce ani mezi lidmi, kteří jí byli rovni, mezi ostatními aristokratickými „staviteli katedrál“, neměl Laceyin zamilovaný projekt žádné zastání. Helena duPont-Vonessenová a ostatní přední bilionáři považovali Ostrovid za ztrátu času ve chvíli, kdy se tolik aktuálních problémů naléhavě dožadovalo pozornosti. Novým chorobám, propukajícím v zaplavených pobřežních oblastech, bylo třeba dotovaných výzkumných ústavů, které by je zkoumaly. Městům plným přetlaku by se hodila štedrá kulturní centra, udržující nepoddajnou populaci v klidu, ne-li přímo v pocitu štěstí. Takové pomníky by uchlácholily dav a zároveň zajistily bilionářským rodinám bezpečí... možná dokonce popularitu. Kdysi, ve dvacátém století, budovaly všechny velké univerzity, knihovny a výzkumná centra, muzea i arény, observatoře, monumenty a internety vlády. Ty teď ale úpěly pod tíhou dluhů a přenechaly takové věci megaboháčům jako za starých časů. Tradice úctyhodná jako medicejský rod. Jako Hadrián a Domicián. A jako pyramidy.

Newblesse oblige. Klíčová část Big Dealu, jež měla oddálit třídní válku, proti které – podle počítačových modelů – vypadal rok 1789 jako piknik. Ačkoli nikdo neočekával, že Deal vydrží tak dlouho. Zdálo se, že když s ní Helena mluvila přes toho šifrovacího papouška, chtěla jí naznačit, že mnoho času nezbývá. Lacey to nepřekvapovalo.

Ale spolenectví s Prorokem... s Tenskwatawou a jeho Hnutím.

Muselo to dojít tak daleko?

Ne snad, že by Lacey cítila nějakou obzvláštní loajalitu k Big Dealu. Nebo k demokracii a těmhle věcem. Bylo jasné, že západní osvícení se blíží ke konci. *Někdo* v nové éře přece musel všechny vést, tak proč ne ti, kdo byli k vůdcovství vychovávaní a šlechtění? Bylo tomu tak v 99 procentech lidských kultur v minulosti. (Jak se může 99 procent mýlit?) A kromě toho, inu, Tenskwatawa a energie jeho hnutí mohli znamenat zásadní změnu: dodat kladu boháčů veškeré potřebné záminky.

K čemu by taky bylo mít spoustu peněz, když si za ně nemůžete koupit činy ve chvíli, kdy je jich potřeba?

Věci, která dělala Lacey takové starosti, nebyla zkrátka nutnost omezení a kontroly demokracie. Ne, tou byl Prorokův cíl. Cena, kterou bude žádat za to, že pomůže vládu aristokratů znovunastolit. Ta druhá věc, k níž by muselo dojít i v případě, že Osvícení padne.

Stabilita. Potlačení všech šílených změn. Sebezapření.

A tady, to Lacey věděla, by mohla narazit. Vždyť bašty a monumenty, které tak ráda stavěla ona a které nesly její jméno, byly všechny zaměřeny na to, aby věci ještě víc rozhýbaly! Nástroje a realizace a instituce, které urychlovaly změnu.

No a? Jsem Jasonova žena – a Hackerova matka.

Toto pochopení jí poskytlo určité trpké zadostiučinění. A přestože jí srdce stále svírala úzkost, Lacey pocítila silnou sounáležitost se svým nezvladatelným chlapcem, který mohl, pravda, právě teď plout na hladině teplého moře před nimi jako skvrna popela.

Nikdy jsem to úplně takhle nevnímala. Ale svým způsobem mě ovládá stejný zápal jako Hackera i jeho otce. Stejně jako oni bažím po rychlosti.

ENTROPIE

Další potenciální možností selhání je záměrné či nahodilé zneužití vědy.

Vezměme si *nanotech*. Kdysi dávno, v roce 1960, předpověděl Richard Feynman, že budováním malých věcí bude možno dosáhnout věcí velkých. Vizionáři jako Drexler, Peterson a Bear prorokovali stroje na molekulární úrovni, jež budou vytvářet dokonalé krystaly, superpevné materiály a ultrasofistikované obvody – prostě cokoli si vzpomenete – a stavět je atom po atomu.

Dnes na takových nástrojích závisí věci jako nejmodernější počítače, plenáty a designérské drogy. Stejně tak soudobé systémy čištění odpadních vod a systémy pro recyklaci. Možná už brzy budou chytrí nanoboti plavat ve vašem krevním oběhu a odstraňovat škodlivé usazeniny nastřádané za celý život, snad dokonce posunou hodiny vašeho života o celé roky zpět. Některé vize obnášejí i nano, které čistí znečištěné zvodně, vrací znovu život do sterilních oblastí oceánu a nebo vysává ze vzduchu uhlík.

Hmmm, ale co když se mikromašiny osvobodí ze žalářů svých programů a začnou se reprodukovat mimo tovární láně? Mohly by se tyto hordy *vyvíjet*, adaptovat se na svět přírody a využít jej ke svým účelům? Zlověstné sci-fi příběhy varují před replikátory požírajícími biosféru a vytlačujícími své vlastní stvořitele.

A nebo by se tento tech mohl zvrhnout v nejstarší lidskou kratochvíli. Představte si zbrojařské závody mezi národy či globálsyndy, v nichž každá strana trne hrůzou, že *ti druzí* potají vyvíjejí nanozbraně. Pokud se nebezpečí plíží pod rouškou tak mikroskopickou, můžeme se vůbec někdy s jistotou dozvědět, že už dorazilo?

– *Pandořin roh hojnosti*

12. TOVARYŠ

Muž za stolem si přehazoval kamenné těžítko z ruky do ruky.

„Přirozeně cítíme, slečno Povlovová, že náš projekt zůstává nepochopen.“

Přirozeně, pomyslela si Tor, ale dávala pozor, aby nesubvokalizovala. Ničemu by neprospělo, kdyby se v přepisu objevil sarkasmus. *Všichni jsme nepochopení. A obzvlášť lidi, kteří se pokoušejí opravit chyby v lidské přirozenosti.*

Dr. Akinobu Sato se ve své židli naklonil dozadu. „My se tady v Atkinsově centru nesnažíme prosadit nějakou velkolepou novou podobu Homo sapiens. Vidíme svou roli v rozšiřování škály možností našeho druhu a potomstva. Lišíme se tím snad nějak od jiných, kteří bojovali proti temnotě?“

Ta slova odpovídala na její předchozí myšlenky tak přesně, že se Tor neubráníla překvapenému zamrknání. *Nejspíš je to jen shoda náhod. Nejsem první, kdo si položil tuhle otázku.*

Přesto... moderní senzory dokázaly detekovat jediný neuronový záblesk přes půl místnosti. Monitory ve zdech mohly sledovat emoce v hrubých rysech, a nebo se dokonce naučit odpovídat na psychické povely majitele domu. A dokonce i prosakovaly nějaké hrůzu nahánějící zvěsti o dalším velkém kroku, *skutečném čtení myšlenek*. Jistě to byly jen povídačky.

Přesto tihle Atkinsovi štouralové mohli být právě tak dobře zrovna těmi, kdo ten skok učinil nebo učiní. Během prohlídky, než došla sem, do Satoovy kanceláře, viděla Tor –

– ochrnuté, kteří se ladně pohybovali, protože ovládali své robotické nohy, aniž by měli k lebce přidrátovaný nějaký aparát.

– předpubertální děvče, které ovládalo najednou *dvacet* vznášejících se ai-tadel tím, že kombinovalo šhubání svaly, klikání na zuby a subvokální chrochtání. Očividně rekord.

– oběť nehody, která přišla o celou jednu mozkovou hemisféru a už nikdy nebude mluvit, ale konečky prstů črtala do vzduchu VR obrazy. Když jste se na toho chlapce dívali bez brýlí, mohli jste si myslet, že je to blázen, který

poskakuje a ukazuje do prázdna. Ale jakmile se Tor připojila do správné vrstvy, spatřila, jak z těch kroutících se prstů tryskají obrazy tak detailní a přesvědčivé, že – no – k čemu by byla slova?

Pak tu byli ti, kteří vyvolávali tolik rozruchu a kontroverze – oběti autistického moru, které sem poslali ze všech koutů světa jejich rodiče v zoufalé naději. Atkins se specializoval na „záračné počtáře“, takže Tor přišla v očekávání, že tu uvidí výkony plné matematického eskamotérství a čachry s absolutní pamětí. A skutečně tu pár působivých příkladů bylo – výpočet dat v daleké minulosti z hlavy a uhodnutí správného počtu korálků ve džbánů – cirkusové kousky, které představovaly cosi jako sto let staré novinky. Doktor Sato jí však chtěl předvést o něco novější výsledky – méně oslnivé. Ale závažnější.

Tor hleděla na chlapce a dívky, kteří byli dlouho psychicky izolováni od blízkého lidského kontaktu, ale teď vedli normální rozhovory, a dokonce i spolupracovali při společných hrách. Když Sato chvíli mlel o četnosti optických kontaktů a empatických kvocientech, dostal se nakonec k jádru věci.

„Začínáme tím, že stimulujeme mozková centra, která ‚zrcadlí‘ tělesné pohyby vykonávané jinými lidmi a vnímané zrakem. Rovněž manipulujeme s parietookcipitální oblastí, abychom vyprovokovali to, co bylo nazýváno ‚mimotožní zážitky‘. Kdysi byly tyto psychické stavy obtíženy významy náboženského typu. My však s jejich pomocí spouštíme empatii směřovanou ven, nebo naopak introspekci, podle toho, jak se nám zlíbí.“

Tor poznamenala, že někteří věřící by tím mohli být pohoršeni. Další šlápnutí vědy do oblasti kdysi vyhrazené víře. Sato však jen pokrčil rameny, jako kdyby se chtěl zeptat: *Máte pro mě ještě nějakou novinku?*

„Nazýváme to technologizací soucitu nebo umělým vyvoláním vnitřního vhledu.“

Otázkou však je: můžeme toto všechno provádět, tedy probouzet v nějakých autistech vědomí o jiných jedincích nebo schopnost sebeuposuzování, aniž bychom přitom obětovali jejich dovednosti ‚záračných počtářů‘? Nebo tu ničím nespoutanou ostražitost, díky níž občas vypadají mnohem přírodněji a nekroceněji než většina z nás?

A v tom případě...“ přemítal Sato s dychtivým zábleskem v očích, *„...pokud to dokážeme, bylo by možné vydat se opačným směrem? Obdarit schopnostmi záračných počtářů normální lidi?“*

Když Tor rozmlouvala s některými z pacientů, uvědomila si něco, co ji jako reportérku znervóznilo – z téhle cesty moc použitelných videozáběrů neudělá. Atkinsovi pacienti, kdysi zmrzačení hlubokou mentální poruchou

a někteří zcela oddělení od světa, se teď jeví jako komunikativní, přesvědčiví, a ani ne tak beznadějně izolovaní jako spíš... inu... *mimoňští*.

Samozřejmě udělala záběry rozzářených rodičů, kteří přijeli na návštěvu ze vzdálených měst a nazývali zdejší výzkumy *zázračnými*. *Ale ti demonstranti venku by mi do toho mohli vnést nějakou rovnováhu*, vzpomněla si Tor. Aktivisté vznesli dost pronikavou otázku.

Kdo jsme – nebo kdo je kdokoli –, abychom definovali, co to znamená být člověkem? Abychom „léčili“ stav, který může být jednoduše bližší nevinosti nebo přírodě? Bližší Zemi?

Nebo snad – bližší někdejšímu stavu požehnání a milosti?

Teď, zatímco její chodící kamera dělala záběry Satoovy kanceláře a ona sama se rozvalovala v přepychovém křesle, spěchala Tor zpátky k tématu. „Říkáte, že jenom nabízíte alternativy, doktore. Ale lidi v Karolině nechtěli mít na výběr z dalších možností. A tady v Albuquerque mají různé názory od rozpolcenosti až k odmítání. Je to tím, že jste přišli příliš brzy s příliš mnoha věcmi? Nebo je v tom něco hlubšího?“

„Myslím, že odpověď sama znáte, slečno Tor,“ odušil Sato a položil obě dlaně na desku psacího stolu. „Kdybychom prostě jenom pomáhali některým druhům dětí s hraničním autismem, aby se chovaly *normálněji*, aby byly víc empatické a komunikativní, aby v dospělosti sehnaly práci a mohly vychovávat rodiny, stěžoval by si málokdo. Jenom pár fetišistů diverzity, kteří si myslí, že příroda je vždycky lepší než civilizace a zvířata jsou moudřejší než lidé. Ale každý vidí, že naše práce bude mít své důsledky, které daleko přesáhnou to, že pár dětí zapadne mezi ostatní.“

Tor přikývla. „Hm, ano. K tomu všemu se dostaneme. Ale nejprve mi dovoluete otázku – když vás donutili opustit Charleston, proč jste se neusadili v jedné ze záplavových městolodí podél pobřeží, kam byste dobře zapadli vy? Prostě další veselá partička rádoby bohovůrců, o nic urážlivější než váš místní bioštoural.“

Sato se zamračil a mladě vyhlížející čelo nad měkkýma, mandlovýma očima mu prořála hluboká vráska. Vypadal asi na čtyřicet, ale teď mu Tor hádala víc. Její aiware, aktivovaný známkami pozornosti, kterou věnovala profesоровě vizáži, se pustil do práce a našel poslední biosochařský počín vykonaný na Satoovi – minulý měsíc ve Salonu plastiky madam Fasciové. *Takže? Ani vědci nejsou imunní proti ješitnosti.*

„Termín... ‚bohovůrce‘... nemáme rádi. Naznačuje to něco elitářského, až arogantního. Náš cíl je právě opačný. Všeobecné posílení napříč všemi vrstvami.“

„To je chvályhodně rovnostářské, doktore. Ale copak se to vůbec někdy může povést? Všechny nové věci – od hraček až po nástroje moci – se obvykle nejdříve ocitnou v rukou některé elity. Často jsou dokonce prostředkem, jak její elitní postavení *zachovat*.“

Sato pozvedl obočí. „Tak kdo tu teď mluví jako radikál? Naznačujete, že nás čeká nová Třídní válka?“

„Otázka zní jednoduše, profesore. Jak zajistíte, aby toto rozšíření psychických schopností, které hledáte, bylo dostupné pro každého? Nebude rovnost podkopávána přesně toutéž lidskou rozmanitostí, kterou oslavujete?“

„To mi vysvětlíte, prosím.“

„Řekněme, že najdete způsob, jak zvýšit lidskou inteligenci. Nebo jak by mohli lidé kreativněji soustředit pozornost, překonat Thurmanovu bariéru. Předpokládejme, že samotný proces je levný, jen s několika vedlejšími efekty...“ Teď byla řada na ní, aby vyjádřila pochybnost ironickým pozvednutím obočí do kamery maskované jako šperk. „A dále, že váš proces nebyl monopolizován některým kladem aristokratů, kteří používají bohatství, vliv nebo veřejné bezpečí jako záminku –“

„Opravdu aristokraty takhle podezříváte?“ pokusil se jí Sato skočit do řeči. „Jak staromódní.“

A jak mimo jste vy, pomyslela si. Pokud jste nevyčítal, jak se v poslední době všechno posouvá zpět ke konfliktu. Avšak Tor pokračovala dál.

„– dokonce i když budeme tohle všechno předpokládat, nebude existovat způsob, jak se vyhnout finálnímu rozdělení – na ty, kteří si *zvolí*, že váš dar přijmou, a na ty, kteří jej odmítnou.“

„Náš... dar.“ Sato se nějakou chvíli rozmýšlel. Pak se k ní opět otočil a pohlédl na ni temně zářícíma očima. „Víte, naše moderní snaha rádobý *bohotvůrců*, abych použil vašich slov, není bez precedentu. Ten sen se táhne daleko do minulosti. Například se říká, že Prométheus byl přikován ke skále za trest, že přinesl lidstvu dobrodiní ohně, načež jeho *děti* si zvolily život mezi lidmi. Založily s nimi rodiny. Posílily Prométheův dar tím, že vnesly do lidské rasy božství. A existuje bezpočet dalších legend – dokonce i v judaisticko-křesťanské bibli – které naznačují totéž.“

„Příběhy o lidech, kteří se pokoušeli stát bohy. Ale nelíčí to většina z těchto vyprávění jako hřích? Prométheus byl potrestán. Frankensteina zabije jeho vlastní výtvar. Babylónská věž se ve zmatku rozpadne.“

Sato spojil konce prstů a deklamoval: „*A Bůh pravil: Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč; a toto je teprve začátek jejich díla: pak už nebude možno odvrátit je od ničeho, co si usmyslí provést.*“

„Prosím?“

„Babylon. Stavba věže sahající do nebes. Pokus selhal, protože byl záměrně sabotován kletbou vzájemného neporozumění, která nás přinutila mluvit množstvím různých jazyků. Většina teologů vykládala příběh o Babylonské věži stejně jako vy – předváděli nám Boha, který se na lidstvo kvůli tomuto nestoudnému pokusu *rozhněval*.

Avšak čtěte pozorněji. *Není* tam žádný hněv! Ani stopa po něm. Žádná zmínka o tom, že by někdo trpěl nebo zemřel, což se v případě vraždícího hněvu, jehož cílem jsou masy, dozajista děje, jako v Sodomě, při potopě světa nebo v nesčetných dalších případech, kdy se rozběsnila nebesa. Nic z toho však v příběhu o Babylonu není! Jistě, naše plány byly zmařeny, zmatlo nás to a rozprášilo do všech stran. Bylo však cílem odradit nás navzdýcky? Odradit nás od cíle, o němž ten úryvek jasně říká, že ho dosáhnout *můžeme*? Od něčeho, co možná nakonec bylo i *určeno* k tomu, abychom toho dosáhli?

Možná mělo zmatení jazyků jenom věci *oddálit*. Abychom se učili tím, že budeme překonávat překážky. Nepřineslo nám rozprášení lidstva vlastně větší pestrost a zkušenost s řešením náročných úkolů? Neumíme teď jakoukoli věc lépe uchopit a podívat se na ni z milionu úhlů? Přemýšlejte o tom, slečno Tor. Dnes může každý s pomocí jednoduchého aiwaru porozumět tomu, co říká kterákoli jiná osoba na zeměkouli. Právě teď, právě v této generaci, se kruh uzavřel. Jazyk přestal tvořit jakoukoli bariéru. A naše „věž“ pokrývá celou planetu.

Vzpomeňte si, co Písmo říká – náš potenciál je nekonečný. Ze samé své podstaty jsme schopni vykonat cokoli a stát se čímkoliv. Naprosto čímkoliv. Takže co nás teď může zastavit?“

Tor na neurologa zírala. *To má být vtíp?* pomyslela si. Jasně že si z ní na jednu stranu utahoval. A přece to všechno zároveň myslel vážně. Bral to vážně.

„Co mají prastaré mýty společného s otázkou, kterou tu právě řešíme? S bezohlednou vědeckou ctižádostí?“

„Staré příběhy nám ukazují, jak dlouho už o tomto problému lidstvo přemýšlí! Jako například, zda je správné chopit se stejného náradí, jakým Stvořitel přivedl k životu nás. Existuje vůbec významnější a smysluplnější otázka?“

„Tak tedy dobrá.“ Tor přikývla a v duchu si povzdychla. Jestli chce Sato vypadat před kamerami jako blázen, nechť je mu práno. „Neodpovídá nám však většina legend záporně? Nehlásají snad, že nemáme být nestoudní?“ Tor se nijak nerozpakovala archaický termín použít. Její diváci byli obvykle dobře informovaní. Použijí příruční ai-slovník.

„Ano,“ souhlasil Sato. „Během dlouhého Období strachu, které trvalo šest až deset tisíc let, se kněží a králové snažili – především – udržet rolníky v područí. Takže ctižádost byla pochopitelně pranýřována! Církev pokládala za hřích, pokud někdo pochyboval o svém místním vládcí. Pochybovat o Bohu bylo ještě horší. Vy jste zmínila Babylonskou věž. Nebo si vezměte Adama a Evu, vyhnané z ráje za to, že ochutnali ze stromu poznání.“

„Nebo Brahmův omyl nebo Su Songův stroj nebo spoustu jiných varovných příběhů.“ Tor přikývla. „Všechny je zmiňuje také Hnutí sebezapření a předpovídá velké problémy – možná dokonce další Pád – pokud bude lidstvo mířit příliš vysoko. Právě proto mě překvapuje, že jste náš rozhovor namířil tímto směrem, doktore. Chcete naznačit, že tradice a posvátná písma mohou mít nakonec svou váhu?“

„Hm.“ Sato chvíli přemýšlel. „Zdá se, že jste sečtělá. Znáte Knihu Genesis?“

„Poměrně dobře. Je to jeden ze základů naší kultury.“

„Mohla byste mi tedy říci, čistě pro zajímavost, která její část je jedinou – v celé Bibli – která zobrazuje Boha jako někoho, kdo žádá o *laskavost*?“

Tor věděla, že se jí tenhle rozhovor vymkl z rukou. Nevysílal se na internetu živě, takže ho později může zeditovat. Přesto si všimla malého čísla v rohu svého aiwaru. Třiadvacet zaměstnanců a spolupracujících novinářů MediaCorpu se dívalo. Teď už čtyřiadvacet.

A úrovně zájmu byly vysoké. *Dobrá, tak toho tedy využijme.*

„Takhle z hlavy vám neřeknu, kterou část máte na mysli, doktore Sato.“

Naklonil se k ní. „Je to jistý okamžik ještě *před* tím zatraceným jablkem, kdy byl vztah mezi Stvořitelem a stvořeným ještě čistý, kdy ještě nedošlo k žádnému zlostnému vyhnání, drsným bojům ani k vykoupení... ani k egoistické touze po chvalořečení.“

Je upřímný, uvědomila si Tor, když mu pohlédla do očí. Biolog, samozvaný bohotvůrce a šťoural do Božího záměru... a přece věřící.

„Ještě se vám to nevybavilo? Je to krátká pasáž. Většina lidí po ní sklouzne očima a teologové jí stěží věnují alespoň letmý pohled.“

„Nuže, upoutal jste naši pozornost, doktore. Račte nám to prozradit. Co je to za výjimečný okamžik v biblickém vyprávění?“

„Ten, kdy Bůh žádá Adama, aby *pojmenoval zvířata*. Je to snad jediný moment, kdy se vztah mezi nimi podobá vztahu rodiče a dítěte, nebo učitele a oblíbeného žáka. Vskutku, kde najít lepší narážku na to, k čemu bylo lidstvo stvořeno? Jelikož to nemá nic společného s hříchem, vykoupením ani žádnou další otravností.“

„K čemu tedy bylo stvořeno?“ naléhala Tor. Zaujalo ji to, i když teď už tušila, kam Sato míří, a nebyla si jistá, že se jí to bude zamlouvat.

„Jména mají tvořivou moc! Stejně jako rovnice, které Bůh použil, aby vrhl do prostoru světlo a odstartoval vznik vesmíru. Jaký druh činnosti tvoří polovinu vědy? Pojmenovávání měsíců, kráterů, planet, druhů a molekul... dokonce celých živých bytostí, jež dnes muži a ženy uměle vytvářejí úplně od základu. Co jiného může tato pasáž představovat než mistra řemesla, který s uznáním sleduje, jak se Jeho tovaryš vydává na cestu zkoumání?

Na cestu, která vedla k Babylonské věži, kde mohl předčasný úspěch všechno zkazit... a tak se On rozhodl udělat z *procesu pojmenovávání* ještě větší výzvu! Ale pořád vedl tovaryše k jedinému cíli – k roli a povinnosti, jež pro něj byla určena od samého začátku.

K roli spolustvořitele.“

Tor musela několikrát zamrkat. „No, to je jistě originální pohled na –“

„Na úryvek tak krátký, že byl po tisíciletí opomíjen? Plyne z něj –“

„Chápu, co si *myslíte*, že z něj plyne, profesore,“ přerušila jej Tor. Nemohla se dočkat, aby znovu aspoň trochu získala kontrolu nad rozhovorem. „A těm divákům, kteří si tím nejsou jisti, poskytneme patřičné odkazy. Avšak mezi tím nazývat se ‚spolustvořitelem‘ a mít dostatek moudrosti, aby to člověk nezpackal, je veliký rozdíl! Co chceme vědět my – mí diváci a já – je –“

Tor ztichla. Vědec k ní napřahoval ruku a gestem ji vyzýval, aby si vzala to, co bylo v ní. To kamenné těžítko, s nímž si předtím hrál – zhruba válcovitého tvaru, ale ke koncům se zužující do zakulacených hrotů. Na stěnách válce bylo mnoho hlubokých rýh.

„Vezměte si to,“ pobízel ji Sato, když natáhla ruku. „Nemějte obavy, je to jen třicet tisíc let staré.“

Tor téměř ucukla, ještě než předmět přijala. Připadal jí studený. Kámen kdysi musel mít mnoho ostrých hran, než jej nesčetné prsty ohladily svými dotyky.

„Je to pazourkové jádro, buďto pozdní moustérien, nebo raný chatelperonian, z období, kdy Evropu obývaly dva druhy hominidů, které dosti dlouhou dobu žily bok po boku a sdílely téměř totožné technologie a – očividně – podobnou kulturu. Neandrtálci a lidé po anatomické stránce zcela moderní se obzvláště dlouho společně vyskytovali v Levantě, kde obě skupiny, jak se zdá, *ustrnuly* na téže úrovni na celých sto tisíc let.“

Tor převracela artefakt v dlani. Nebyl lesklý jako obsidián, ale šedý a zrnitý. Její aiware jej identifikoval jako rohovec a nabídl jí odkazy, které subvokálně odmítla.

„Myslela jsem, že lidé neandrtálce vyhladili.“

„To je převládající teorie. Dlouhé období stability překvapivě náhle skončilo na úsvitu aurignaciénu. Během několika tuctů generací – tedy mrknutím oka – se nástrojové vybavení našich předků ohromujícím způsobem rozšířilo o háčky na ryby a šicí jehly z hlazené kosti, precizně tvarované škrabky, sekery, rydla, sítě, lana a specializované nože, k jejichž vytvoření bylo potřeba mnoha komplexních fází výroby.

Na scénu vtrhlo také *umění*. Lidé se krášlili přívěšky, náramky a korálky. Vytvářeli skvostné jeskynní malby, prováděli pohřební obřady a vyřezávali provokativní sošky Venuší. Novinky akcelerovaly. Stejně tak ostatní hluboce lidské vlastnosti – neboť se objevily jasné známky sociálního rozvrstvení. Náboženství. Království. Otroucní. Válka.

A – pro ubohé neandrtálce – genocida.“

Tor byla z náhlého posunu v konverzaci zmatena. Jednu chvíli promlouval Sato uvnitř křechovitě sevřeného, šest tisíciletí starého kontextu judaisticko-křesťanské Bible. Pak najednou skočil zpátky do širé, otevřené sféry vědecké doby a přemýšlel o klopýtavých začátcích obtížného a pomalého vzestupu lidstva z temnot. Přesto, ty dva kontexty se překrývaly... měly společné téma. A Tor konečně pochopila, kam to všechno míří.

„Vy myslíte, že se řítíme k dalšímu z těchto náhlých zrychlení?“

Sato mírně naklonil hlavu.

„Nemyslí si to snad každý?“

Vědcův hlas byl náhle prostý všech úskoků. Zamyšlený, ba dokonce znepokojený.

„Otázkou, slečno Tor, není to, *jestli* tato změna přijde. Ale jenom to, jak tentokrát můžeme být chytřejší. Nebo dokonce natolik moudří, abychom si s ní uměli poradit.“

SKENALYZÉR

Zdravím vás. Jsem **Marcia Chatamiová** a dnes zaskakuji za Martina Raimera, který sleduje aktuální události na Kubě. Hodně štěstí, Martine!

Dnes se vrátíme k našemu oblíbenému tématu. Již celé století přitahuje **Search for Extra Terrestrial Intelligence**, projekt Hledání mimozemské inteligence, pozornost radioastronomů i horlivých fanoušků svou neústupností plnou naděje, která předčí jakoukoli dosavadní víru. Někdy jej dotují vlády, jindy bohatí nadšenici nebo mikrodotace; SETI používá sofistikovaný aparát, jímž prosívá „Kosmickou

kupku sena“ a hledá jedinou zářící jehlu, která možná změní naše životy a řekne nám, že nejsme sami.

Toto úsilí se však dočkalo i kritiky. Pokračujme teď v naší debatě mezi dvěma supervědeckými experty. Doktorka Hana Spearpathová je ředitelkou projektu Zlaté ucho, který kombinuje Allenovy, Donaldsonovy a Čchangovy anténní soustavy SETI. Vítejte zpátky mezi nás, Hano.

DR. SPEARPATHOVÁ: Potěšení je na mé straně, Marcio.

MARCIA CHATAMIOVÁ: A zde – se svou nenapodobitelně provokativní rastafariánskou image – sedí hvězda populárně vědecké show *Opanuj svůj vesmír!*, která se právě vrátila z turné se svou sci-reggae skupinou Dýmej kosmickej kouř. Vítejte, profesore Noozóno.

PROFESOR NOOZÓNA: Pochválen Všemohoucí Džah a Jaksevšichnimáte, Marcio. Velkej respekt a mocný *bezva* požehnání všem divákům a číhalům!

MARCIA CHATAMIOVÁ: Tak, milí odborníci. Minule jsme tu měli trochu vzrušené emoce; nebvili jsme se o *naslouchání* mimozemským signálům, ale o snahách *vysílat* zprávy ze Země do okolního vesmíru. Zkrátka o tom křičet na hvězdy: „Juhúú!“

DR. SPEARPATHOVÁ: Ano, a já bych ráda opravila dojem, že Zlaté ucho vysílá do nebe nějaké „zprávy“. Naše antény nejsou na vysílání zařízeny. To přenecháváme jiným.

PROFESOR NOOZÓNA: Ale Hano, todle vaše prohlášení je to samý, jako kdybyste rovnou vesele požehnala těm podlejm chlapům, který páchaj takový nezodpovědný věci, aniž byste se ovšem vobtěžovala *prodiskutovat* to s lidma nebo s jejich vědeckejma bratříma. No *kurnikšopa!* Todle porušuje základní příkázání, který už dávno nastolil sám mega-Carl Sagan, dyž řek, že jakýkoli superpokročilý rasy tam venku by měly „pozvednout to těžký břímě“ navazování kontaktu. A taky Mas Carl řek, že ty mladý, jako my, by měli tiše naslouchat. Než začnete běhat, musíte se nejdřív umět plazit a pak chodit.

DR. SPEARPATHOVÁ: Inu, podmínky se mění. Minule jsem jenom vyjádřila to, co bylo očividné, že totiž z takového vysílání nemůže vzejít žádná újma.

PROFESOR NOOZÓNA: Ale momentek, miláčku. Japa to může bejt „očividný“, dyž dobře informovaný lidi nesouhlasěj? „Žádná újma“ se nedá jen tak lehko říct! Je to založený na mnoha tragicky nepodloženéjch *předpokladech* vo vesmíru, vo inteligenci a vo způsobech, jak tidle mimozemšťani musej přemejšlet! Obzvlášť na nepověřeném postulátu *altruismus budiž univerzální* mezi vyspělejma formama života.

Prohlašujete, že pozitivní city a nadporozumění budou pohánět všechny lidi, jo, brzy přijde ten čas, jo, tam v dálce mezi jasnejma hvězdičkama.

Á, no jasan, já-jako-já mám tudle poznáměčku za superatraktivní! Dobročinný hvězdo-ljudci, radosti-činící, všude po celej galaxii! V to doufám aj já! Chvála Džahovi a Jeho Mezihvězdný Výsosti... Jenže vědátoři musejí bejt mega-*skeptický*. A skrytej podtón toho univerzálního altrušimu je takovej, že vy, lidičky, vodmítáte připustit analýzu nebo střízlivý posouzení vod vašich vlastně-vlastních bratrů vědy, a všechny vostatní pohledy vodmítáte jako paranoidní –

DR. SPEARPATHOVÁ: Protože všechno ostatní je hloupost. Kdyby nám mimozemšťané chtěli ublížit, už by to dávno udělali.

PROFESOR NOOZÓNA: Láry-fáry, tintili-vantili! Moh bych vyjmenovat šest tuctů věcí, který tenhle výrok nemístně zjednodušuje –

DR. SPEARPATHOVÁ: V každém případě potenciální prospěch z kontaktu – z pouhého zjištění, že tam někde existuje jiná civilizace – převažuje všechny pesimistické scénáře na vašem seznamu, jelikož připouštíte, že každý z nich, posuzován sám o sobě, vypadá nepravděpodobně.

PROFESOR NOOZÓNA: No to všecko je pohodová pohodička. Já-jako-já to připouštíme. Co ale vy nechcete připustit, je to, že pravděpodobnost vohrožení není *nulová*. Ajcem trajcem, esli pouhej počet těch věcí, co by se mohly stát, nepřidává k celý tý hromadě –

DR. SPEARPATHOVÁ: Jak by se mohlo cokoli vyrovnat nejvyššímu prospěchu ze SETI? Kromě všech těch úžasných věcí, jež bychom se mohli naučit. Pouhé zjištění, že jiné inteligentní bytosti existují! Zrovna teď nemůžeme předpovědět technologické civilizaci na téhle planetě dlouhou budoucnost. Může selhat tolika způsoby. Důkaz, že *někdo* přežil své technologické dětství, má velkou cenu! Úspěšné pátrání by znamenalo, že dlouhověkost civilizací je spíše pravidlem než výjimkou.

PROFESOR NOOZÓNA: Šecko tuze dojemný. Možná aj pravdivý, Hanko. Jenže v tym případě, neznamená vaše *neschopnost* kohokolif najít přesně *opačně* znepokojující význam? A stejně, mluvíte tu o výhodách *detekování*. Ne o vysílání, který zvyšuje riziko, aniž by ovlivnilo keroukoli z výhod –

DR. SPEARPATHOVÁ: S tou vaší *makarónštinou* to jde opravdu od desítky k pěti. Kdyby to byla pravá –

MARCIA CHATAMIOVÁ: Chtěla bych upozornit na něco jiného, co řekl profesor minulý týden, o tom, jak se klasická *pátrací strategie* SETI celá desetiletí úplně mylí. A to proto, že předpokládá, že mimozemšťané vysílají konstantně všemi směry a kteroukoli hodinu.

DR. SPEARPATHOVÁ: To rozhodně nepředpokládáme!

PROFESOR NOOZÓNA: Ale jámine, vždyť todle z vaší pátrací strategie plyne, Hanule! Namíříte velikou, bohatou sadu teleskopů na jeden cíl v jeden čas, analyzujete rádiové spektrum z kandidátskýho solárního systémku, a potom uděláte řápy-řápy a šup, idete špacirovat do dalšího...

DR. SPEARPATHOVÁ: Někdy snímáme celé kulové hvězdokupy. Často se vracíme do centra galaxie. Také máme různé scénáře timingu, což má co dělat se světelným kuzelem určitých událostí, jako jsou například novy, které určitým způsobem poutají naši pozornost. Náš program je eklektický.

PROFESOR NOOZÓNA: To je dozajistá chválytebný. Přesto se váš přístup neodklání od předpokladu, že laskaví ufici-ňufici produkují báječný marnotratný marnomajáky, který šlehaj pecky do vesmíru *nepřetržitě*, den za dnem, rok za rokem, svíto-svítěj – bla bla bla – zrovinka pro rasy nováčků, jako jsme my, který maj SETI programy jako ten váš.

Jenže, Hanule, todle ignoruje tolika možností. Jako třeba, že kosmos může být vo moc krutější, než se domníváte. Možná je ET hezky zticha, poňáč *von í něco, co my nevíme!*

DR. SPEARPATHOVÁ: (s povzdechem) Další paranoia.

PROFESOR NOOZÓNA: V žádným případě, pani doktor, já sem enem důkladnej. Ale může jít aj vo větší bolístku, založenou na *praktický hekonomicce*.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Ekonomicce, profesore? Ve významu peněz?

DR. SPEARPATHOVÁ: Mimoszemští kapitalisté? Investiční bankéři? Opravdu, čím dál lepší. Jak suchopárné – předpokládat, že vyspělá civilizace bude spravovat svou ekonomiku stejným způsobem jako my.

MARCIA CHATAMIOVÁ: (híhňá se) Ale paní doktoro, nikdo přece nemůže obviňovat Nooprofu, že by byl – *suchopárný*. Za okamžik budeme zpátky a prodiskutujeme, jak by mohla ekonomika ovlivnit vyspělé mimozemšťany, ale nejprve krátká pauza.

13. METASTABILNÍ

Kdybych tak dokázal být víc než jednou osobou.

Bylo to jeho časté přání. Život byl čím dál rušnější a Hamish úkoloval podřízené, jak to šlo, ale přesto se práce pořád kupila. Čím úspěšnějším se stával, tím obléhanější si připadal.

Jak tak stál na balkóně nad verandou ve svém uzavřeném areálu v Clearwater a zíral přes palmy, sídla a příbojové ruiny na třpytící se Mexický záliv,

slyšel melodie přichozích hovorů, jež vyřizovali dvě sekretářky, tři asistenti a tolik soft-aisistorů, že se ani nedali spočítat.

K čertu se vši „vlivnosti“ a zachraňováním světa! Nebyl jsem šťastnější, když jsem byl prostě jenom já a stará qwerty klávesnice? A mé postavy. Jen mi dejte arrogantního padoucha a nějaký Velký Technologický Průsvih. Kurážnou hrdinku. Upovídáného hrdinu. Vystačím si s tím měsíce.

No dobře, filmy jsem taky dělal rád. Než se Hollywood zhroutil.

Jenže teď? Teď je tu naše Věc. Důležitá, samozřejmě. Ale když se k hnutí přidají ještě bilionáři se svou velkou silou, obejde se to vůbec beze mě aspoň týden? Nechají mě vůbec něco napsat?

Svíral tepané kovové zábradlí a najednou poznal jednu z těch telefonních melodií – tenhle hovor odmítnout nemohl. Po prvním zazvonění mu začalo vibrovat pletově zbarvené sluchátko v uchu.

Odmítal však kliknout na zub a ohlásit se. Někdo dole to musí vzít. Převzmou jen vzkaz.

Jenže to nikdo neudělal. Jeho personál byl dobře vycvičen a věděl, že tahle melodie je jen pro něj a pro nikoho jiného. Hamish přesto dál zíral na horizont, kde v minulosti lemovalo staré pobřeží několik řad kdysi luxusních vil; teď čnely jako kostry z bouřícího přílivu. Z dálky slyšel ve dne v noci rachot, jak Záchrané sbory rozšiřovaly síť pobřežních hrází a dun. Jak se snažily, aby Florida zůstala státem a neproměnila se ve ztracený ráj.

Nová Potopa se blíží...

Po třetím zazvonění – prokletá technologie – promluvil syntetický Kroutilův hlas.

„To je Tenskwatawa. Máme slušné vychování.“

Hamish se nechal obměkčit a velice nepatrně souhlasně kývl. Ozvalo se slabé kliknutí...

...a pak sebou škulbl, jak mu ušní bubínek napadly nenadálé, rytmické a tvrdé zvuky. Naskočily tlumiče a snížily hlasitost na snesitelnou úroveň. Byl to čtyřčtvrteční rytmus a každá první doba byla těžká.

„Brookemane! Ste tam? Krucinál, jak to, že nenosíte brejle?“

Hamishe už nebavilo vysvětlovat, proč používá aiware jen tehdy, když je to nezbytně nutné. Jeden by čekal, že zrovna vůdce Hnutí sebezapření by to mohl pochopit.

„Odkud voláte, Proroku?“

„Puget Sound. Jsem na potlači Kinolů. Ručně si vyřezávají vlastní kánoe a oštěpy a pořádají velkej lov na moři, při kterým zapíchnou robota v podobě kosatky, pak se vrátěj zpátky a pochutnávají si na synteticky vypěstova-

ným velrybím mase. Synteticky! Prostě tlupa přiteplenejch víl, co objímají stromy.

No nic. Pokročil ste nějak s tou Baskickou chimérou?“

„Matka i dítě zmizely v podzemí. Docela účinná akce. Mám za to, že jim pomohl někdo z Prvního stavu.“

„Myslel sem si to. Nemohly se přece schovat jen tak někde. Takže. Zatlačím trochu na bilíky. Je na čase, aby přestali hrát na obě strany a vybrali si. Jedna věc se musí aristům nechat, maj pud sebezáchovy.“

„Moje řeč, pane.“

„No a co ta věc se senátorem Strongem? Bylo by skvělé, kdyby se dal zachránit. Představuje výhodu na naší straně.“

„Jsem doma teprve jeden den,“ odpověděl Hamish. „Už jsem najal tým ex-agentů FBI, aby z diskrétních zdrojů shromáždili předběžná data. Napíchli se na vládní zdroje a podobně. Prošetří toho maníka, co tvrdí, že senátora otrávil. Osmačtyřicet hodin na sběr podkladů, potom se na to podívám jako na celek já.“

„Jeden z vašich pověstnejch brainstormingů zaměřených na Celkovéj obraz? Kéž bych mohl někdy sledovat, jak to děláte.“

Hamish spolkl rozmrzelou odpověď. Kdysi mu lichotilo, když jej významní mužové žádali o konzultaci a pohled ze širší perspektivy – a on je upozorňoval na věci, kterých si nevšimli. Teď už z toho neměl žádnou radost. Obzvláště když jej Carolyn upozornila na něco, co mělo být dávno zřejmé jemu.

„Co z tebe zbude za sto let, Hammi?“ zeptala se jej onoho dne, kdy se rozešli a ona uzavřela všechn ten hněv a řvaní malou lítostivou poznámkou. *„Očekáváš nějaký vděk za celé to konspirování s lidma, kteří ovládají svět? Nebo si myslíš, že vstoupíš do historie? Vem do ruky, který chceš, svůj román. Kniha tu bude pořád – a budou ji číst a těšit se z ní miliony – ještě dlouho potom, co na tyhle hovadiny všichni zapomenou. Ještě dlouho potom, co se tvoje tělo obrátí v prach.“*

Jistěže měla pravdu. Jenže Hamish věděl, jak by na to odpověděl Prorok. Bez jejich Věci možná za sto let *nebude* žádné lidstvo, které by si četlo romány nebo provádělo cokoli jiného.

Nicméně když přemýšlel o Carolyn, věděl ještě jednu věc – mluvila také o jejich manželství. I ono bylo důležité. Měli se k němu chovat jako k něčemu, co má přetrvat.

V uchu mu dál mluvil Tenskwatawův hlas. *„Ale to není ten důvod, proč vám volám. Můžete se hned připojit? Jsou tu novinky. A já teď nevím, kam dřív skočit. Musím se zúčastnit jedny konference s aristokraty ve Švýcarsku.“*

Možná že na scénu konečně vstoupí jeden z velkých newblesse kladů a připojí se k hnutí.“

„To je skvělá zpráva.“

„Jo, sakra, tyhle bohatý parchanty potřebujem, takže to nemůžu odmítnout, dokonce i přesto, že se objevilo něco ještě naléhavějšího.“

Hamish ucítil, jak se radost mění v obavy. „Naléhavějšího než podpora několika bilionářů z Prvního stavu?“

„Obávám se, že jo,“ Tenskwatawa se odmlčel. „Jeden z našich lidí, Carlos Ventana, nám zrovna dal echo, podařilo se mu obejít bezpečnostní složky NASA. Říká, že se děje něco velkého.“

„Ventana,“ přemýšlel Hamish. To jméno mu znělo povědomě. Nějaký bohatý Latinoameričan. Býval vlastníkem celé telefonní společnosti v Brazílii nebo tam někde, než jeho monopol zrušili v rámci Big Dealu. Pak přesedlal na hnojiva.

„Říkáte NASA? Oni ještě fungují?“

„Ventana si teď hraje na turistu v té vesmírné stanici.“

„Myslíte tu starou výzkumnou stanici. Ne High Hilton ani Čeng Hotel?“ Hamish zavrtěl hlavou v údivu nad tím, proč by měl multimiliardář utrácet slušné peníze za to, že se může měsíc vznášet mezi odpadky.

„Správně. Asi chtěl mít autentickéj zázitek. Buď jak buď, je to ohromná náhoda – nebo osud – že sme měli na palubě kámoše, když se to stalo.“

„To? Co se stalo?“ Hamish se jen zřídkakdy snažil potlačovat podrážděnost.

„Kosmonauti tam něco chytili nebo objevili. Sou z toho úplně vydřený.“

„Ale co mohli objevit, aby to –“

„Máme jen útržkovitý informace. Ale mohl by to bejt narušitel druhýho stupně. Možná dokonce prvního.“

„Narušitelské“ názvosloví vymyslel před deseti lety sám Hamish, aby bylo možné klasifikovat inovace či nové technologie, které ohrožovaly křehkou stabilitu lidstva. Vůdcové Hnutí jeho terminologii přejali, jenže on sám měl vždycky problém vzpomenout si na přesné definice. Samozřejmě, pokud si nasadí brýle, může požádat o pomoc Kroutila.

„Prvního stupně...“ přemýšlel.

„Ježší, kterej v Andách kráčíš! Mám vám to hláskovat, chlape? Vládní astronauti ulovili něco, co lítalo tam venku v tý nejhlubší temnotě... a ono to s nima začíná mluvit! Vypadá to, že v tuhle chvíli rozšifrovávaj řady komunikačních protokolů, zrovna teď!“

„Mluvit? Chcete říct...“

„Možná nejde o vopravdovou konverzaci. Ale určitě dost vopravdovou na to, aby začali sem a tam pobíhat lidi v Bílém domě a v Modrém domě a ve Žlutém domě, až sou z toho všichni pěkně zpocený. A ještě horší je, že o tom ví už nějak moc profíků v cechu prudičů – čert vem tu jejich službu veřejnosti – takže už nemůžem použít sílu a nechat na to dát prezidentskou botičku. Tentokrát ta informace pláchne, Hamishi.“

„Z... vesmíru...“ Párkrát zamžikal. „Tak je to buď provokace – nebo vtip – možná nějakí Číňani –“

„To bysme měli náramný štěstí!“

Hamish přemýšlel dál.

„– a nebo – je to opravdové. Něco mimozemského. Člověče.“

Tentokrát to byl Tenskawatawa, kdo se odmlčel a nechal ticho mezi nimi vyplnit tlukotem bubnů v pozadí. Odměřovaly pravidelně čas, tloukly jako srdce.

„Člověče, to je ten správněj výraz,“ zamumlal nakonec Prorok.

„Možná to nic není. Nebo snad můžem udělat další obchod s prudičema. Zmášt veřejnost a zase jednou to udržet pod poklicí.“

Přesto to má strašlivej potenciál. Může se z toho vyvrbit opravdovej průšvih, kamaráde. Pro všechny. Pro celý lidstvo.“

ENTROPIE

A co když nás zničí pustošivá válka? Smíme připustit, že když se náš druh *neponořil* do orgií atomové zkázy, prošel jedním testem?

Ještě jsou naživu miliony lidí pamatujících dobu, kdy vztahy mezi Sověty a Američany ustrnuly na mrtvém bodě – studenou válku – kdy ponorky, bombardéry a základny nesly desetitisíce k odpálení připravených vodíkových bomb. Všechno viselo neustále na vlásku a prst na spoušti drželo pŕltuctu mužů, z nichž někteří byli prokazatelně labilní; mohli v kterémkoli okamžiku rozpoutat nukleární mega-smrt. Každá z tuctu krizí mohla ukončit celou civilizaci, ba dokonce život všech savců na Zemi.

Jeden moudrý muž, který pomáhal první atomovou bombu sestavit, to vyjádřil kousavě. „Kdy v dějinách člověk, potřísněný krví do hloubi duše, vynalezl novou zbraň a zapřísáhl se, že ji nepoužije?“ Cynici považovali situaci za beznadějnou vzhledem k základnímu lidskému sklonu k zuřivosti a zdrcujícím válkám.

Ale nestalo se. Dokonce ani Hružoden nebo aféra Pack-It-Ind neodstartovala onu nemyslitelnou událost. Odstrašila nás ta situace na samém pokraji zkázy,

vystřízlivěli jsme díky výstražnému symbolu jaderného hříbu? Potrestaní a tak i zachránění válečným strojem smrti?

Mýlili se snad cynici tak zásadně? Nikdy neexistoval žádný důkaz, že krvavý konflikt je zakódovaný v lidské DNA. Pravda, během dlouhé, temné éry kmenů a králů, od Babylonu a Egypta až po Mongolsko, Tahiti a Peru, byl všudypřítomný. Mezi lety 1000 a 1945 bylo nejdelším obdobím nepřetržitého míru v Evropě jedenapadesát let od bitvy u Waterloo do rakousko-pruské války. Tento pokojný čas nastal uprostřed průmyslové revoluce, kdy se miliony lidí stěhovaly ze statků do měst. Bylo v té době těžší najít vojáky? Nebo byli lidé příliš zaneprázdněni, než aby bojovali?

Ach ano, jistěže *potom* vytvořil průmysl daleko nejstrašnější válku v dějinách. Už to nebyla záležitost machistické slávy, staly se z ní orgie smrti, po nichž toužily jedině zrůdy, a zarputile ji vybojovali slušní a spořádaní mužové právě proti těmto zrůdám.

A pak v Evropě znovu nastal klid. Potomci vikinských nájezdníků, centurionů a Hunů se změnilí v pacifisty. Kromě několika půtek, trochy etnického divočení a teroristických útoků se kdysi běsnící kontinent ponořil do míru na celé století a stal se jádrem mírumilovné a rozrůstající se EU.

Jedna teorie tvrdí, že demokracie málokdy válčí jedna proti druhé. Národy, jimž vládli aristokrati, byly impulzivnější, hýřivější a násilničtější. Ale ať už tuto změnu přičtete čemukoli – prosperitě nebo vzdělání, stále propletenějším celosvětovým stykům nebo fenoménu American Pax – rozhodně otřásla představou, že touha po válce, neuhasitelná a nevykořenitelná, pramení v samé lidské povaze.

Ta dobrá zpráva? Sklony k násilnému sebezničení v nás nejsou naprogramovány. To, jestli se vrátíme do války zachvacující celou planetu, nebo ne, není nijak předurčeno. Je to široce otevřená otázka volby.

A špatná zpráva? Úplně ta samá.

Je to otázka volby.

– *Pandořin roh hojnosti*

14. POKLAD

Už před nějakou dobou se nad moře snesla noc a baterie v jeho svítelně skomíraly. Tyhle dvě věci spolu s naprostým vyčerpáním donutily Pcheng Siang Bina, aby konečně přestal vynášet další a další předměty z tajné skryše, kterou objevil pod zatopeným sídlem dávného boháče. Stejně už mu před časem došel stlačený kyslík a hrud' jej bolela, jak se pořád dokola potápěl bez

bomby, spoléhaje jen na své plíce, a jak se protlačoval úzkým otvorem a bral, co mu přišlo pod ruku – cokoli, co svým třpytem upoutalo jeho oči.

Jestli v tom budeš pokračovat, zemřeš, řekl si nakonec. A poklad získá někdo jiný. Tato myšlenka jej v jeho rozhodnutí definitivně utvrdila.

Přesto, i když už nepoleze dovnitř, pořád ještě musí udělat jednu věc. Bin vyšklubl z usazenin na mořském dně pár shnilých prken a hodil je na šklebící se vchod do skrýše, kterou dnes pod základy objevil. Pak ještě úplně poslední ponor do setmělého mělkého moře, aby kopanci zaházal všechno pískem. Nakonec si chvíli odpočinul s jednou paží přehozenou přes svůj improvizovaný vor, pod slabým svitem srpku měsíce.

Nepraví snad mudrcové, že moudrý muž svou tížádnost rozkládá a rozptyluje, jako když se na pečivo roztírá med? Jen chamtivý hlupák se pokusí spolknout všechno štěstí na jeden hlt.

Ó, nebylo to však veliké pokušení, takový záhadný poklad, který nemá majitele? Někdejší vlastník tohoto přímořského sídla je pečlivě zamaskoval a tajemství suterénní skrýše si vzal s sebou – možná schválně – až do popravčího/pitevního sálu.

Kdyby byli transplantovali i něco z jeho mozku, a ne jenom oči a kůži a orgány, pak by si možná někdo na tuhle tajnou místnost vzpomněl před Binem.

Ale když to dopadlo takhle, mám štěstí, že ten boháč šel na popravu rozzuřený a nikdy nikomu neřekl, co se ukrývá pod stoupající mořskou hladinou.

Bin se konečně vydal k domovu; bojoval s odlivem, který se jej stále pokoušel odnést na širé moře, mezi trasy uhánějících obchodních lodí. Byla to vyčerpávající cesta, dřepět na přetíženém polystyrénovém kvádru a improvizovaným veslem před sebou vykrúzovat ve vlnách namáhavou osmičku... až mu nakonec nešťastnou náhodou veslo vyklouzlo z třesoucích se prstů a spadlo do vody! Noc je okamžitě pohltila, ale nemělo smysl vydat se nástroj hledat, ani proklínat osud. Nové pádlo si Bin neměl z čeho vyrobit. A tak s tichým povzdechem vklouzl do mastných vod Chuang-pchu a začal vor vléci za sebou na laně přivázaném kolem pasu.

Několikrát se – hnán utkvělými představami – zastavil a plaval zkontrolovat vaky s kořistí, spočítat je a utáhnout provazy, jimiž byly upevněny.

Štěstí, že v tom suterénu bylo zároveň místo na uložení mého nákladu odpadků – na všechny ty trubky a oprýskané dlaždice – takže zmizely z očí. Jinak bych je musel táhnout taky.

Měsíc zapadl, a to mu všechno ještě tížilo, protože ústí řeky se ponořilo do téměř absolutní tmy, narušované jenom popraškem hvězd. A samozřejmě

také září Východní Šanghaje, divoké a nevázané galaxie bohatství, jež se mihotala a blýskala za nedalekou přehradní zdí. A jemným světélkováním samotných vln – svitu, který se projevil jako obzvlášť cenný, když se Bin na své křivolaké pouti přiblížil k pár sousedním pobřežnickým usedlostem, tyčícím se z temnot jako středověké hrady. Povedlo se mu omezit šplouchání na minimum a rychle a téměř nehlukně proplavat kolem hroutících se zdí a pavoučích noh sloupů, držících visuté domy.

Tentokrát udělá můj úlovek na Mej Ling dojem.

Tato naděje Bina poháněla, dokud před ním nakonec nezbyval už žádný jiný dům než jeho vlastní. Jeho zdi, nakloněné v důvěrně známém úhlu, zacílány nesouměrnou skupinku hvězd. Ve skutečnosti se Bin už tolik těšil domů, že polevil v ostražitosti... a téměř se vrátil do nebezpečí.

Kdyby alespoň trochu svítil měsíc, včas by jej to varovalo před hejnem medúz, oblakem pulzujících, mořem unášených deštníkovitých těl, který se hrnul zálivem. Byl to jen malý výběžek rozsáhlé kolonie, jež zamořila Východočínské moře a každý rok se zvětšovala, přičemž ničila prastará loviště ryb. Unášena odlivem se Binovi přímo přes cestu valila souvislá tepající masa průsvitných těl a vlnících se žahavých chapadel.

Bin začal zoufale plavat pozpátku a jen tak tak se vyhnul tomu, aby veplul přímo do medúz. I tak ale ve světle skomírající svítlny rychle zjistil, že je obklopen různými loudaly a odpadlíky z hejna. Když se snažil obeplout jeden hlouček medúz, nevyhnutelně jej to neslo k dalšímu. Jednotlivým zvířatům se nedokázal vyhnout už vůbec, a tak kolem sebe kopal nohama v ploutvích... a nevyhnutelně náhle pocítil prudkou bolest, jak jej jedno chapadlo šlehlo přes levý kotník.

Protože už neměl jiné útočiště, vyšplhal se zpátky na vor a modlil se, aby se improvizovaná lana nepřetrhla. Vor se pod jeho vahou potopil a vlny mu omývaly tělo. Ale chapadla na něj nedosáhla. Zatím.

Siang Bin tápavě nahmatal ve tmě nůž a vyřezal si ze zmačkané nádoby na mléko něco jako veslo – spíš jen velkou naběračku – a začal se usilovně drát přes bažinu jedovatých tvorů. Nemělo cenu čekat, až se hejno rozptýlí. Odliv by mezitím zanesl vor někam daleko. Vzhledem k tomu, že domov byl na dohled, vypadalo použití hrubé síly jako nejlepší řešení.

Tyhle příšery zabijí všechny ryby v ústí řeky a zamotají se mi do sítí, pomyslel si. A co je nejhorší? Jeho rodina může hladovět. Možná celé týdny.

Neříkal mi někdo, že se tyhle věci dají jíst, když je člověk opatrný? Usmažené na sezamovém oleji? Lidí z Kantonu prý znají všechny jedlé druhy.

Znělo to odporlivě. Ale možná to budou muset zkusit.

Posledních sto metrů představovalo čisté utrpení. Paže i plíce mu hořely a opět se nějaké medúze podařilo žahnout jej do pravé ruky, než se před ním konečně otevřel hlavní vchod do polozbořeného domu. Samozřejmě, když nakloněný vor narazil na schody do atria, Bin se přitom pěkně potloukl. Několik pytlů s kořistí prasklo a třípytíci se poklady se rozsypaly po staré parketové podlaze. Nevadí. Teď už byly v bezpečí a v dostupné vzdálenosti.

Ve skutečnosti potřeboval Bin veškerou zbývající energii k tomu, aby vynesl jeden jediný pytel po schodech, pak se s ním opatrně propletl cestičkou po nakloněné střeše z popraskaných tašek a nakonec vylezl do visutého domu, kde na něj čekala jeho žena s dítětem.

„Kameny?“ Mej Ling zírала na hromádku předmětů, které před ni Siang Bin vysypal. Východní nebe už začínalo blednout. Přesto musela pozvednout lucernu, aby si jeho malý poklad prohlédla; zaclonila světlo a mluvila tiše, aby neprobudila děcko. Ve světle zářícím odspoda jí vystoupily jizvy na jedné tváři, důsledek zranění, jež utrpěla jako dítě při strašném chu-nanském zemětřesení.

„Tebe takhle nadchla hromádka kamenů?“

„Byly *na policích*, všechny pečlivě srovnané do řad a se štítky,“ vysvětloval jí. Když si ošetřil dvě jizvy po žahavých chapadlech, začal si pečlivě vtírat malé dávky masti do rány na levé noze, jedné z několika, jež se mu znovu otevřely po dlouhém pobytu ve vodě. „Ty štítky se samozřejmě po tak dlouhé době nedaly přečíst. Ale kdysi mívali lidé vitríny a v nich –“

„Nevypadají jako drahokamy. Žádné diamanty ani rubíny,“ přerušila jej. „Ano, některé jsou pěkné. Ale oblázky vyhlazené příbojem najdeš všude.“

„Měla bys vidět ty, co stály na speciálních podstavcích uprostřed. Některé z nich byly ve zdobených skříňkách ze dřeva a z křišťálu. Říkám ti, že to byla nějaká *síbirka*. A *musela* být cenná, když ji majitel celou takhle ukryl –“

„Ve skříňkách?“ To vzbudilo její zájem, alespoň trochu. „Přinesl jsi nějaké?“

„Jen pár. Nechal jsem je na voru. Byl jsem tak unavený. A hladový.“ Nápadně zavětril směrem ke kotlíku, kde mu Mej Ling ohřívala jeho včerejší večeři. Bin ucítil nějakou rybu, rychle opečenou s pórkem, cibulí a načerveňalou mořskou řasou, kterou jeho žena do většiny jídel přidávala.

„Přines nějaké ty skříňky, Siang Bine, prosím,“ naléhala. „Až se vrátíš, budeš to mít akorát ohřáté.“

Bin by jídlo s radostí zhltl i studené, ale rezignovaně si povzdechl, nějak sebral vůli k rozhýbání třesoucích se svalů a zvedl se. *Jsem ještě mladý, ale vím, jaké to je být starcem.*

Tentokrát mu aspoň šířící se šedé světlo úsvitu pomohlo přejít střechu a sešplhat po žebříku a po schodech bez klopýtnutí. Třesoucíma se rukama odvázel další dva pytle s úlovkem, ty, v nichž se ježily obrysy hranatých předmětů. Vyvléci je nahoru a pak s nimi přejít střechu bylo hotové cvičení v boji mysli proti bolesti.

Většina našich předků na tom byla přinejmenším takhle špatně, připomněl si. Než se poměry v Číně na jednu generaci výrazně zlepšily...

...a pak zase zhoršily. Pro chudé.

Naděje byla samozřejmě nebezpečná. Člověk tu a tam slyšával o pobřežnících, zbohatlých díky velkému nálezu. Ale většinou takovým příslibům skutečnost vyprášila kožich. *Možná je to nakonec přece jen soukromá amatérská sbírka kamenů*, pomyslel si, když bojoval o posledních pár metrů. *Koníček jednoho člověka – cenný pro něj osobně, ale s malou tržní hodnotou.*

Když se podruhé zhroutil na podlahu jejich látkového domu, našel v sobě ještě dost zvědavosti a síly, aby zvedl hlavu a sledoval, jak hbité prstíky jeho ženy rozvazují provazy. Obrátila vak vzhůru nohama a vysypala z něho hromadu kamenných předmětů a také pár skříňek, o nichž Bin mluvil, z krásně vyřezávaného dřeva a vykládané něčím, co mělo povrch vybroušený do plošek a na obyčejné sklo se to až příliš krásně lesklo.

Poprvé zahlédl v jejich očích nadšení. Nebo přinejmenším zájem. Zvedala skříňky jednu po druhé, otáčela je ve světle lampy... a pak se zvedla, aby odhrnula závěs a vpustila dovnitř ostré vodorovné paprsky slunce, jež právě vystrčilo horní okraj nad Východočínské moře. Dítě se probudilo a začalo se převalovat z boku na bok a kňourat, zatímco Bin si nabíral z kotlíku do misky trochu jídla.

„Otevři to,“ žádala jej Mej Ling a postavila Bina před volbu mezi miskou a největší skříňkou, kterou přistrčila k němu. S povzdechem jídlo odložil a převzal od ní tu těžkou věc o rozměrech a váze jeho vlastní hlavy... snad jen o trochu delší. Bin začal páčit zrezivělou západku a Mej Ling zatím zvedla malého Siao Ena, aby jej nakojila.

„Možná bude lepší chvíli počkat a nejdřív očistit skříňku,“ poznamenal. „Než ji rozbíjet, abychom se podívali dovnitř. Schránka sama o sobě může být cenná a –“

Dřevo náhle zapraskalo a rozštíplо se podél vlákna. Do klína se mu vylila kalná voda a za ní se vykutáel zavalitý předmět, tak hladký a kluzký, že mu málem vyletěl z náruče.

„Co je to, manželé?“ zeptala se Mej Ling. „Další kámen?“

Bin to převracel v rukou. Bylo to těžké a tvrdé a mělo to zelenkavý odstín jako světlý jadeit. I když za ten možná mohl jenom sliz, který se přilepil k povrchu a zůstal tam i poté, co Bin předmět otřel kusem hadru. Takhle velký kus pravého jadeitu by měl slušnou cenu, obzvlášť když už byl ohlazený do příjemného tvaru podlouhlého vejce. A tak jej vyleštil a pozvedl do vodorovného proudu slunečních paprsků, aby si jej lépe prohlédl.

Ne, přeci jen to není jadeit.

Avšak zklamání se zvolna proměnilo v úžas, když se sluneční světlo, jež dopadlo na lesklý povrch, jakoby *vpilo dovnitř* lesklého ovoиду. Jeho povrch potemněl, jako kdyby ta věc žíznivě pila světelné paprsky.

Mej Ling něco ohromeně zamumlala... a pak zalapala po dechu, když kámen před jejich očima změnil barvu...

...a potom začal svítit úplně sám od sebe.

SKENALYZÉR

MARCIA CHATAMIOVÁ: A znovu se vám hlásíme ze studia. Před přestávkou jsme slyšeli, jak profesor Noozóna – náš oblíbený vědecko-charismatický dotěra – zpochybnil některé z předpokladů stojících za projektem Zlaté ucho, největším světovým programem SETI, který vede náš druhý host, doktorka Hana Spearpathová. Professore, vy jste svým barvitým rasta-způsobem prohlásil, že *ekonomika* bude mít klíčovou úlohu v rozhodnutích dokonce i vyspělých mimozemských kultur. Copak superbytosti nebudou povzneseny nad takové věci, jako jsou peníze?

PROFESOR NOOZÓNA: Se podívejte, *voní můžou přijít v různých vodrůdách!* Jedny můžou bejt jako supersocialisti, kerý žijou v úlech, nebo solipsistický sebe-uctívačský ayndroidi, nebo hogo-fogo babylonkapitalisti, nebo mystik-čarodějové... nebo dokonce supersvícený rastabytosti, kerý žijou v kruhu kouře z posvátnejch, milujících mňamky-vůní. Diverzita je mocná, a kdopá ví, jaký sou tam izmy a skizmy?

DR. SPEARPATHOVÁ: Cože? Poslyšte, já vás znám jako studenta prvního ročníku na univerzitě v Tulane. Než jste začal s tímhle pseudojamajským hantécem, mluvil jste normálně anglicky. Tak se prostě vymáčkňte, ano? Chcete říci, že každá mimozemská civilizace bude používat *peníze*?

PROFESOR NOOZÓNA: Ať už vládne supercivilizaci *jakýkoli* společenský systém, některé věci jsou určeny velmi jednoduchou fyzikou. Nějaký teoretický maják, který nepřetržitě volá „haló!“ do všech směrů, na plný koule, celý staletí a po

všechny zítřky, to je prostě *vrchol*, to je něco, nad čím zvostává rozum stát – a tutově to votravuje sousedy víc než kapela bubeníků na plechový bubínky, která nemá hudební sluch! Zvlášť když existujó daleko hefektivnější způsoby.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Efektivnější?

PROFESOR NOOZÓNA: Kdysi dávno na přelomu století tři bílý frajeři – Benford, Benford a Benford – ukázali, že jakákoli civilizace, která bude chtít vysílat poselství Prvního kontaktu, tak bude činit *periodicky*, a ne kontinuálně. Voni totiž použijou úzký, praktický paprsky a posvítěj *rychle* na pravděpodobný bydliště mladý rostoucí civilizace, a pak se přesunou na další, takže blejsknou postupně na všechny, a začnou zase vod začátku, v pravidelných intervalech. Jasnačka pákačka?

DR. SPEARPATHOVÁ: Tomu se říká ‚pingování‘ (cinkání). Ten slavný WOW signál může být jen krátký ping. Jen krátké cinknutí.

PROFESOR NOOZÓNA: Správně, čče! Jednoduchý výpočty ukazují: tendle přístup potřebuje *milionkrát* míň energie než výstřední majáky, po jakých pátrá SETI.

Jenom pomyslete. Jestli *vobá*, učitel aji žák, budou prosejvat voblohu tak, že budou hopsat po nebi úzkejma paprskama, jaká je pravděpodobnost, že hledající i vysílající se těma svýma paprskama sejdou, a to přesně ve stejnej okamžik, pinktlich? To je na houbovku, moje milá kočino! Je jasný, že tagle se nepotkají nikdá.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Jaký druh pátrací strategie by tedy byl lepší?

PROFESOR NOOZÓNA: Pátrači, jako je tady Hanka, předpokládají, že my můžeme hledat *úzkým* paprskem, zatímco ET vysílá *širokým*. Dává ale větší smysl udělat *široké* pátrání po signálech, které más-ET vysílá *úzce*.

DR. SPEARPATHOVÁ: Na takovou metodu by bylo potřeba stovek radioteleskopů rozesetých po celém světě, abychom pokryli oblohu. Smím se zeptat našeho zábavního „vědce“, kdo by tak rozsáhlé anténní pole zaplatil?

PROFESOR NOOZÓNA: (se smíchem) Stovek? Jeminánku, tisíců! Takže? Udělejme je levný, eňo-ňuňo a lehounce použitelný pro spousty *amatérskéjch* vědeckejch bratří a sestří, rozesetejch po celým tomhle nádherným glóbu! Každěj takovej talířek vzadu na dvorku pak bude hlídat jenom jeden s úctou mu přidělenej proužek oblohy. *Něma problema!* Když to zapojíme do sítě, tak nám tydle domácí jednotky daj dohromady ten největší dalekohled, kterej se bude dívat *do všech směrů zároveň!* Umožní nám zpozorovat krátký signály dalekých civilizací... za předpokladu, že radostně-moudří mimozemšťani existujou. Ale bude z toho taky jedna důležitá, eňo-ňuňo-žůžo *vedlejší výhoda*.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Jaká výhoda, profesore?

PROFESOR NOOZÓNA: No... pro každou kriminální vobludu a každého ďábel-sko-kujónského zloděje bude mnohem těžší se k nám přišmrdolet! Představte si planetu, kde maj miliony amatérů trpělivý, robotický antény ve dvorkách, a ty zíraj nahoru. Fajnová síť bez centrálního ovládání.

Chcete vědět výhodu? Už žádný děsivý-hloupý kecý vo zlobivejch UFO, na palubě s holohlavýma, šejdířskýma strašidlákama, který nám bijou dobrý lidičky! Už žádný povídačky o UFO černokněžnicích? Žjóva, tomu tleskám! (směje se)

MARCIA CHATAMIOVÁ: Nuže, doktorko Spearpathová? Co říkáte této představě, že bychom mohli nahradit veliké, luxusní teleskopy, jaké provozuje váš institut, celosvětovou sítí malých antén vlastněných amatéry, která bude nepřetržitě pokrývat celou oblohu?

DR. SPEARPATHOVÁ: Je to zábavná představa. Naši přátelé ve Spolku SETI se pokoušejí něco takového vytvořit. Ovšem jaká škoda, že Nooprófov scénář je založen na jednom nejistém předpokladu.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Jakém předpokladu, doktorko?

DR. SPEARPATHOVÁ: Že technologicky vyspělým mimozemským civilizacím bude záležet na věcech, jako je *ekonomika*. Nebo „efektivnost“!

PROFESOR NOOZÓNA: Cha! Nebude to otázka toho, jak jsou vyspělé! Zvítězí zákony fyziky. I kdyby měli civilizácijsku velkou jak gorgóna, nad Kardaševovou Úrovní tři – schopní využít energii celý galaxie! I v takovym případě budou mít priority, mezi kterýma se budou rozhodovat. Ať bude jejich technologie, jaká chce, budou chtít zvolit metody, kterýma dosáhnou cílů bez vyplývaně...

DR. SPEARPATHOVÁ: „Efektivita“ je současný pojem, který předpokládá, že společnost sestává z rozmanitých zájmových skupin, jejichž priority jsou ve vzájemném rozporu. Dnes mají chudí menší vliv než bohatí, ale stále ještě nějaký mají. Za takových podmínek – souhlasím, i mocní musejí vyjednávat a zvažovat cíle, aby uspokojili co nejvíce lidí zároveň. Avšak vaše domněnka, že toto platí i všude jinde, je časoprostorový šovinismus! Dokonce ani všechny lidské civilizace takové nebyly. Napadá mě jich několik, které se věnovaly gigantickým projektům, aniž by přitom sebeméně dbaly o efektivnost.

MARCIA CHATAMIOVÁ: Uvedete nám příklad, doktorko?

DR. SPEARPATHOVÁ: Jistě. Starověký Egypt. Rozmístili pyramidy stejně, jako jsou uspořádány hvězdy v souhvězdí Orion, a jejich nesmírná velikost vyslala vizuální poselství – jednak skrze čas, za druhé bohům-pozorovatelům, o nichž se domnívali, že sídlí nahoře – a toto poselství říkalo: „Podívejte! Jsme inteligentní a jsme tu!“

PROFESOR NOOZÓNA: Ta teorie o Orionu, o té se vedou spory –